

**DĄBROWA
GÓRNICZA**
dla aktywnych

**Strategia Rozwoju Miasta:
Dąbrowa Górnicza 2030**

Spis treści

STRESZCZENIE	4
1. WPROWADZENIE DO STRATEGII	7
2. PODSUMOWANIE STRATEGII ROZWOJU MIASTA: DĄBROWA GÓRNICZA 2022 – AKTUALIZACJA.....	8
3. SYNTEZA DIAGNOZY SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ	12
3.1. SYTUACJA SPOŁECZNA.....	12
3.2. SYTUACJA GOSPODARCZA	17
3.3. SYTUACJA PRZESTRZENNA I ŚRODOWISKOWA.....	22
3.4. ZARZĄDZANIE MIASTEM	31
4. ANALIZA SWOT	34
5. POSTANOWIENIA STRATEGICZNE: DĄBROWA GÓRNICZA 2030	36
5.1. WIZJA – DĄBROWA GÓRNICZA 2030.....	36
5.2. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	37
5.3. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ.....	48
5.4. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	51
5.5. OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI W DĄBROWIE GÓRNICZEJ.....	66
5.6. PRZEDSIĘWZIĘCIA STRATEGICZNE	68
5.7. ZGODNOŚĆ POSTANOWIEŃ STRATEGICZNYCH	70
6. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII.....	80
6.1. ZASADY WDRAŻANIA STRATEGII	80
6.2. MONITORING REZULTATÓW I EWALUACJA STRATEGII	98
6.3. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	105
6.4. RYZYKO I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM	105
7. ZESPÓŁ REDAKCYJNY DOKUMENTU	106

Szanowne Mieszkanki, Szanowni Mieszkańcy,

Ostatnie 15 lat było dla Dąbrowy Górniczej czasem dynamicznego rozwoju gospodarczego oraz budowy społeczeństwa obywatelskiego. Było to możliwe, ponieważ w codziennych działaniach wykorzystywaliśmy przedsiębiorczość, aktywność i wrażliwość społeczną Dąbrowianek i Dąbrowian, a tworząc wspólnie z nimi poprzednią Strategię Rozwoju Miasta postawiliśmy na konkretne priorytety: konkurencyjność i innowacyjność gospodarki, integracja wspólnot lokalnych, atrakcyjność środowiska zamieszkania, różnorodność form aktywnego spędzania czasu wolnego oraz sprawność transportu i komunikacji.

To wszystko pozwoliło odmienić wizerunek Dąbrowy Górniczej z miasta robotniczego, kojarzonego z ciężkim przemysłem w miasto, w którym dobrze się mieszka i spędza wolny czas. Miasto zielone, zachwycające przyrodą, ale i z miejscami pracy w nowoczesnych zakładach.

Realizując Strategię w latach 2008-2022 przeznaczyliśmy ogromne środki finansowe w rozwój infrastruktury drogowej, rekreacyjno-sportowej, społecznej, kulturalnej oraz terenów inwestycyjnych. Obecnie realizujemy kolejne wyzwania, w tym największe projekty poprawiające mobilność, transport i komunikację w naszym mieście. Planujemy również stworzyć od nowa Centrum Miasta oraz dalej podnosić jakość życia we wszystkich 18 dzielnicach. Zależy nam, by wszyscy mieszkańcy czuli się w Dąbrowie swobodnie, jak w domu.

Oddaję w Państwa ręce nową Strategię Rozwoju Miasta, która określa Dąbrowa Górnicza w 2030 roku właśnie jako miasto przyjazne dla wszystkich i współzrządzone wspólnie z mieszkańcami. Miasto po skutecznej transformacji gospodarczej i z zaradną przedsiębiorczością. Miasto akademickie z tętniącym życiem Centrum i przyciągające nowych mieszkańców. Miasto kompaktowe i uporządkowane urbanistycznie, dające mieszkankom i mieszkańcom, w każdym wieku i w każdej dzielnicy, dobre warunki do życia, nauki, rozwoju zawodowego i społecznego, a także aktywnego i zdrowego odpoczynku.

Kreśląc tę wizję przyszłości, chcemy wspólnie z Państwem budować miasto zrównoważone, obywatelskie, otwarte i doskonałe do życia. Zapraszam do współpracy, bo jestem głęboko przekonany, że tylko wspólnie możemy tę wizję zrealizować.

Marcin Bazylak

Prezydent Dąbrowy Górniczej

Streszczenie

Dąbrowa Górnicza jest miastem dużym pod względem powierzchni. Przez mieszkańców oceniana jest jako dobre miejsce do zamieszkania. Mieszkańcy są dumni z tego, że w Dąbrowie Górniczej znajdują się: zespół czterech jezior Pogoria, Park Zielona, obszary Natura 2000 i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Mimo tego, w ostatniej dekadzie liczba mieszkańców zmalała, między innymi w wyniku starzenia się społeczeństwa, migracji i pandemii COVID-19. Utrzymanie rozległej infrastruktury technicznej (drogi, sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna) i usług publicznych (przedszkola, szkoły, placówki kultury i sportu) staje się mniej efektywne finansowo. Przez pryzmat udzielonych w ostatnich latach pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych, obserwuje się stopniowe rozlewanie się miasta. Większa jest liczba udzielonych pozwoleń na budowę na budynki jednorodzinne niż na budynki wielorodzinne. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza ma ponad 14 lat. Powstało w czasie, kiedy miasto liczyło 130 000 mieszkańców, a skutki zmiany klimatu nie były jeszcze odczuwalne. Potrzebne jest zatem kompleksowe podejście wobec ładu przestrzennego miasta w kierunku regeneracji określonych funkcji, takich jak: zróżnicowane mieszkalnictwo, handel i usługi w centrum miasta, usługi czasu wolnego w strefach rekreacyjnych, środowisko naturalne jako ochrona przed powodzią i suszą, w tym kontekście zrównoważonego gospodarowania wodami. Warto odnotować, że miasto posiada tkankę błękitno-zielonej infrastruktury cechującą się wysoką bioróżnorodnością terenów przyrodniczo chronionych, rozległą powierzchnią akwenów oraz siecią rzek otoczonych łąkami i lasami. Inwestycje mieszkańców, przedsiębiorstw i miasta w zakresie zmniejszenia niskiej emisji skutkują stopniową poprawą jakości powietrza. Natomiast w kontekście zwiększenia zaradności miasta wobec skutków zmiany klimatu wyzwaniem pozostaje świadome zarządzanie małą retencją wodną oraz dalszy rozwój terenów zieleni.

Wykonane dotychczas inwestycje w infrastrukturę na rzecz rozwoju zrównoważonej mobilności wymagają kontynuacji oraz integracji z metropolitalnym układem transportowym, a z drugiej strony, z punktu widzenia koncepcji przestrzennej miasta, należy uwzględnić modele przemieszczania się w relacji: dzielnice – centrum oraz miejsce zamieszkania – miejsce pracy i miejsce zamieszkania – miejsce spędzania czasu wolnego. Mieszkańcy apelują o: miejsca parkingowe, wygodną siatkę połączeń transportu publicznego, drogi rowerowe, obwodnicę Ząbkowic oraz bezpieczeństwo na drogach do szkół i przy szkołach.

Dąbrowa Górnicza cechuje się zróżnicowaną strukturą gospodarczą. Podmioty działające na terenie miasta zapewniają miejsce pracy nie tylko dla mieszkańców, lecz również dla znacznej liczby osób mieszkających w pozostałych miastach Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży w postaci: przedszkoli, szkół podstawowych, liceów, szkół branżowych i technicznych, szkół wyższych, jak również oferta dla dorosłych jest zróżnicowana. Miasto pełni rolę centrum kulturowo-rekreacyjnego, przyciągając do siebie mieszkańców z sąsiadujących gmin, którzy korzystają z bogatej oferty wydarzeń kulturalnych i sportowych, a także z zielonych terenów i akwenów. Wyzwaniem pozostaje zwiększenie atrakcyjności miasta dla grupy wiekowej 16-55 lat przez pryzmat usług, takich jak: sklepy, restauracje, bary, kawiarnie, kluby w obszarze: ulicy 3 Maja, Centrum Handlowego Pogoria, Fabryki Pełnej Życia. Zdaniem

mieszkańców remont Domu Kultury w Ząbkowicach oraz kompleksowa modernizacja infrastruktury wokół akwenów wodnych powinny umożliwić lepsze wykorzystanie ich potencjału.

Miasto jest przykładem dla innych w obszarze rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Organizacje pozarządowe są zarówno angażowane w realizację zadań własnych, jak i wspierane przez miasto w innych formach. Organizacje te zapewniają zróżnicowaną ofertę skierowaną do różnych grup społecznych, w tym do młodzieży, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych czy też obcokrajowców. Aktywność mieszkańców przejawia się udziałem w licznych konsultacjach społecznych, Dąbrowskim Budżecie Partycypacyjnym oraz Budżecie Obywatelskim. Istotną kwestią było utworzenie w 2020 roku 18 jednostek pomocniczych Gminy Dąbrowa Górnicza – dzielnic. Mimo licznych inicjatyw społecznych, kulturowych i sportowych, tylko nieznaczna grupa mieszkańców potwierdza w badaniach społecznych, że aktywnie angażuje się w życie miasta.

Analizując zidentyfikowane szanse i zagrożenia należy przy wyborze ścieżki rozwoju miasta uwzględniać szereg niepewności, w tym w zakresie aspektów finansowych, uwarunkowań legislacyjnych i wydarzeń geopolitycznych. W związku z tym należy konsekwentnie kontynuować proces regeneracji tkanki miejskiej na bazie fundamentów, które zostały zbudowane w ostatniej dekadzie. Ważną rolę dalej odgrywać będą partnerstwa zarówno wewnątrz miasta jak i w ramach Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii i Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego.

W perspektywie do 2030 roku Dąbrowa Górnicza będzie miastem wygodnym i przyjaznym dla mieszkańców, przyjezdnych, a także dla przedsiębiorców rozwijających tu swoją działalność. Priorytetem będą bezpieczne drogi i skrzyżowania, dostępna sieć chodników i dróg rowerowych, miejsca do przechowywania i parkowania rowerów, bliskość do przystanków autobusowych i tramwajowych, intuicyjne i o odpowiedniej częstotliwości połączenia zbiorowego transportu publicznego zarówno lokalnie w mieście, jak i w relacji do innych gmin GZM. Naszym skarbem pozostanie przyroda o wysokiej bioróżnorodności, która zapewnia czyste powietrze jako naturalny pochłaniacz CO₂, miejsce do wypoczynku, pomaga w zacienieniu tras komunikacji pieszej oraz stanowi ważny element walki z miejskimi wyspami ciepła, jednocześnie służąc za naturalne magazyny wody w czasach zmieniającego się klimatu. Rozwijać nadal będziemy strefy rekreacyjne oraz różnorodną ofertę wydarzeń kulturalnych i sportowych. Nadrzędnym celem będzie przekształcenie centrum miasta wokół „Fabryki Pełna Życia” i ulicy 3 Maja. Ważna będzie odpowiednia oferta mieszkań, która uwzględni potrzeby młodych rodzin, osób starszych, osób o niskich dochodach i osób z niepełnosprawnością. W trosce o efektywność utrzymania infrastruktury jak i bliskość oraz dostępność podstawowych usług publicznych w rozumieniu miasta kompaktowego, utrzymywana będzie zwarta struktura miasta. Atrakcyjny rynek pracy kształtowany będzie poprzez zróżnicowaną strukturę inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej. Dobra pozycja konkurencyjna miasta w Metropolii GZM zapewni odpowiedni klimat inwestycyjny, zarówno dla przedsiębiorstw działających tu od lat jak i dla tych, które upatrują swoją szansę w podejmowaniu aktywności w nowych dziedzinach gospodarki w Europie Środkowej.

Strategia Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2030

Wizja	„Dąbrowa Górnicza - miastem zrównoważonym, dostępnym, obywatelskim, dobrym do życia, po skutecznej transformacji gospodarczej”		
Priorytety	1. Dąbrowa Górnicza miastem o wysokiej jakości życia dla wszystkich	2. Dąbrowa Górnicza miastem skutecznej transformacji gospodarczej i zaradnej przedsiębiorczości	3. Dąbrowa Górnicza zrównoważonym miastem współtworzonym
Cele strategiczne	1. Miasto, w którym każda osoba ma możliwość uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym oraz ma łatwy dostęp do usług publicznych	2. Silna, dynamicznie rozwijająca się gospodarka odporna na wstrząsy koniunkturalne	3. Miasto, w którym procesy transformacji i zrównoważonego rozwoju wspierane są technologiami, dialogiem i współpracą
Cele operacyjne	1.1. Dobra jakość życia we wszystkich 18 dzielnicach 1.2. Młodzież z perspektywami życia w mieście 1.3. Seniorzy aktywni i zaangażowani 1.4. Dobra jakość życia osób ze szczególnymi potrzebami, ich rodzin i opiekunów 1.5. Bogata oferta spędzania czasu wolnego odpowiadająca oczekiwaniom mieszkańców 1.6. Problemy społeczne rozwiązywane w sposób kompleksowy 1.7. Mieszkańcy Dąbrowy Górniczej aktywni zawodowo	2.1. Wysoka atrakcyjność inwestycyjna 2.2. Sieciowane, zaradne, zrównoważone i cyfrowo rozwinięte przedsiębiorstwa 2.3. Silna postawa przedsiębiorczości w społeczeństwie zapewniająca zaradność biznesową 2.4. Srebrna gospodarka jako szansa dywersyfikacji struktury gospodarczej w segmencie mikro i małych przedsiębiorstw 2.5. Dynamiczny lokalny handel i usługi 2.6. Kompetentne i dobrze wykwalifikowane kadry dla gospodarki	3.1. Zrównoważona przestrzeń miasta 3.2. Zrównoważona mobilność miejska 3.3. Adaptacja do zmian klimatu i odporność na kryzysy 3.4. Sprawna i dostępna administracja 3.5. Silna podmiotowość mieszkańców Dąbrowy Górniczej jako wspólnoty 3.6. Silne instytucje społeczeństwa obywatelskiego

1. Wprowadzenie do Strategii

Niniejsza Strategia Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnica 2030 została przygotowana zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej nr XXXVIII/723/2022, która określiła szczegółowy tryb oraz harmonogram opracowania projektu Strategii Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnica 2030, w tym tryb jej konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Dokument stanowi strategię rozwoju gminy w rozumieniu art. 10e ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) i jest spójny ze strategią rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2030” - Zielone Śląskie [do uzupełnienia w przypadku przyjęcia strategii metropolii GZM: „*oraz ze strategią rozwoju ponadlokalnego, tj. Strategią Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 roku*”].

Strategia Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnica 2030 (dalej zwana również Strategią) jest dokumentem nadrzędnym, wyznaczającym priorytety rozwoju i istotne kierunki działań Dąbrowy Górniczej w długiej perspektywie czasowej. Realizacja Strategii odbywa się przez opracowanie i wdrażanie dokumentów wykonawczych dotyczących założeń przyjętych w strategii. Są nimi dokumenty dziedzinowe oraz dokumenty operacyjne.

Strategia została przygotowana w modelu ekspercko-partycypacyjnym w okresie od lutego do października 2022 roku. Wyniki prac nad diagnozą sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej zostały przedstawione i omówione podczas czterech spotkań warsztatowych, które odbyły się na przełomie maja i czerwca 2022 roku z udziałem przedstawicieli wydziałów Urzędu Miejskiego i jednostek podległych oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw i innych instytucji środowiska społeczno-gospodarczego. Spotkania te służyły również opracowaniu zarysów wizji rozwoju miasta i zagadnień strategicznych dla miasta. Uwzględniając w pracach nad Strategią wyniki wcześniejszych badań jakości życia w mieście, w czerwcu 2022 roku dodatkowo przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców, sondując pogląd mieszkańców na ścieżki rozwoju miasta. Otrzymano 1 974 w pełni wypełnione ankiety, których wyniki wraz z propozycją ram strategicznych zostały omówione podczas prac warsztatowych przedstawicieli wydziałów Urzędu Miejskiego i jednostek podległych w lipcu 2022 roku. We wrześniu 2022 roku zespoły eksperckie – tj. zespół ds. obszaru społecznego, zespół ds. obszaru gospodarczego, zespół ds. obszaru przestrzennego oraz zespół ds. obszaru zarządzania miastem – ponownie spotkały się, aby ocenić i doprecyzować zapisy strategii na poziomie celów, kierunków działań, przedsięwzięć strategicznych oraz wskaźników. W ramach prac nad dokumentem odbyło się również spotkanie konsultacyjne z radnymi Rady Miejskiej, podczas którego zaprezentowano wnioski z diagnozy stanu miasta oraz założenia strategiczne. W październiku 2022 roku Prezydent Dąbrowy Górniczej skierował dokument do konsultacji społecznych.

[Do uzupełnienia po przeprowadzeniu konsultacji społecznych]

2. Podsumowanie Strategii Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2022 – Aktualizacja

Strategia Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2022 – Aktualizacja, jak wskazuje tytuł dokumentu, stanowiła dostosowanie przyjętej w 2007 roku strategii rozwoju miasta do nowej sytuacji (2015 rok), w której znajdowały się wtedy miasto, Polska i Europa. W ramach wizji Miasta Dąbrowa Górnicza 2022 „PRZYSTAŃ DĄBROWA” zakładano zrównoważony, inteligentny i sprzyjający włączeniu społecznemu rozwój miasta w trzech płaszczyznach: Dąbrowy Górniczej jako miasta przedsiębiorczego, Dąbrowy Górniczej jako miasta wrażliwego społecznie, odpowiadającego na potrzeby wszystkich interesariuszy oraz Dąbrowy Górniczej jako miasta wspierającego aktywny tryb życia. W każdym z tych obszarów zdefiniowane zostały kluczowe wartości miasta i cele, w tym w perspektywie: finansowej, inwestycyjnej, kapitału ludzkiego oraz kapitału społecznego. Do każdego priorytetu przypisano przedsięwzięcia strategiczne. Realizacja Strategii Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2022 odbywała się poprzez wdrożenie przez poszczególne wydziały Urzędu Miejskiego i jednostki podległe kilkunastu dokumentów wykonawczych. Co roku raportowały one wartości wytypowanych dla celów strategicznych wskaźników (mierników), co pozwoliło oceniać stopień realizacji Strategii oraz planować dodatkowe interwencje w przypadku pojawienia się nowych trendów i wydarzeń.

Według stanu na koniec 2021 roku można podsumować proces realizacji dotychczasowej Strategii w odniesieniu do poszczególnych celów strategicznych w następujący sposób:

Cel strategiczny nr 1 - Wzrost dochodów budżetu miasta wraz z dywersyfikacją źródeł finansowania

W latach 2014-2020 nastąpił wzrost dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych na 1 mieszkańca według stanu ludności na 31.XII danego roku (2014 r. – 1 128,85 zł; 2021 r. – 1 860,79 zł). Także w tym okresie nastąpił wzrost dochodów podatkowych z tytułu podatków i opłat lokalnych według faktycznego wykonania (2014 r. – 162 126 121,24 zł; 2021 r. – 202 240 453,49 zł). Miernik dotyczący podatku od nieruchomości (osoby prawne), stanowiący składową dochodów podatkowych z tytułu podatków i opłat lokalnych (wg faktycznego wykonania) wyniósł w 2021 roku 179 356 128,77 zł, co stanowiło wzrost w stosunku do wartości bazowej o 37 286 445,64 zł. Wskaźnik dotyczący dochodów budżetu jednostek samorządu terytorialnego (JST) na 1 mieszkańca w relacji do średniej województwa (%), według dostępnych danych z 2020 r., wyniósł 108,6% przy dochodach budżetu JST na 1 mieszkańca w województwie śląskim (dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatów) w wysokości 7 171,56 zł, a w Dąbrowie Górniczej 7 788,75 zł. W opublikowanym w roku 2021 rankingu „Najbogatsze Samorządy w 2020 roku. Ranking dochodów JST” (Czasopismo Samorządu Terytorialnego „Wspólnota”) – w gronie miast na prawach powiatu – Dąbrowa Górnicza zajęła piąte miejsce w skali kraju. W grupie miast województwa śląskiego, Dąbrowa Górnicza plasuje się na drugim miejscu, po Gliwicach. Wartość dotacji celowych na zadania własne i zlecone oraz programy unijne i inne środki (średnia za okres 2014-2021 – dochody wg wykonania) osiągnęła 176 675 633,09 zł i była o ponad 100% wyższa niż wartość środków pozyskanych w okresie 2007-2013 (82 643 673,12 zł).

Cel strategiczny nr 2 – Wzrost ilości inwestycji w obszarach uznanych za priorytetowe

Założenie dla wskaźnika pokazującego stosunek wydatków majątkowych do wydatków ogółem (według wykonania wydatków na 31.XII danego roku), iż nie powinien on spaść poniżej 8 % (przy założeniu braku zmiany przepisów prawnych) zostało dotrzymane. Ponad dwukrotnie wyższa wartość tego wskaźnika dla 2021 roku (16,23%) potwierdza kontynuację proinwestycyjnego kierunku działań miasta. W tym kontekście warto wymienić dwa zintegrowane węzły przesiadkowe (centrum przesiadkowe „Centrum” oraz centrum przesiadkowe w rejonie dworca Żąbkowice), które wpisują się w politykę zrównoważonej mobilności miejskiej. W dalszym ciągu niepokojącym zjawiskiem jest coroczny wzrost liczby wypadków i kolizji drogowych w stosunku do roku bazowego (2014). Ilość tych zdarzeń drogowych rośnie wraz ze wzrostem zarejestrowanych pojazdów w mieście. Mając na celu wzrost poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym miasto realizuje inwestycje dotyczące infrastruktury drogowej oraz na bieżąco prowadzi przegląd oznakowania pionowego i poziomego, co pozwala na zachowanie czytelności w zakresie organizacji ruchu. Dążąc do większej efektywności energetycznej budynków, w okresie 2014-2021 przeprowadzono 14 termomodernizacji w miejskich obiektach (pierwotnie założona wartość wskaźnika: 6 obiektów). Klimat inwestycyjny na rynku nieruchomości mieszkaniowych w roku 2021 był jeszcze optymistyczny. Wydano 986 decyzji o pozwoleniu na budowę, co było wartością wyższą niż założona, tj. ilość wydanych decyzji nie powinna być mniejsza niż 691 (2014 r. – 767). Liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem wpisanych do rejestru REGON (sektor prywatny i publiczny) w roku 2021 wynosiła 13 156, w tym 131 podmioty to spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (w roku 2020 – 12 853, w tym 129 to podmioty udziałem kapitału zagranicznego). Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą ogółem w roku 2021 wynosiła 9 504, natomiast w roku 2020 - 9 292.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w Dąbrowie Górniczej osiągnęła w 2021 roku wartość 198,5 w stosunku do 156,5 podmiotów w 2014 roku. Według dostępnych danych, nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły w 2020 roku 6 296 zł (województwo śląskie: 4 978 zł), co stanowiło istotny spadek w stosunku do 2019 roku (14 694 zł). Również wartość wskaźnika dotyczącego produkcji sprzedanej przemysłu ogółem na 1 mieszkańca w zł (podmioty o liczbie pracowników > 9) w roku 2020 (Dąbrowa Górnicza: 170 982 zł; województwo śląskie: 46 341 zł) była znacząco niższa niż w latach 2017-2019. Tym samym wartości te uwidoczniły skutki pandemii COVID-19 w gospodarce.

Cel strategiczny nr 3 - Zwiększenie liczby osób w mieście z wykształceniem i umiejętnościami umożliwiającymi funkcjonowanie na rynku pracy:

Na koniec grudnia 2021 roku, liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy ogółem wynosiła 2 655 (2014 r. – 5 991), w tym bezrobotnych powyżej 50 roku życia 744 (2014 r. – 1 900). W tej grupie udział zarejestrowanych osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia wyniósł 6,29 % (2014 r. – 9,43%). Miernik procentowy dotyczący stopy bezrobocia w mieście do stopy bezrobocia dla województwa śląskiego (dane za XII danego roku) wynosił w 2021 roku 114,28% (2014 r. – 112,5%). Należy przy tym zwrócić

uwagę na spadek stopy bezrobocia w Dąbrowie Górniczej z 10,8% na koniec 2014 roku do 4,8% na koniec 2021 roku. Wartość ta wskazuje, iż na rynku pracy ciągle są dostępne zasoby, które mogą teoretycznie zostać zatrudnione. W innych miastach cechujących się poziomem bezrobocia strukturalnego, brak dostępu do takich zasobów negatywnie oddziałuje na projekty inwestycyjne w gospodarce. W Dąbrowie Górniczej skutecznie doprowadzono do powstania szeregu nowych inwestycji w strefach gospodarczych, co zapewniło dodatkowe zatrudnienie dla jej mieszkańców. Tym samym działania te miały pozytywny wpływ na zwiększenie poziomu efektywności zatrudnieniowej form wsparcia oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. Efektywność zatrudnieniowa staży liczona jest jako udział procentowy liczby osób, które w trakcie lub po zakończeniu udziału w stażu podjęły pracę i wykonywały ją przez co najmniej 30 dni w okresie 3 miesięcy od zakończenia tego udziału (założenie: 60,00%; 2020 r. – 66,20%, 2021 r. – 74%). Także w przypadku poziomu efektywności zatrudnieniowej po szkoleniach organizowanych przez PUP, można zaobserwować lepsze wyniki (założenie: 50%; 2020 r. – 59,70%, 2021 r. – 52,9%). Zdawalność egzaminów maturalnych w mieście wynosiła w 2021 roku 72%, przy 73% w województwie śląskim a 74,50% w kraju (pierwotnie zakładano utrzymanie poziomu minimum plus 2% w stosunku do średniej wojewódzkiej i krajowej). W 2021 roku zdawalność egzaminów zawodowych na terenie Dąbrowy Górniczej wynosiła: technika – 68,86% (2020 r. – 78,09%), branżowe szkoły I stopnia – 49,27% (2020 r. – 81,19%). Również tu można zaobserwować skutki pandemii COVID-19. Natomiast liczba studentów w mieście, w roku akademickim 2021/2022 wynosiła 12 207 i była wyższa o 2 960 studiujących w porównaniu do roku akademickiego 2013/2014. Innymi słowy, Dąbrowa Górnicza umocniła swoją pozycję miasta akademickiego w województwie śląskim.

Cel strategiczny nr 4 – Poprawa jakości życia w mieście:

Na koniec 2021 roku liczba mieszkańców (pobyt stały i czasowy) wynosiła 111 481 osób (na podstawie rejestru mieszkańców). W latach 2014-2021 nastąpił wyższy spadek ludności miasta niż to pierwotnie zakładano. Przede wszystkim gwałtowny spadek liczby ludności miał miejsce w 2021 roku (o 1 920 osób przy zakładanej wartości nie więcej niż około 860 osób na rok – różnica ludności na stan 31.XII z roku 2020-2021). Na świat przyszło najmniej dzieci i zmarło najwięcej osób od ponad 70 lat. Mimo spadku liczby mieszkańców, liczba wydanych pozwoleń na budowę mieszkań i budynków utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie i wynosiła w 2021 roku 370, co jest wartością wyższą od zakładanej +/- 5% wartości bazowej z roku 2014 (116 pozwoleń). Miasto skutecznie stwarzało warunki rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. W roku 2014 na terenie miasta działało 277 organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej. Liczba ta wzrosła do 288 podmiotów na koniec 2021 roku, z których 88 było zaangażowanych w Dąbrowskie Forum Organizacji Pozarządowych. W roku 2021 kwota środków przekazana podmiotom społecznym na realizację zadań publicznych wyniosła 18 335 984,11 zł (2014 r. – 2 193 969,33 zł), przy w sumie 119 zleconych zadaniach zrealizowanych przez 107 podmioty społeczne. W 2021 roku przeprowadzono 11 konsultacji społecznych (2014 r. – 5 konsultacji) oraz 29 konsultacji aktów prawa miejscowego. Około 9 845 osób było zaangażowanych w różne formy partycypacji społecznej, w tym 7 106 osób w procedurze realizacji Budżetu Obywatelskiego. W związku z pandemią COVID-19 nie zrealizowano procedury Dąbrowskiego Budżetu Partycypacyjnego.

Spadek odnotowała wartość wskaźnika wyświetleń miejskiej strony internetowej, która wyniosła w 2021 roku 840 579 w porównaniu do 1 088 029 w 2014 roku. Natomiast wzrosła skala korespondencji wpływającej na skrzynkę PeUP/ePUAP (2014 r. – 1 155; 2021 r. – 12 019), częściowo w wyniku wzrostu usług publicznych oferowanych cyfrowo, częściowo w związku z obostrzeniami związanymi z pandemią i koniecznością załatwiania spraw na odległość.

W ostatnich latach, w ujęciu globalnym widać wyraźny spadek zainteresowania treściami prezentowanymi w portalach internetowych i jednoczesną migrację użytkowników do mediów społecznościowych. Pandemia także miała wpływ na liczbę uczestników i formę organizacji imprez. Wiele wydarzeń przeniesiono do Internetu. Odbyły się przy mniejszej frekwencji. W 2021 roku 108 179 osób uczestniczyło w 10 858 imprezach organizowanych przez instytucje miejskie, przy 183 136 osób w 3 686 imprezach w 2014 roku. W kontekście bezpieczeństwa w mieście, wykrywalność przestępczości w Komendzie Miejskiej Policji w Dąbrowie Górniczej (KMP) wynosiła w 2021 roku 75% (2014 r. – 66,90%). Wykrywalność KMP w 7 kategoriach wybranych przestępstw w roku 2021 wynosiła 49,7% (2014 r. – 41,20%). W obszarze ekologii i ochrony środowiska miasto podjęło szereg działań. Wskaźnik dotyczący osiągniętego poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wynosił w 2020 roku 67% (2014 r. – 19,06%). Od 2021 roku, zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, liczony jest wskaźnik dotyczący poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (2021 r. – 25,17%). Dąbrowa Górnicza oferuje swoim mieszkańcom dofinansowanie zmiany systemu ogrzewania na ekologiczny. W 2020 roku gmina udzieliła 454 dofinansowań na kwotę 2 907 664,10 zł, natomiast w roku 2021 udzielono 663 dofinansowań na kwotę 3 823 119,87 zł (pierwotne założenie: +/- 10% z kwoty udzielonych dofinansowań w roku 2014, tj. 297 358,41 zł). Jakość powietrza poprawia się rokrocznie. W 2021 roku poziom PM₁₀ (według wskazań stałej stacji pomiaru zanieczyszczeń przy ul. Tysiąclecia) wynosił 32,8 µg/m³, co jest niższe niż dopuszczalna norma 40 µg/m³.

Na koniec 2021 roku 46,2% przedsięwzięć strategicznych było zakończonych, 38,4% w fazie realizacji, 15,4% nie zostało rozpoczętych głównie ze względu na brak źródła finansowania lub zmianę otoczenia prawno-społeczno-gospodarczego.

Strategia Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2022 – Aktualizacja była konsekwentnie wdrażana zgodnie z jej założeniami. Wpływ pandemii COVID-19 jest widoczny zarówno w kontekście społecznym (liczba mieszkańców, zdawalność egzaminów w szkołach średnich), jak i gospodarczym (spadek nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach). Niemniej, większość wskaźników zostało zrealizowanych. Powyżej omówione zagadnienia zostały ujęte do dalszej analizy w dokumencie: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych Gminy Dąbrowa Górnicza.

3. Synteza diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Synteza diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej składa się z informacji ilościowych i jakościowych. Uwzględnia również dane porównawcze dla gmin o podobnym profilu, takich jak: Sosnowiec, Tychy, Rybnik, Jaworzno i Płock. Dokument z pełną diagnozą sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych Gminy Dąbrowa Górnicza, znajduje się w Wydziale Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej.

3.1. Sytuacja społeczna

Miasto Dąbrowa Górnicza liczyło na koniec 2021 roku 111 481 mieszkańców, natomiast w 2020 roku – 113.401 (dane zgodnie z rejestrem mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i czasowy (ponad 3 miesiące na 31 grudnia danego roku)). Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, liczba ta wynosiła na koniec

**Spadek liczby
mieszkańców**

2020 roku 118 285 osób. Rozbieżność danych wynika z niedopełniania obowiązku meldunkowego nowych mieszkańców, w szczególności tych, którzy wprowadzili się do nowych domów lub mieszkań. W okresie 2018-2020 spadek liczby mieszkańców wyniósł 1,64%. Oprócz migracji mieszkańców do gmin miejsko-wiejskich i wiejskich (zjawisko suburbanizacji i rozlewania się miasta po innych terenach miejskiego obszaru funkcjonalnego) oraz migracji osób młodych do innych metropolii w Polsce, jak i za granicę po zakończeniu studiów, do przyczyn spadku liczby mieszkańców można zaliczyć: spadek dzietności społeczeństwa, starzenie się społeczeństwa, wzrost liczby zgonów w wyniku pandemii COVID-19 oraz chorób cywilizacyjnych. Jeśli chodzi o spadek liczby mieszkańców przez pryzmat ujemnego przyrostu naturalnego na 1 000 mieszkańców w 2020 roku, Dąbrowa Górnicza (-7,10 osób na 1 000 ludności) zajmowała w grupie porównawczej drugie miejsce po Sosnowcu (-7,77 osób na 1 000 ludności). W przypadku spadku liczby mieszkańców przez pryzmat salda migracji na 1 000 mieszkańców w 2020 roku, Dąbrowa Górnicza (-2,8 osób na 1 000 ludności) zajmowała w grupie porównawczej trzecie miejsce po Sosnowcu i Rybniku (-3,7 osób na 1 000 ludności). Mimo spadku liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym w latach 2018-2020 o 182 osób, jej procentowy udział w liczbie mieszkańców ogółem wzrósł nieznacznie z 15,64% do 15,74%. Natomiast spadek liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym o 3 409 osób w latach 2018-2020 również był widoczny w procentowym udziale tej grupy mieszkańców w liczbie mieszkańców ogółem w poszczególnych latach. W latach 2018-2020 dynamika zmian w tej grupie w Dąbrowie Górniczej wynosiła -4,79%, co plasowało miasto na drugim miejscu po Sosnowcu w grupie porównawczej (min. Rybnik: -3,35%; maks. Sosnowiec: -5,01%). Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym wzrosła w latach 2018-2020 o 1 617 osób, a jej procentowy udział w liczbie mieszkańców ogółem wzrósł z 25,18% do 26,98%. W tej grupie znaczący udział mają mieszkańcy w przedziale wiekowym 60-69 lat. Innymi słowy, grupa seniorów w Dąbrowie Górniczej jest stosunkowo młodsza niż w miastach grupy

porównawczej. Zostało to również uwidocznione w danych dotyczących dynamiki wzrostu liczby osób w wieku powyżej 80 lat, która była dla okresu 2018-2020 jedną z najniższych wśród miast grupy porównawczej.

Miasto Dąbrowa Górnicza prowadzi kompleksową politykę społeczną skierowaną do wszystkich grup społeczeństwa, a zwłaszcza do grup o szczególnych potrzebach, w tym: do osób z niepełnosprawnością, osób starszych, osób i rodzin, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie jej przezwyciężyć wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Kluczową rolę odgrywają: Wydział Polityki Społecznej,

**Kompleksowa
polityka społeczna**

Mieszkaniowej i Zdrowia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej. Realizując zapisy ustawy o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przyznaje pomoc osobom i rodzinom w szczególności

z powodu: ubóstwa, niepełnosprawności, bezrobocia, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych. Liczba beneficjentów pomocy społecznej na 10 000 mieszkańców w Dąbrowie Górniczej spadła w okresie 2018-2020 o 15,97%, z 238 osób w 2018 roku do 200 osób w 2020 roku (według danych wydziału merytorycznego liczba ta na koniec roku 2021 wynosiła 187 osób). Wśród beneficjentów

**Spadek liczby
mieszkańców
otrzymujących
pomocą społeczną**

pomocy społecznej w wieku 18 lat i więcej w Dąbrowie Górniczej w 2020 roku 54,21% stanowiły osoby posiadające emeryturę, zaś przeszło 28% beneficjentów posiadało inne niezarobkowe źródło dochodu, a 26% rentę. Procentowy udział osób korzystających z pomocy społecznej w mieście w stosunku do liczby mieszkańców wynosił w 2020 roku 2,00%, co plasowało miasto na drugim miejscu w grupie

porównawczej po Jaworznie (min. Jaworzno: 1,60%; maks. Płock: 4,80%).

W ramach polityki mieszkaniowej gminy Dąbrowa Górnicza na lata 2018-2027 zakłada się prowadzenie racjonalnej, a zarazem efektywnej polityki mieszkaniowej, zarówno w odniesieniu do zasobu mieszkaniowego

**Racjonalna,
efektywna polityka
mieszkaniowa**

gminy, jak i tworzenia warunków do rozwoju lokalnego rynku mieszkaniowego dla gospodarstw domowych o różnej sile nabywczej i różnej strukturze wiekowej.

Zgodnie z danymi GUS Dąbrowa Górnicza dysponowała w 2020 roku 854 lokalami z najmem socjalnym (27,13% liczby lokali mieszkalnych będących w zasobach gminy, na które obowiązywały umowy o najem), co było liczbą większą niż w pozostałych

miastach w grupie porównawczej. Z drugiej zaś strony, przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w lokalach socjalnych wynosiła w Dąbrowie Górniczej od 4 m² do 7 m² mniej niż np. w Tychach, Płocku, Rybniku, czy też Sosnowcu. Natomiast w przypadku ogólnej liczby lokali mieszkalnych w zasobach gminy, na które obowiązywały umowy o najem, Dąbrowa Górnicza z liczbą 3147 lokali w 2020 roku plasuje się na czwartym miejscu, po Sosnowcu (6 992), Tychach (4 512), Rybniku (3 612). Zgodnie z danymi pozyskanymi z wydziału merytorycznego, wg stanu na dzień 31.12.2021 r., Dąbrowa Górnicza posiada do dyspozycji 3 069 lokali mieszkalnych, z czego 1 360 lokali w budynkach stanowiących 100% własności gminy, 1 701 mieszkań w budynkach wspólnot mieszkaniowych, 5 mieszkań w Spółdzielni Mieszkaniowej „Lokator”, 3 lokale wynajęte od innych właścicieli oraz 33 pomieszczenia tymczasowe.

Miasto zapewnia wsparcie dla rodziców wychowujących dzieci do 3 roku życia. Do dyspozycji rodziców pozostaje Żłobek Miejski w Dąbrowie Górniczej, który mieści się w trzech budynkach i prowadzi opiekę dla 292 dzieci. Żłobek zapewnia dzieciom opiekę w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych, gwarantuje właściwą pielęgnację oraz zabawy z elementami edukacji z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka. Opieka instytucjonalna Żłobka umożliwia rodzicom łączenie pracy zawodowej z macierzyństwem, pomaga w szybkim powrocie rodziców na rynek pracy.

Miasto zapewnia także wsparcie w postaci dotacji celowej w wysokości 400 zł miesięcznie na każde dziecko objęte opieką zamieszkałe na terenie gminy. Dotacja udzielana jest dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce, podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów oraz dziennych opiekunów prowadzących działalność na własny rachunek na terenie Gminy Dąbrowa Górnicza. Od momentu wejścia w życie ww. uchwały na terenie Gminy powstało 6 nowych niepublicznych podmiotów oferujących dodatkowo 222 miejsca (liczba oferowanych miejsc wzrosła z 139 w 2020 roku do 361 – wg stanu na 30.09.2022 r.).

Miasto współpracuje ze specjalistycznymi placówkami i organizacjami pozarządowymi przy realizacji

**Zróżnicowana oferta
dla seniorów**

dedykowanych dla osób starszych działań opiekuńczych i integracyjnych, w tym z: Domem Pomocy Społecznej „Pod Dębem”, Dziennym Domem „Senior-WIGOR” i Środowiskowym Domem Samopomocy. W mieście działają również:

Rada Seniorów Miasta Dąbrowa Górnicza, Kluby Seniora, Uniwersytety Trzeciego Wieku, organizacje pozarządowe realizujące kursy świadomościowe i działania aktywizujące i integrujące osoby starsze, Dyskusyjny Klub Książki. Ponadto podjęto szereg działań, w tym np.: infolinia dla seniorów, „Dąbrowski Bus dla Seniora”. Do kategorii osób w wieku poprodukcyjnym zalicza się mężczyzn - 65 lat i więcej oraz kobiety - 60 lat i więcej. W Dąbrowie Górniczej w stosunkowo większym stopniu niż w innych miastach grupy porównawczej reprezentowana jest grupa poprodukcyjna w wieku 60-69 lat. Grupa młodych seniorów chce aktywnie angażować się w życiu społecznym i kulturalnym, a także zawodowym. Warto zauważyć, iż ponad 5 000 mieszkańców jest w grupie wiekowej 80 lat i więcej. Te osoby nie zawsze mogą liczyć na opiekę ze strony rodziny lub na wsparcie sąsiadów. Niemożliwe jest również, aby zapewnić wszystkim potrzebującym opiekę

**Rozwijająca się oferta
opieki społecznej
i medycznej
w środowisku domowym**

zinstytucjonalizowaną. Konieczne będzie zatem rozbudowanie obecnego systemu opieki świadczonej w środowisku domowym (usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, asystent osobisty osoby niepełnosprawnej, opieka wytchnieniowa, teleopieka). System taki wychodziłby również naprzeciw potrzebom osób powyżej 60 roku życia z niepełnosprawnościami, która to grupa stanowi ponad połowę osób z niepełnosprawnościami

w mieście. W 2021 roku 263 osoby, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagały częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych lub specjalistycznego wsparcia, objęto pomocą i opieką w miejscu zamieszkania.

Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we własnym zakresie i przy współpracy organizacji pozarządowych, ze środków własnych budżetu miasta, jak i ze środków rządowych

**Niedostateczna oferta
wsparcia osób
z niepełnosprawnościami
na rzecz aktywności
zawodowej i uzyskania
zaradności życiowej**

wdraża działania, w ramach których osoby z niepełnosprawnościami mogą korzystać z: usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, wsparcia asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami, usług opieki wytchnieniowej. Wsparcie w szczególności polega na zwiększaniu usamodzielniania się osób z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu w domu jak i na zewnątrz, w tym przy pomocy asystentów, którzy na prośbę danej osoby zapewniają dojazd do np.: pracy, szkoły, przychodni, gabinetu lekarskiego i rehabilitacyjnego, czy też do miejsc spędzenia czasu wolnego (kino, teatr, boisko sportowe, basen). W mieście w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami działają między innymi: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Dzienny Dom „Senior -Wigor”, Dom Pomocy Społecznej „Pod Dębem”, Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej, Warsztat Terapii Zajęciowej „Otwarte Serca”, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Publiczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Fundacji In Corpore, Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej, organizacje pozarządowe działające w obszarze niepełnosprawności i pomocy społecznej, Koordynator do spraw dostępności oraz Rzecznik Osób z Niepełnosprawnościami.

Na podstawie art. 14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1062, z późn. zm.) w Urzędzie Miejskim w Dąbrowie Górniczej wyznaczony został w 2020 roku Koordynator ds. dostępności. W Urzędzie zatrudniony jest tłumacz języka migowego.

**Działania na rzecz
poprawy dostępności
budynków publicznych**

W obiektach użyteczności publicznej podjęto działania na rzecz architektonicznego i funkcjonalnego dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, takie jak: podjazdy i platformy schodowe, dźwigi, pochylnie, windy, dostosowane toalety oraz parkingi. Z kolei dla ułatwienia samodzielnego przemieszczania się rowerem zaadaptowano ponad 10 km dróg rowerowych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W 2020 roku przeprowadzono audyty dostępności w budynkach użyteczności publicznej oraz przygotowano informację oraz film na portalu miejskim dotyczące działania instytucji w formie dostępnej dla osób ze szczególnymi potrzebami. W 2021 roku przygotowano Raport o stanie zapewniania dostępności podmiotu publicznego dla Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej oraz wszystkich jednostek organizacyjnych miasta. W kwietniu 2022 roku wykonano badanie stanu dostępności budynków publicznych, w sumie zinventaryzowano stan 93 budynków. W prawie połowie budynków podjęto już działania zmierzające do poprawy poziomu dostępności dla osób o szczególnych potrzebach, w tym w obszarze infrastrukturalnym i w zakresie dodatkowych środków wspierających komunikowanie.

**Oferta służby
zdrowia
nieodpowiednia
w stosunku do
potrzeb**

W mieście działają Zagłębiowskie Centrum Onkologii Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza w Dąbrowie Górniczej oraz Polsko-Amerykańskie Kliniki Serca III Oddział Kardiologii Inwazyjnej, Angiologii i Elektrokardiologii w Dąbrowie Górniczej. Według danych udostępnionych przez Wydział Zdrowia Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach w 2019 roku na 100 000 ludności około 506 osób umarło w wyniku choroby układu krążenia w Dąbrowie Górniczej (min. Rybnik: 399,8; maks. Sosnowiec: 567,3); a ponad przeszło 340 osób na nowotwory (min. Rybnik: 295,0; maks. Sosnowiec: 351,5). Natomiast Dąbrowa Górnicza liczyła największą ilość hospitalizowanych mieszkańców z powodu ostrego zawału serca w grupie porównawczej w 2020 roku. Wartość ta wynosiła 32,3 osób (min. Jaworzno: 12,6). Zgodnie z danymi z Banku Danych Lokalnych w 2020 roku w mieście działało 71 podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej realizujących świadczenia finansowane ze środków publicznych. Liczba lekarzy pracujących według podstawowego miejsca pracy na 10 000 ludności w Dąbrowie Górniczej w 2020 roku wynosiła około 24 osób, zaś liczba lekarzy ogółem na 10 000 ludności prawie 55 osób. Liczba lekarzy pracujących w placówkach w danym mieście na 10 000 mieszkańców była wyższa w przypadku czterech miast w grupie porównawczej, tj.: Jaworzno: 60 osób, Tychy: 74 osoby, Sosnowiec: 96 osób oraz Płock: 103 osoby. W przypadku liczby pielęgniarek i położnych pracujących w placówkach w danym mieście na 10 000 mieszkańców w 2020 roku Dąbrowa Górnicza plasuje się na ostatnim miejscu w grupie porównawczej (58 pielęgniarek i położnych) i ma porównywalną liczbę jak Tychy (59 osób). Większą liczbę pielęgniarek i położnych na 10 000 mieszkańców odnotowały: Jaworzno: 65 osób, Rybnik: 88 osób, Sosnowiec: 93 osoby, Płock: 126 osób. W Dąbrowie Górniczej w 2020 roku na jedną aptekę przypadło 3 033 mieszkańców, co plasuje miasto na trzecim miejscu w grupie porównawczej po Jaworznie (2 510 osób) i Sosnowcu (2 783 osób). Mając na uwadze starzenie się społeczeństwa oraz istotną ilość mieszkańców mierzących się z chorobami cywilizacyjnymi, sytuacja w służbie zdrowia wymaga ciągłego monitorowania.

Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej przeprowadza cykliczne badania jakości życia. Badania zostały zrealizowane w 2014, 2016, 2018 i 2021 roku. Pomiary koncentrują się na czynnikach wpływających na jakość życia mieszkańców oraz usługach realizowanych przez instytucje samorządowe. Celem każdego badania jest identyfikacja i określenie znaczenia różnych czynników warunkujących zrównoważony rozwój lokalny.

Wyniki badań z 2021 roku pokazały, iż ponad 70% pytanym mieszkańców (w tym 31,2 % – zdecydowanie zadowolonych) jest zadowolonych z miejsca zamieszkania w Dąbrowie Górniczej. Badani mieszkańcy wysoko ocenili: bezpieczeństwo w miejscach publicznych, jakość usług publicznych oraz obsługę przez pracowników Urzędu Miejskiego, stan środowiska naturalnego, jakość wody pitnej i dbałość instytucji publicznych o stan środowiska naturalnego. Natomiast badani mieszkańcy oczekują poprawy oferty opieki zdrowotnej w odniesieniu do działalności szpitala i dostępności lekarzy specjalistów, stanu infrastruktury drogowej, dostępności i jakości transportu publicznego, czystości powietrza, odbioru śmieci z gospodarstw domowych oraz możliwości segregacji śmieci. Zapewnienie odpowiedniego poziomu jakości życia w mieście i jego

**Składniki jakości
życia wymagające
kompleksowej
regeneracji**

dzielnicach nierozzerwalnie połączone jest z układem przestrzennym miasta, w tym z dostępem do określonego wachlarza infrastruktury społecznej (usługi publiczne i rekreacyjne) w pobliżu miejsca zamieszkania.

Stowarzyszenie Aktywna Dąbrowa, w ramach zadania zleconego przez Gminę Dąbrowa Górnicza w ramach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zrealizowała w marcu 2022 roku cykl spotkań warsztatowych w poszczególnych osiedlach i wywiady indywidualne. Wykazały one, że mieszkańcy znają i pozytywnie oceniają usługi publiczne w swoich dzielnicach. Niemniej, zwracają uwagę na brak ofert spędzania czasu wolnego dla młodzieży oraz niski stan jakości niektórej infrastruktury w obrębie parków i placów.

Z drugiej zaś strony, w ponad 10 000 imprezach kulturalnych i sportowych organizowanych w 2021 roku przez instytucje miejskie (Pałac Kultury Zagłębia, świetlice, Dom Kultury Żąbkowice, Miejska Biblioteka Publiczna, Muzeum Miejskie „Sztęgarka” oraz Centrum Sportu i Rekreacji) wzięło udział ponad 108 000 osób. Sytuacja ta wskazuje na wysoki poziom rozdrobienia inicjatyw. Wyzwaniem pozostaje również brak zróżnicowanej oferty usług czasu wolnego w postaci restauracji, klubów i innych miejsc spotkań w godzinach wieczornych i w weekendy. Od 2016 roku trwają prace nad transformacją obszaru fabryki obrabiarek „Defum” w kierunku stworzenia otwartej przestrzeni publicznej, która stanie się nowym centrum miasta. W tym procesie regeneracji tkanki miejskiej należy również uwzględnić ulicę 3 Maja, a także targowisko i rynek.

3.2. Sytuacja gospodarcza

Dąbrowa Górnicza jest ważnym ośrodkiem gospodarczym Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz województwa śląskiego. O gospodarce miasta stanowi ponad 12 000 firm, z czego ponad 98% stanowią mikro, małe i średnie firmy. Po latach dominacji górnictwa, hutnictwa, branży koksowniczej, czyli przemysłu ciężkiego, tradycyjnego wraz z uruchomieniem w 1995 roku specjalnej strefy ekonomicznej znaczenia zaczął nabierać sektor usługowo-przetwórczy. Silnie zaznaczyła się obecność przedsiębiorstw branży motoryzacyjnej, budowlanej, producentów szkła, przetwórstwa tworzyw sztucznych oraz branży elektronicznej i spożywczej

**Wysoka
atrakcyjność
inwestycyjna**

oraz centrów usług wspólnych. W Dąbrowie Górniczej inwestorzy docenili korzystne położenie, rynki zbytu, wydajność pracy, lojalność oraz wysokie kwalifikacje pracowników, ale także dostępność surowców, jakość gruntów inwestycyjnych oraz zmodernizowaną infrastrukturę drogową. Dzięki korzystnemu usytuowaniu miasta

oraz obecności Terminalu Przeładunkowego w Sławkowie, który umożliwia dogodny transport kolejną towarów na Ukrainę, do Rosji oraz Azji, w tym do Chin, Dąbrowa Górnicza zaznacza swoją obecność na mapie ważnych centrów logistycznych. Miasto dysponuje atrakcyjnymi terenami inwestycyjnymi. Według stanu na początek 2022 roku, na terenie inwestycyjnym Tucznawa inwestorzy zrealizowali lub planują inwestycje na 150 ha terenu o wartości 9,069 mln PLN, a do dyspozycji potencjalnych inwestorów pozostały nieruchomości o łącznej powierzchni 70 ha. Z kolei w Strefie Aktywności Gospodarczej Każdębie przygotowano 12 działek inwestycyjnych o powierzchni od około 0,5 ha do 1 ha dla małych i średnich przedsiębiorstw. Według stanu na początek 2022 roku 3 inwestorów zaplanowało inwestycje o wartości ponad 16 mln PLN.

Analizując dane z 2020 roku o podmiotach gospodarki narodowej w odniesieniu do liczby i struktury ludności, można wnioskować, iż na terenie miasta Dąbrowa Górnica aktywna jest stosunkowo większa liczba podmiotów zatrudniających powyżej 49 osób na 10 000 mieszkańców niż w przypadku miast: Sosnowiec, Tychy, Rybnik, Jaworzno. Jest to związane z charakterem przemysłowym miasta i obecnością firm produkcyjnych.

**Różnorodna
struktura
gospodarcza**

Wyjaśnia to również nieznacznie mniejszy niż w przypadku pozostałych miast w grupie porównawczej udział podmiotów gospodarki narodowej o liczbie pracujących do 9 osób w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON (95,2%). Liczba osób fizycznych prowadzących działalność ogółem zarejestrowanych w REGON wynosiła na koniec 2020 roku 9 292 (2018 r. – 8 996; 2019 r. – 9 109). Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą są przede wszystkim aktywne w sekcji G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (2 622 podmioty, 28,22%); sekcji F – budownictwo (1 163 podmioty, 12,52%); sekcji M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (1 025 podmiotów, 11,03%); sekcji H – transport i gospodarka magazynowa (789 podmiotów, 8,49%) oraz sekcji C – przetwórstwo przemysłowe (785 podmiotów, 8,45%). Liczba podmiotów w grupie osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej w Dąbrowie Górniczej wzrosła w okresie 2018-2020 z 3 413 do 3 561 podmiotów (+4,34%). W tym samym okresie dynamika wzrostu w tej grupie podmiotów w pozostałych miastach grupy porównawczej kształtowała się w przedziale od 2,46% (Jaworzno) do 5,27% (Tychy). Podmioty te są przede wszystkim aktywne w sekcji G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (769 podmiotów, 21,60%); w sekcji L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (528 podmiotów, 14,83%); w sekcji F – budownictwo (371 podmiotów, 10,42%); w sekcji C – przetwórstwo przemysłowe (331 podmiotów, 9,30%) oraz w sekcji S – pozostała działalność usługowa (315 podmiotów, 8,85%).

**Niekorzystny wpływ
pandemii na
wysokość nakładów
inwestycyjnych
przedsiębiorstw**

Zgodnie z danymi uzyskanymi z Głównego Urzędu Statystycznego – Banku Danych Lokalnych, które Urząd Statystyczny uzyskuje na podstawie rocznego badania działalności gospodarczej przedsiębiorstw, nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły w roku 2018 – 14 799 zł, 2019 – 14 694 zł natomiast w 2020 – 6 296 zł. Dane wskazują więc na bardzo duży spadek nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach, szczególnie porównując ze sobą rok 2019 i 2020. Analizując jednak te dane z poziomem nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w województwie śląskim należy stwierdzić, że nakłady w Dąbrowie Górniczej kształtują się powyżej uzyskanych tam wartości. W roku 2020 nakłady te wynosiły w województwie śląskim 4.978 zł.

Wszystkie działania skierowane do przedsiębiorców oraz osób zamierzających otworzyć swój biznes oferowane w Dąbrowie Górniczej mają na celu pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości oraz wypracowanie mechanizmu, w którym dąbrowskie firmy będą tworzyć wzajemnie wspierający się ekosystem gospodarczy. Miasto uczestniczy w projektach wspierających lokalną przedsiębiorczość organizując przykładowo rokrocznie akcje

typu: Dzień Przedsiębiorczości, Światowy Tydzień Przedsiębiorczości, projekty: DG na wynos, Nie wyrzucaj - napraw, czy Kupuj lokalnie. Poprzez działania Referatu Przedsiębiorczości w Wydziale Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów wspólnie z instytucjami otoczenia biznesu również takimi jak: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Urząd Skarbowy czy Powiatowy Urząd Pracy wspierane są pojedyncze działalności gospodarcze oraz osoby, które planują założenie działalności gospodarczej, a także osoby poszukujące pracy i kontaktów gospodarczych na lokalnym rynku pracy. Prowadzona jest baza przedsiębiorców na stronie gospodarczej miasta www.dabrowa-gornicza.com. Strona kieruje swoją ofertą zarówno do inwestorów, planujących dopiero działalność, jak i przedsiębiorców już aktywnych.

Miasto pomaga i stwarza warunki dla młodych osób, które mają pomysł na siebie i chcą spróbować swoich sił we własnej działalności gospodarczej. Wsparcie dla przedsiębiorców działających na rynku krócej niż 5 lat świadczone jest w Dąbrowskim Inkubatorze Przedsiębiorczości. Tam cyklicznie organizowane są bezpłatne

**Różnorodna oferta wsparcia
rozwoju przedsiębiorstw
w ramach ekosystemu
instytucji otoczenia biznesu**

szkolenia i webinaria poruszające najważniejsze kwestie związane z prowadzeniem firmy. Ponadto prowadzone są nieodpłatne konsultacje indywidualne m.in. w zakresie prawa, księgowości i biznesu. W latach 2019-2021 doradcy udzielili ponad 700 godzin bezpłatnych porad i przeprowadzili ponad 50 szkoleń. Z pomocy Dąbrowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości (online/offline) skorzystało ponad 10 000 osób. Przedsiębiorcy mogą bez

opłat korzystać z przestrzeni coworkingowej oraz na korzystnych zasadach z lokali w ramach programu „Lokal na Start”. W inkubatorze organizowane są również inicjatywy skierowane do młodzieży, w tym: projekt Młodzież z Dąbrowy Górniczej w mediach społecznościowych oraz spotkania przedsiębiorców z uczniami szkół ponadpodstawowych w ramach wydarzenia Praktyczna Lekcja Przedsiębiorczości. Inicjatywa Pakiet Młodego Przedsiębiorcy skierowana jest do mieszkańców z pomysłem na biznes oraz do przedsiębiorstw działających na rynku krócej niż 5 lat – scala wszystkie dostępne w mieście formy wsparcia dla początkujących przedsiębiorców. Firmy działające dłużej niż 5 lat na rynku wspierane są między innymi przez Zagłębiowską Izbę Gospodarczą, która liczy ponad 50 członków. Inspiruje do działania, organizuje spotkania i warsztaty, promuje przedsiębiorczość i buduje relacje gospodarcze. Reprezentuje interesy gospodarcze zrzeszonych w niej podmiotów w szczególności wobec organów samorządowych i państwowych, inicjuje i koordynuje przedsięwzięcia gospodarcze z udziałem przedsiębiorstw i organów samorządu terytorialnego; organizuje pomoc członkom Izby w rozwiązywaniu problemów ekonomicznych, organizacyjnych i prawnych związanych z podejmowaniem i prowadzeniem przez nich działalności gospodarczej. Przedsiębiorców – rzemieślników wspiera Cech Rzemiosł Różnych, kształcąc młodych, budując relacje, reprezentując interesy członków wobec organów administracji państwowej i samorządowej. Pozostałe instytucje otoczenia biznesu, które działają na terenie miasta i na rzecz przedsiębiorstw w mieście, to: Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej, Stowarzyszenie Kupców Targowych w Dąbrowie Górniczej, Stowarzyszenie Przedsiębiorców Zagłębia, Agencja Rozwoju Lokalnego z Sosnowca, Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach, Katowicka Specjalna Strefa

Ekonomiczna SA, Fundacja Regionalnej Agencji Promocji Zatrudnienia, Fundusz Górnośląski SA i Śląskie Centrum Przedsiębiorczości.

Stopa bezrobocia (dane na 31.12.2021 r.) w roku 2021 wyniosła w Dąbrowie Górniczej 4,8%, natomiast w województwie śląskim była niższa wynosząc 4,2%. Według stanu na dzień 31.XII.2021 roku liczba osób

**Znaczący udział
długotrwale
bezrobotnych
w ogóle bezrobotnych**

bezrobotnych zarejestrowanych w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej wyniosła 2 655, w tym 1 390 kobiet (52,35% ogółu bezrobotnych). W porównaniu z wynikiem osiągniętym w analogicznym okresie 2020 roku (2 860) liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się o 205 osób, w tym o 133 kobiety. Na koniec 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie

Górniczej zarejestrowanych było 213 osób bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności, czyli 8,02% ogółu osób bezrobotnych. W analogicznym miesiącu roku poprzedniego, zarejestrowano 175 osób z niepełnosprawnościami, tj. 6,12% ogółu bezrobotnych. W ostatnich latach zaobserwowano wzrost zarówno liczby osób, jak i udziału osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami w ogóle osób bezrobotnych. W rejestrze osób bezrobotnych coraz częściej dominują osoby długotrwale bezrobotne oraz o ograniczonej mobilności (osoby powyżej 50 roku życia, osoby z niepełnosprawnościami, osoby posiadające co najmniej jedno dziecko

**Skuteczne działania
Powiatowego Urzędu
Pracy na rzecz
aktywizacji
bezrobotnych**

do 6 r.ż.), których aktywizacja jest szczególnie trudna i rzadko prowadząca do ostatecznego i pożądanego efektu końcowego jakim jest podjęcie pracy. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w 2021 roku wzrosła o 214. Na koniec analizowanego roku grupa ta liczyła 1 464 osoby, a jej udział procentowy w ogóle bezrobotnych wynosił 55,14%. Na koniec 2021 roku grupa osób bezrobotnych chronicznie, czyli osób zarejestrowanych nieprzerwanie powyżej 24 miesięcy,

liczyła 632 osoby, stanowiąc tym samym 23,80% ogółu bezrobotnych i 43,16% ogółu osób długotrwale bezrobotnych. Należy zauważyć, że bezrobocie chroniczne najczęściej wiąże się ze znacznym stopniem wykluczenia społecznego i marginalizacji. Problem bardziej skutecznego i całościowego aktywizowania osób długotrwale bezrobotnych oraz biernych zawodowo jest jednym z kluczowych wyzwań związanych z rynkiem pracy. Zadania realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej są zgodne z Powiatowym Programem Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy.

W roku 2020 Powiatowy Urząd Pracy opracował 2 916 Indywidualnych Planów Działania. Usługą pośrednictwa pracy objęto 1 565 osób bezrobotnych, w tym 828 osób długotrwale bezrobotnych, 356 osób do 30 roku życia, 402 osoby powyżej 50 roku życia. Szacunkowa efektywność zatrudnieniowa pośrednictwa pracy wynosiła 61,65%. Jednocześnie usługą poradnictwa zawodowego objęto 766 osób bezrobotnych. W roku 2021 realizacja aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu objęła głównie: prace interwencyjne (81 osób), staże (293 osoby), refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (24 osoby), prace społecznie użyteczne (43 osoby), wsparcie aktywizacyjne (5 osób) oraz bon na zasiedlenie (12 osób). W ramach projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego wsparcie otrzymało w sumie 316 osób

bezrobotnych. Zespół Powiatowego Urzędu Pracy wspiera pracodawców przy poszukiwaniu pracowników o odpowiednich kwalifikacjach – zrealizowano w 2021 roku 408 ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców. Dodatkowo 20 pracodawców uzyskało refundację kosztów poniesionych na wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy, którzy utworzyli 24 miejsca pracy dla osób bezrobotnych. W ramach wsparcia cudzoziemców oraz pracodawców zatrudniających cudzoziemców w 2021 roku zarejestrowano 10 cudzoziemców jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy oraz uzyskano 880 oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi. Powiatowy Urząd Pracy organizuje szkolenia celem umożliwienia uczestnikom uzyskania, uzupełnienia i dopasowania kwalifikacji lub umiejętności do wymogów rynku pracy. Szkoleniami objęto 100 osób bezrobotnych, efektywność zatrudnieniowa szkoleń wyniosła 41,4%, z bonu szkoleniowego skorzystało 27 osób bezrobotnych, a efektywność zatrudnieniowa bonów szkoleniowych wyniosła 48%.

W roku 2021 w Dąbrowie Górniczej funkcjonowało 57 placówek oświatowych, w tym: 18 przedszkoli samodzielnych, 17 szkół podstawowych samodzielnych, 7 zespołów szkolno-przedszkolnych, zespół szkół, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej, 8 szkół

**Zróżnicowana
oferta edukacyjna**

ponadpodstawowych (4 samodzielne licea ogólnokształcące i 4 zespoły szkół zawodowych), Zespół Szkół Sportowych, Zespół Szkół Plastycznych, Zespół Szkół Muzycznych. W placówkach tych naukę pobierało łącznie 13 553 uczniów w 605 oddziałach (w tym: 8630 uczniów w szkołach podstawowych i 4 923 uczniów w szkołach ponadpodstawowych) oraz 3446 dzieci znalazło miejsca w 154 oddziałach dąbrowskich przedszkoli. W 2020 roku liczba uczniów Dąbrowy Górniczej uczęszczających do liceów ogólnokształcących wynosiła 2 586, do szkół technicznych 1 956, a do branżowych szkół I st. 393. W porównaniu z rokiem 2019, liczba uczniów liceów była nieznacznie wyższa i wynosiła 2 611 osób. Liczba uczniów szkół technicznych była w 2019 roku niższa i wynosiła 1858. Ilość osób uczęszczających do branżowych szkół I st. w 2019 roku także była niższa i wynosiła 362. Dąbrowskie placówki dysponują bazą sportową umożliwiającą zarówno realizację podstawy programowej wychowania fizycznego, jak również rozwój zainteresowań i umiejętności sportowych uczniów. Infrastruktura sportowa w placówkach oświatowych obejmuje: boiska typu: „Orlik”, boiska wielofunkcyjne, baseny. W systemie szkolnictwa dzieci i młodzież są zachęcane do aktywnego udziału w szkolnych klubach wolontariusza.

Wyniki egzaminów w sektorze edukacyjnym są istotnym wyznacznikiem jakości edukacji prowadzonej w poszczególnych szkołach. Egzamin ósmoklasisty jest egzaminem obowiązkowym, co oznacza, że każdy uczeń musi do niego przystąpić, aby ukończyć szkołę. W 2021 r. uczniowie dąbrowskich szkół podstawowych z języka polskiego osiągnęli wynik niższy od średniego wyniku w kraju (60%) i w województwie (60,57%) o 2 % (średni wynik w mieście to 58%); z matematyki osiągnęli średni wynik 46%, który jest porównywalny do średniej województwa i o 1% niższy od średniej w kraju; z języka angielskiego osiągnęli wynik 67% (średni wynik w województwie 66,98%); z języka niemieckiego osiągnęli średni wynik 56%, który jest wyższy od średniego wyniku w kraju o 7% oraz porównywalny ze średnim wynikiem w województwie (56,35%). Zdawalność egzaminów maturalnych w mieście na tle województwa i kraju – w roku 2021 zdawalność egzaminów maturalnych w Dąbrowie Górniczej wynosiła 81,2%, natomiast w kraju osiągnęła poziom 81,4%,

a w województwie śląskim poziom 72,8 %. Jak pokazują powyższe dane, uzyskany przez dąbrowskich maturzystów wynik jest znacznie powyżej średniej wojewódzkiej i na poziomie niemal równym średniej krajowej. Zdawalność egzaminów zawodowych w 2021 roku w Dąbrowie Górniczej wynosiła: szkoły techniczne – 68,86%, branżowe szkoły I stopnia – 49,27% (w placówkach prowadzonych przez gminę).

Istotną rolę w zakresie usług skierowanych do młodzieży odgrywa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, która jest specjalistyczną placówką oświatową obejmującą opieką dzieci i młodzież w wieku od urodzenia do

**Wzrost wsparcia
psychologiczno-
pedagogicznego
młodzieży w wyniku
pandemii**

ukończenia szkoły ponadpodstawowej oraz ich rodziców i opiekunów, a także nauczycieli, wychowawców szkół, przedszkoli i innych placówek oświatowo-wychowawczych z terenu gminy Dąbrowa Górnicza. W 2021 roku grupowymi zajęciami profilaktycznymi w placówkach oświatowych objęto 2 761 dzieci i uczniów dąbrowskich placówek oświatowych. Należy zaznaczyć, że po długotrwałym okresie nauki zdalnej pojawiły się nowe problemy zdrowotne, emocjonalne i wychowawcze wśród uczniów, którzy źle znieśli okres izolacji. Z tego powodu bezpośrednią pomocą w różnych formach terapii objęto 579 dzieci i młodzieży. Ponadto w 2021 roku grupowymi zajęciami profilaktycznymi w dąbrowskich placówkach oświatowych (przedszkola, szkoły) objęto 4 225 dzieci i uczniów.

W Dąbrowie Górniczej swoją działalność edukacyjną na poziomie szkolnictwa wyższego oferują: Akademia WSB

**Dąbrowa Górnicza –
miastem studenckim**

oraz Wyższa Szkoła Planowania Strategicznego. Z danych uzyskanych od szkół wyższych w Dąbrowie Górniczej wynika, że liczba studentów w mieście corocznie wzrasta. W roku akademickim 2013/2014 wartość ta wynosiła 9 247 studentów, osiągając w roku akademickim 2021/2022 poziom 12 207 studentów studiów I oraz II stopnia, a także 3 552 słuchaczy studiów podyplomowych i doktoranckich.

Również dorośli z Dąbrowy Górniczej mają dostęp do szerokiego wyboru ofert kształcenia w mieście, jak i w innych miastach Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. W samej Dąbrowie Górniczej kilkanaście organizacji szkoleniowych zapewnia szkolenia, kursy i studia skierowane do indywidualnych osób i do pracowników firm.

3.3. Sytuacja przestrzenna i środowiskowa

Na terenie Dąbrowy Górniczej obowiązują następujące dokumenty planistyczne, na podstawie których prowadzona jest gospodarka przestrzenna:

- II edycja „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza” (dalej również Studium) zatwierdzona Uchwałą Nr XXIII/374/08 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 stycznia 2008 roku wraz ze zmianą zatwierdzonej Uchwałą Nr XXXIII/706/2017 z dnia 22 listopada 2017 roku;

- 65 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, pokrywających około 51% powierzchni miasta. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest podstawowym źródłem informacji o przeznaczeniu oraz zasadach zagospodarowania terenu.

W związku z faktem, iż obszar miasta nie jest w całości pokryty obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego, wydawane są decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Zgodnie z ustaleniami ujętymi w Studium, w strukturze miasta wyodrębnić można następujące jednostki funkcjonalne:

- **Śródmieście**; funkcja mieszkaniowa, administracyjna, usługowa, wytwórcza;
- **Reden**; funkcja mieszkaniowa, usługowa;
- **Gołonóg**; funkcja mieszkaniowa, usługowa, wytwórcza;
- **Łęknice – Korzeniec – Pogoria**; funkcja mieszkaniowa, usługowa, rekreacyjno-wypoczynkowa;
- **Ząbkowice**; funkcja mieszkaniowa, usługowa, wytwórcza;
- **Strzemieszyce**; funkcja mieszkaniowa, usługowa, wytwórcza, zanikająca produkcja rolna;
- **Łosień – Łęka**; funkcja mieszkaniowa, produkcja rolna;
- **Ujejsce**; funkcja mieszkaniowa, rekreacyjno-wypoczynkowa, produkcja rolna;
- **Trzebieśławice**; funkcja mieszkaniowa, produkcja rolna;
- **Okradzionów**; funkcja mieszkaniowa, rekreacyjno-wypoczynkowa, produkcja rolna;
- **Huta – Koksownia**; funkcja przemysłowa z zanikającą funkcją mieszkaniową.

W strukturze miasta wyróżnić można następujące obszary o dominującej funkcji:

- Śródmieście obejmujące „właściwe” miasto (jednostki Śródmieście, Reden, Gołonóg, Korzeniec i Łęknice);
- funkcje przemysłowe (Huta, Koksownia i część Strzemieszyc);
- funkcje mieszkaniowe i osłonowe (Strzemieszyce, Ząbkowice, Tucznawa, Łosień, Łęka i zainwestowane tereny Ujejsca);
- funkcje ekologiczne i rekreacyjne (pozostałe tereny).

W 2020 r., po ponad 3 letnim procesie konsultacyjnym prowadzonym z mieszkańcami, radnymi Rady Miejskiej, organizacjami społecznymi, zostało uchwalonych przez Radę Miejską 18 Statutów Rad Dzielnic. Powstało tym samym 18 jednostek pomocniczych składających się z 36 osiedli. Wybory do nich zostały zawieszone zarówno przez pandemię jak i Wojewodę Śląskiego, który uznał dąbrowskie uchwały za niezgodne z prawem. W efekcie wystąpienia przez miasto na drogę sądową, Naczelny Sąd Administracyjny w lutym 2022 uznał, iż statuty dąbrowskich dzielnic są prawomocne. Tym samym Dąbrowa Górnicza stała się miastem na prawach powiatu, składającym się z 18 jednostek pomocniczych.

Wzrost liczby mieszkań w latach 2018-2020 wyniósł 2,56%, co plasuje Dąbrowę Górniczą na trzecim miejscu w grupie porównawczej, po Tychach i Jaworznie. Z 386 pozwoleń wydanych na budowę i zgłoszenia budowy

**Zjawisko rozlewania się
miasta w kierunku
zielonych dzielnic**

z projektem budowlanym dla budynków mieszkalnych w 2020 roku, 336 pozwoleń (przeszło 87%) dotyczyło nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Jeśli chodzi o wydane w 2020 roku pozwolenia na nowe budynki mieszkalne o trzech i więcej mieszkaniach, to w Dąbrowie Górniczej w

ramach 9 pozwoleń planuje się budować 199 mieszkań (średnio 22 mieszkania na jeden budynek), zaś np. w Sosnowcu w ramach 14 pozwoleń przeszło 1 273 mieszkań (średnio 91 mieszkań na jeden budynek). Sytuacja ta wskazuje na trend powolnego rozlewania się miasta. Liczba budynków mieszkalnych oddanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem była w 2020 roku wyraźnie większa niż liczba oddanych budynków mieszkalnych na własny użytek. Rynek deweloperski się rozwija. Należy go monitorować w kolejnych latach. Wpłynie on pozytywnie na elastyczność rynku nieruchomości. Rokrocznie spada średnia powierzchnia użytkowa na jedno mieszkanie w oddanych budynkach mieszkalnych. Średnia powierzchnia użytkowa na jedno mieszkanie w ramach pozwoleń i zgłoszeń z projektem dla nowych budynków mieszkalnych w Dąbrowie Górniczej wynosiła w 2020 roku 102,34 m² w porównaniu do 112,72 m² w 2018 roku.

W kontekście racjonalności korzystania z energii elektrycznej, gazu i wody dostępne dane statystyczne przedstawiają następujący obraz:

- globalne zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w latach 2018-2020 wzrosło o 3%, z 91 245,87 MWh do 93 999,54 MWh;
- średnie zużycie energii elektrycznej na jednego mieszkańca wzrosło w latach 2018-2020 o 4,64% z 755,49 kWh do 790,58 kWh (trzecia lokata w grupie porównawczej);
- globalne zużycie gazu przez gospodarstwa domowe w latach 2018-2020 wzrosło o 9%, z 158 944,2 MWh do 173 250,4 MWh;
- średnie zużycie gazu przez gospodarstwa domowe na jedną osobę korzystającą z sieci gazowej wzrosło w latach 2018-2020 o 9,89%, z 1,72 MWh do 1,89 MWh (piąta lokata w grupie porównawczej);
- wielkość dostaw wody dostarczonej gospodarstwom domowym w latach 2018-2020 wzrosła o 3,32%, z 3 583,2 dam³ do 3 702,2 dam³;
- średnie zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca w latach 2018-2020 wzrosło o 4,71%, z 29,7 m³ do 31,1 m³ (druga lokata w grupie porównawczej).

Wzrost zużycia gazu w gospodarstwach domowych związany był m.in. z wymianą pieców węglowych na instalacje gazowe oraz wzrostem liczby domów jednorodzinnych ogrzewanych gazem.

Mimo spadku liczby mieszkańców wzrosło zużycie wody w gospodarstwach domowych. Sytuacja ta jest niekorzystna, mając na uwadze wzrost cen energii, gazu i innych konwencjonalnych paliw oraz konieczność ograniczenia zużycia wody w wyniku skutków zmian klimatu.

W Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” uwzględniono regionalne obszary strategicznej interwencji w ujęciu funkcjonalnym, wskazując na układ czterech subregionów w województwie. Dąbrowa Górnica znajduje się w Subregionie Centralnym. Dąbrowa Górnica jest członkiem Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, który zrzesza 81 jednostek samorządu terytorialnego.

Dąbrowa Górnica stanowi część Metropolii Górnośląskiej, wskazanej w Strategii "Śląskie 2030" jako centralny obszar rozwojowy województwa śląskiego o znaczeniu europejskim. Jednocześnie miasto wchodzi w skład związku metropolitalnego, powołanego ustawą z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim, tj. Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (GZM). Według stanu na kwiecień 2022 roku GZM liczy 41 gmin. Do zadań publicznych realizowanych przez związek metropolitalny zalicza się m.in.: kształtowanie ładu przestrzennego, rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego, planowanie, koordynację, integrację oraz rozwój publicznego transportu zbiorowego, w tym transportu drogowego, kolejowego oraz innego transportu szynowego, a także zrównoważonej mobilności miejskiej, metropolitalne przewozy pasażerskie i współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego. Oznacza to, że w kontekście ładu przestrzennego, mobilności miejskiej, w tym polityki organizacji publicznego transportu zbiorowego, Dąbrowa Górnica musi ściśle współpracować z pozostałymi gminami GZM. W układzie statystyki publicznej, Dąbrowa Górnica należy do podregionu sosnowieckiego województwa śląskiego.

Dąbrowa Górnica jest wschodnią „bramą” do aglomeracji górnośląskiej. To położenie czyni miasto atrakcyjnym obszarem inwestycyjnym. Dodatkowym atutem lokalizacyjnym miasta jest położenie w Paneuropejskim Korytarzu Transportowym Nr VI (Północ-Południe) oraz w bliskim sąsiedztwie Korytarza III (Wschód-Zachód). W szczególności jako bardzo korzystny należy ocenić układ tworzących się powiązań autostradowych aglomeracji – autostrady A4 oraz A1. Zewnętrzna dostępność Dąbrowy Górniczej w zakresie transportu drogowego zależy od powiązań sieci autostradowej z miastem za pomocą dróg ekspresowych oraz od połączeń drogowych z MPL Katowice Pyrzowice, a także z sąsiednimi miastami. Takie powiązania zapewniają przede wszystkim drogi krajowe DK1, DK86 i DK94 oraz droga ekspresowa S1. Są to drogi dwujezdniowe. Układ przestrzenny tych dróg trzeba ocenić pozytywnie jako czynnik zwiększający dostępność zewnętrzną, a także wewnętrzną tak rozległego miasta jak Dąbrowa Górnica. Dąbrowę Górnica cechuje również dobra dostępność zewnętrzna (a także wewnętrzna) w zakresie transportu kolejowego. Przez miasto przebiega magistrala kolejowa nr 1 (Katowice-Częstochowa/Warszawa) znajdująca się w ciągu międzynarodowej trasy E65 AGC. Powiązania lotnicze Dąbrowy Górniczej, poprzez port lotniczy w Pyrzowicach, a także nieodległy port w Krakowie-Balicach są coraz lepsze i w związku z liberalizacją transportu lotniczego cechują się dużą dynamiką, zarówno jeśli chodzi o obsługiwane kierunki lotów jak i liczbę pasażerów. Dodatkowo port lotniczy w Pyrzowicach jest coraz lepiej powiązany transportowo z Katowicami za pomocą dróg szybkiego ruchu DK86 i S1.

**Dobre położenie
miasta przy drogowych
i kolejowych szlakach
komunikacyjnych**

**Inwestycje na rzecz
zrównoważonej
mobilności miejskiej**

W liczbach bezwzględnych Dąbrowa Górnica ma największą po Rybniku długość kilometrów dróg o nawierzchni twardej i o nawierzchni twardej ulepszonej. Miasto Dąbrowa Górnica podjęło w ostatnich latach szereg działań, aby poprawić mobilność rowerzystów, m.in. poprzez rozwój sieci i ścieżek rowerowych, zmiany w organizacji ruchu pod kątem udogodnień dla ruchu rowerowego, modernizację i wzbogacenie infrastruktury rowerowej, działania zmierzające do integracji transportu rowerowego ze środkami transportu zbiorowego oraz działania promocyjne. Również w zakresie zrównoważonej mobilności miejskiej zainicjowano znaczące inwestycje. Na koniec roku 2021 w Dąbrowie Górniczej funkcjonowały 2 zintegrowane węzły przesiadkowe, zakwalifikowane jako centrum przesiadkowe: „Centrum” (tramwaj-autobus) oraz w rejonie dworca Żąbkowice. W trakcie realizacji są projekty inwestycyjne mające na celu budowę centrum przesiadkowego w rejonie dworca PKP Centrum oraz budowę centrum przesiadkowego w rejonie dworca kolejowego PKP Gołonóg. Mieszkańcy chętniej korzystają z transportu zbiorowego, jeśli w pobliżu swojego miejsca zamieszkania mają dostęp do przystanków. W liczbach bezwzględnych w Dąbrowie Górniczej na koniec 2020 roku było 213 przystanków autobusowych i tramwajowych (piąta lokata w grupie porównawczej). Przeliczając liczbę przystanków autobusowych i tramwajowych przypadającą na 10 000 mieszkańców, Dąbrowa Górnica odnotowała w 2020 roku 18 przystanków na 10 000 mieszkańców, Rybnik 27, Tychy 32, Płock 33 oraz Jaworzno 45 przystanków. W ramach procesu aktualizacji Studium w 2017 roku przeanalizowano dobowy stopień obciążenia przystanków autobusowych, tramwajowych i kolejowych oraz granice stref dojazdu do przystanków autobusowych i tramwajowych. Analiza ta wykazała, iż układ linii i przystanków komunikacji zbiorowej na terenie miasta jest poprawny – w zasięgu 300-metrowej strefy dojazdu do przystanków mieszka 92 364 osób. Podczas spotkań warsztatowych w poszczególnych osiedlach, zrealizowanych w marcu 2022 roku (projekt „Porozmawiajmy o dzielnicach – wypracowanie priorytetów dla 18 dzielnic miasta z uwzględnieniem ich osiedli” wykonany przez Stowarzyszenie Aktywna Dąbrowa w ramach zadania zleconego przez Gminę Dąbrowa Górnica), mieszkańcy zwrócili uwagę na to, iż z dzielnic bardziej oddalonych od centrum, czas dojazdu zbiorowym transportem publicznym wynosi 25-60 minut, wskazali także na niedogodność związaną z przesiadkami w relacji: miejsce zamieszkania – szpital i centrum.

Na terenie Dąbrowy Górniczej przy ul. Tysiąclecia 25a (w południowo-zachodniej części miasta) funkcjonuje, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, automatyczna stacja pomiarowa Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Zebrane, w latach 2017-2020, z powyższej stacji wyniki pomiarów wskazują na:

- brak przekroczeń i trend spadkowy wartości stężeń dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆);
- przekroczenia w roku 2017 i 2018 dopuszczalnej liczby dni z wartościami powyżej 120 µg/m³ dla O₃;
- przekroczenia przebiegu 36 maksymalnej wartości 24-godzinowej stężenia pyłu PM₁₀ w latach 2017-2019 wraz z sukcesywnym spadkiem wartości średniorocznej stężenia pyłu PM₁₀;
- przekroczenia wartości stężenia średniorocznego pyłu PM_{2,5} wraz z widoczną tendencją spadkową;
- przekroczenia wartości stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu wraz z tendencją spadkową.

Uzupełnieniem do powyższych pomiarów, jest prowadzony przez miasto, od stycznia 2017 r. system monitoringu powietrza (https://atmopolis.pl/dynamic_map/dabrowa.html) pod kątem zawartości pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀. System składa się z 20 stacji pomiarowych rozlokowanych na terenie całego miasta, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc przebywania ludności. Na podstawie monitoringu

**Stopniowa poprawa
jakości powietrza**

opracowywane są raporty roczne, które omawiają uzyskane wyniki badań, analizują epizody wysokich stężeń PM₁₀ i PM_{2,5} oraz diagnozują w sposób szczegółowy wrażliwe obszary miasta oraz braki związane z dokładną identyfikacją źródeł emisji. Obserwuje się spadek średnio rocznego stężenia pyłu PM₁₀ z 42 µg/m³ w roku 2018 do 29 µg/m³ w 2020 r. Niższa wartość średniego stężenia pyłu PM₁₀ w 2020 r. wynikała z niższych wartości średniomiesięcznych zanotowanych w sezonie grzewczym. Miały na to wpływ warunki meteorologiczne. W roku 2021 poziom PM₁₀ w powietrzu według raportu rocznego WIOŚ, wynosił 32,8 µg/m³ i nie przekroczył poziomu dopuszczalnego dla okresu uśredniania równego rok, który wynosi według przyjętych norm 40 µg/m³. Miasto od 1998 r. prowadzi dofinansowanie do wymiany nieekologicznych źródeł ogrzewania. W latach 2018 - 2020 obowiązywała Uchwała Rady Miejskiej Nr XL/812/2018 z dnia 23 maja 2018 r. w sprawie przyjęcia Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Dąbrowy Górniczej. Od 2021 r. obowiązuje nowa uchwała określająca zasady udzielania dotacji celowych dla osób fizycznych do roku 2023. Emisja zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych w Dąbrowie Górniczej stanowi 5,18 % emisji krajowej oraz 26,6 % emisji z województwa w przypadku zanieczyszczeń pyłowych i 9,6 % emisji krajowej i 18,6 % emisji z województwa zanieczyszczeń gazowych. Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza z tych zakładów w ostatnich latach jest efektem restrukturyzacji i modernizacji sektora energetyczno-przemysłowego, poprawy jakości spalnego paliwa oraz wprowadzanych standardów emisyjnych.

Zanieczyszczenia komunikacyjne są związane ze spalaniem paliw w silnikach samochodów, ścieraniem opon i hamulców pojazdów, rodzajem nawierzchni oraz unosem zanieczyszczeń z powierzchni dróg. O wielkości emisji decyduje przede wszystkim natężenie ruchu oraz stan techniczny dróg. Nie bez znaczenia ma wiek pojazdów, rodzaj spalnego paliwa, stan techniczny oraz niewłaściwa eksploatacja. Na koniec 2020 roku w mieście zarejestrowanych było 638 pojazdów na 1 000 mieszkańców. Było to o 6,69% więcej pojazdów na 1 000 mieszkańców w porównaniu do 2018 roku (598 pojazdów). Ponad 80% zarejestrowanych samochodów osobowych w Dąbrowie Górniczej w 2020 roku miało 10 lat i więcej, w tym prawie 57% miało 15 lat i więcej. Sytuację tę należy brać pod uwagę w przypadku określenia polityki ograniczenia niektórych pojazdów o więcej emisyjności w centrum miasta.

Wyniki strategicznej mapy hałasu Dąbrowy Górniczej wskazują, że głównym źródłem zagrożeń klimatu akustycznego jest nadal hałas drogowy, zaś w niewielkim stopniu hałas kolejowy i przemysłowy. Stopień zagrożenia hałasem obszarów położonych wokół dróg i ulic jest zależny od struktury ruchu (udział pojazdów ciężkich), prędkości, rodzaju drogi i stanu jej nawierzchni. Ukształtowanie terenu oraz rodzaj terenu wokół dróg również wpływają na emisję hałasu. Pomimo niewielkiego zasięgu ponadnormatywnych oddziaływań od dróg na terenie miasta, występują obszary o przekroczonych dopuszczalnych poziomach hałasu. Największe

przekroczenia występują wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych miasta, w szczególności: DK94 (ul. Katowicka), Trasa S1 (Wschodnia Obwodnica GOP), Legionów Polskich, Armii Krajowej i Piłsudskiego. Na hałas kolejowy narażeni są mieszkańcy bezpośrednio sąsiadujący z liniami kolejowymi zwłaszcza w rejonie ul. Przełajka i Wiosennej oraz Rudnej i Jodłowej. Hałas przemysłowy w Dąbrowie Górniczej ma charakter lokalny i ogranicza się do bezpośredniego sąsiedztwa większych zakładów przemysłowych (Saint Gobain Innovative Materials Polska Sp. z o.o., ArcelorMittal Poland S.A., URSA Polska Sp. z o.o.). Natomiast hałas tramwajowy do tej pory nie był źródłem ponadnormatywnych oddziaływań. Obecnie trwa przebudowa komunikacyjnej osi miasta, którą kursują tramwaje. Przedsięwzięcie to jest wspólną inwestycją miasta i Tramwajów Śląskich i z pewnością pozytywnie wpłynie na hałas generowany przez ten rodzaj pojazdów.

Rada Miejska w Dąbrowie Górniczej przyjęła w 2019 roku uchwałę w sprawie „Planu adaptacji miasta Dąbrowa Górnicza do zmian klimatu do roku 2030”. Plan ten zakłada, że do 2030 roku miasto podniesie potencjał adaptacyjny do skutków zmian klimatu zapewniający realizację ekologicznych, społecznych i ekonomicznych celów rozwoju oraz wysokiej jakości życia jego mieszkańców. Plan ten zawiera 29 działań.

Obszar Dąbrowy Górniczej położony jest w obrębie zlewni Przemszy w regionie wodnym Małej Wisły. Przemsza posiada przebieg południkowy, płynie z północy na południe i stanowi oś hydrograficzną dla północnych, zachodnich i południowych terenów miasta. W granicach Dąbrowy Górniczej stwierdzono występowanie 60 zbiorników wodnych, których łączna powierzchnia akwenów wód stojących przekracza 773 ha.

Do największych należą:

- Pogoria I (powierzchnia całkowita 82,3 ha), Pogoria II (powierzchnia całkowita 94,42 ha) oraz Pogoria III (powierzchnia całkowita 233 ha) zasilane w wodę przez potok Pogoria, są przykładem rekultywacji terenów po górnictwie odkrywkowym (wydobycie piasku), są cenne pod kątem przyrodniczym oraz retencyjnym;
- Kuźnica Warężyńska–Pogoria IV; zbiornik wodny utworzony na terenie kopalni piasku, posiadający powierzchnię 560 ha, zasilany przez wody Czarnej Przemszy oraz opcjonalnie przez wody Trzebyczki, spełnia funkcję przeciwpowodziową.

Na terenie Dąbrowy Górniczej według ustaleń obowiązującego Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (dalej: PGW) znajduje się 12 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Zgodnie z oceną stanu JCWP opracowaną w oparciu o wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w latach 2014-2019, tylko jedna z JCWP (Zbiornik Przeczyce) osiągnęła dobry stan potencjału ekologicznego, siedem – umiarkowany, jedna słaby (Bobrek) i jedna zły (Przemsza od zbiornika Przeczyce do ujścia Białej Przemszy), zaś dwie nie zostały sklasyfikowane (Rakówka i Pogoria). Dziewięć JCWP osiągnęły w latach 2014-2019 stan chemiczny poniżej dobrego, jedna stan chemiczny dobry (Pogoria) i dwie nie zostały sklasyfikowane (Mitrega i Pagor). Wody podziemne występujące w obrębie miasta są narażone na zagrożenia związane przede wszystkim z drenażem górniczym wywołanym eksploatacją węgla kamiennego, rud cynku i ołowiu, piasku podsadzkowego oraz

Kompleksowa gospodarka wodna

drenażem kopalni zlikwidowanych. Drenaż jest także wymuszony eksploatacją wód w ujęciach komunalnych. W wyniku odwodnień górniczych istnieje zagrożenie ascensją zasolonych wód z poziomu karbońskiego. Skład chemiczny wód jest narażony na zmiany i zanieczyszczenia związane z przemysłowym wykorzystaniem terenu. Jednostką zaopatrującą w wodę mieszkańców Dąbrowy Górniczej są Dąbrowskie Wodociągi Sp. z o.o. Woda pochodzi z ujęć własnych przedsiębiorstwa oraz od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach i innych dostawców. Woda z ujęć Spółki czerpana jest z sześciu studni głębinowych zlokalizowanych w dzielnicach: Ujejsce, Trzebiesławice, Ząbkowice. Na terenie Dąbrowy Górniczej całkowita długość sieci wodociągowej wynosi 539 km. Dostarczanych jest nią ponad 5 mln m³ wody rocznie – około 99,98% mieszkańcom gminy. Ścieki z terenu Dąbrowy Górniczej są oczyszczane w dwóch oczyszczalniach. Do oczyszczalni „Centrum” dopływają oprócz ścieków bytowo-gospodarczych także niewielkie ilości ścieków przemysłowych. Ścieki oczyszczane są w trójstopniowym systemie oczyszczania, co zapewnia wysoki stopień redukcji zanieczyszczeń rzędu 82-97%. W procesie oczyszczania ścieków powstają osady, które po stabilizacji mogą być wykorzystywane do rekultywacji terenów na cele nierolne. Drugą instalacją – „Błędów” jest oczyszczalnię kompaktową typu OMS, pracującą w oparciu o metodę osadu czynnego. Przyjmuje ok. 481 m³/d ścieków i obsługuje ok. 2 200 mieszkańców. Powstający w wyniku procesu oczyszczania osad, jest przekazywany odbiorcy zewnętrznemu, który wykorzystuje go do kompostowania. Całkowita długość sieci kanalizacyjnej pod koniec 2020 r. wyniosła 374,28 km sieci grawitacyjnej i ciśnieniowej sanitarnej oraz ogólnospławnej wraz z przyłączami. Szacuje się, iż możliwość korzystania z miejskiej kanalizacji posiada około 82% mieszkańców. W rejonach miasta, gdzie nie ma kanalizacji sanitarnej: Kuźniczka, Okradzionów, Ujejsce, Tucznawa i część Błędowa nieczystości gromadzone są w zbiornikach. Wg danych własnych Wydziału Infrastruktury Miejskiej, na dzień 31.12.2021 r. na terenie Dąbrowy Górniczej zewidencjonowanych było 4 957 zbiorników bezodpływowych. Jednocześnie z roku na rok powiększa się liczba przydomowych oczyszczalni ścieków (380 sztuk) oraz przydomowych przepompowni ścieków komunalnych. Właścicielem kanalizacji deszczowej na terenie Dąbrowy Górniczej jest gmina Dąbrowa Górnicza, której długość wraz z obiektami wynosi około 210 kilometrów.

Dąbrowa Górnicza jest miastem zróżnicowanym przestrzennie i krajobrazowo, dysponującym obszarami cennymi pod względem przyrodniczym. W granicach Dąbrowy Górniczej ustanowiono wiele prawnych form obszarowej ochrony przyrody, które łącznie zajmują powierzchnię 3 660,75 ha. Obszary chronione to:

- Użytki ekologiczne, do których zalicza się: Pogoria II, Bagno w Antoniowie, Źródłiska w Zakawiu, Uroczysko Zielona, Młaki nad Pogorią I, Pustynia Błędowska;
- Zespół przyrodniczo –krajobrazowy - Wzgórze Gołonoskie;
- Stanowisko dokumentacyjne - Sroczka Góra;
- Obszary Natura 2000, w tym: Pustynia Błędowska, Lipienniki w Dąbrowie Górniczej, Łąki Dąbrowskie;
- Inne obszary o wysokich wartościach przyrodniczych, w tym: Trzebiesławickie Wzgórze, Basiuła, Pańska Góra, Poldery Rakówki w Przełajce.

Struktura przestrzenna Dąbrowy Górniczej determinuje specyfikę systemu zieleni miejskiej, która pełni bardzo ważną rolę w systemie przyrodniczym miasta, zwłaszcza na obszarze silnie zurbanizowanym (głównie Śródmieście, Ząbkowice i Strzemieszyce). Tereny zieleni miejskiej pośród intensywnej zabudowy występują w różnych formach, niekiedy zaliczają się do nich także lokalne korytarze ekologiczne takie jak: dolina Trzebyczki

**Kompleksowe
zarządzanie zieloną
infrastrukturą**

w Ząbkowicach, dolina Rakówki i Bobrka, tereny zieleni urządzonej i ogrody działkowe. Wymienione najistotniejsze tereny biologicznie aktywne w obszarze śródmiejskim nie mają zachowanej ciągłości przestrzennej z uwagi na istniejące zainwestowanie i bariery komunikacyjne. Niemniej, układają się one w czytelny

system wspomagający wymianę powietrza, bioróżnorodność, tworzenie systemu ścieżek rowerowych i pieszych. Wśród głównych zagrożeń przyrody na terenie Dąbrowy Górniczej należy wymienić: zanieczyszczenie gleby, zły stan powietrza, niekorzystne i szybko zmieniające się stosunki wodne, wzmagającą się antropopresję oraz zwiększającą się intensywność penetracji obszarów przyrodniczych przez pojazdy z napędem silnikowym.

**Skuteczna gospodarka
odpadami
komunalnymi**

Odpady komunalne z terenu posesji odbierane są w postaci zmieszanych odpadów komunalnych oraz w postaci odpadów komunalnych zbieranych selektywnie. W kolejnych latach osiągnięto następujący poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła: 2018 – 35%, 2019 – 40%, 2020 – 67%. 2020 rok był ostatnim

rokiem, dla którego liczono poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. Od 2021 roku, zgodnie z art. 3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są zobowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej: 20% wagowo – za rok 2021, 25% wagowo – za rok 2022; 35% wagowo – za rok 2023 aż do 65% wagowo – za rok 2035 i za każdy kolejny rok. Gmina Dąbrowa Górnica za rok 2021 osiągnęła poziom 25,17 %. Od 2012 roku w Dąbrowie Górniczej działają cztery punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK), w których mieszkańcy mogą bezpłatnie pozostawiać odpady. Dodatkowo w 33 aptekach zlokalizowanych na terenie miasta umieszczone zostały specjalne pojemniki, do których mieszkańcy mogli wrzucać przeterminowane bądź niewykorzystane leki. Na terenie gminy Dąbrowa Górnica prowadzone są cykliczne działania informacyjne i edukacyjne, których najistotniejszym celem jest odpowiednie nastawienie i zmiana świadomości, wyrobienie odpowiednich nawyków mieszkańców w zakresie roli, jaką w codziennym życiu odgrywa środowisko naturalne oraz w zakresie odpowiedzialności za jego ochronę. Pomimo wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców Dąbrowy Górniczej, problemem jest nadal niewłaściwe zagospodarowanie odpadów przez część mieszkańców. W wyniku takiej działalności powstają tzw. „dzikie” wysypiska odpadów (2018 r.: 105 zlikwidowanych dzikich wysypisk; 2020 r.: 113). Dlatego zidentyfikowano tereny, na których najczęściej powstają nielegalne składowiska odpadów oraz wprowadzono tam tzw. „fotopułapki” z nadajnikiem GSM.

Unieszkodliwianie azbestu na terenie miasta odbywa się na podstawie Uchwały Nr VIV/103/2019 z dnia 20 marca 2019 w sprawie przyjęcia aktualizacji Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest

na terenie Gminy Dąbrowa Górnicza na lata 2010 – 2032 „Dąbrowa Górnicza wolna od azbestu”. Azbest u osób fizycznych występuje w 31 obszarach miasta w zabudowie 148 ulic i dotyczy 1 058 budynków mieszkalnych i gospodarczych. Największe ilości azbestu występują w dzielnicach: Błędów – 217 budynków, Strzemieszyce Wielkie – 128 budynków, Łęka – 116 budynków, Okradzionów – 74 budynki, Łazy Błędowskie – 72 budynki, Ujejsce – 59 budynków. Do usunięcia na dzień 1 stycznia 2022 roku pozostało Dąbrowie Górniczej 7 891,73 Mg azbestu z czego: u osób fizycznych 1 928,72 Mg azbestu oraz u osób prawnych 5 963,01 Mg azbestu.

3.4. Zarządzanie miastem

Dochody ogółem budżetu gminy oraz dochody te przeliczone na 1 mieszkańca z roku na rok wzrastają. W 2018 roku dochody ogółem budżetu gminy wynosiły 787,781 mln zł, zaś w 2020 roku 926,074 mln zł (piąta lokata w grupie porównawczej). W przeliczeniu na 1 mieszkańca, wartość wynosiła w 2020 roku 7 788,75 zł (min.

**Proinwestycyjny
kierunek działań
miasta**

Sosnowiec: 6 324,86 zł; maks. Płock: 9 411,86 zł). Dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych na 1 mieszkańca wg stanu ludności na 31.XII danego roku, wynosiły w 2020 roku 1 669,72 zł, natomiast w roku 2021 – 1 860,79 zł. Dochody podatkowe z tytułu podatków i opłat lokalnych według

faktycznego wykonania wynosiły w 2020 roku 187,146 mln zł, natomiast w roku 2021 – 202,240 mln zł.

Analizując dane od 2014 co roku odnotowano wzrost dochodów Dąbrowy Górniczej. Miernik dotyczący podatku od nieruchomości (osoby prawne), stanowiący składową dochodów podatkowych z tytułu podatków i opłat lokalnych, wykazał również bardzo silny trend wzrostowy, osiągając w ostatnich latach następujące wartości - w roku 2020 – 167,030 mln zł, natomiast w 2021 – 179,356 mln zł. Dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych na 1 mieszkańca wg stanu ludności na 31.XII danego roku wynosiły w 2020 r. - 124,51 zł, natomiast w 2021 r. – 463,39 zł.

Wysokość dotacji celowych na zadania własne i zlecone oraz programy unijne i inne środki wynosiła średnio z lat 2014-2021 176,675 mln zł. Wydatki ogółem budżetu gminy oraz wydatki na 1 mieszkańca charakteryzowane są również trendem wzrostowym. Wydatki ogółem budżetu gminy wynosiły w 2018 roku 779,125 mln zł, w 2020 roku 925,337 mln zł (wzrost o 18,78%). Główne źródła wydatków to: Dział 801 - Oświata i wychowanie (min. Dąbrowa Górnicza: 27,37%; maks. Rybnik: 29,82%), Dział 600 - Transport i łączność (Dąbrowa Górnicza: 12,16%; min. Jaworzno: 10,22%; maks. Rybnik: 23,82%), Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (maks. Dąbrowa Górnicza: 18,60%; min. Tychy: 5,85%) oraz Dział 855 – Rodzina (min. Dąbrowa Górnicza: 16,39%; maks.: Rybnik: 21,59%). Natomiast na ochronę zdrowia miasto przeznaczało w 2020 roku 0,91% swojego budżetu, co stanowiło szóstą lokatę w grupie porównawczej (Rybnik: 1,04%; Jaworzno: 1,35%; Płock: 1,45%; Sosnowiec: 1,49%; Tychy: 2,28%). W przypadku nakładów na gospodarkę mieszkaniową miasto (0,77%) zachowuje podobną pozycję w grupie porównawczej (Tychy: 2,82%; Płock: 4,88%; Rybnik: 4,95%; Jaworzno: 6,01%). Z danych wykonania wydatków na 31.XII.2020 r. wynika, iż wartość wskaźnika pokazującego stosunek wydatków majątkowych do wydatków ogółem wynosiła 18,40%, natomiast w roku 2021 – 16,23 %.

71 jednostek miejskich w Dąbrowie Górniczej połączonych jest ze sobą światłowodami nowoczesnej Miejskiej Sieci Szerokopasmowej (zwanej dalej MSS) o łącznej długości 55 km. Rozwiązanie takie umożliwia scentralizowane dostarczanie usług oraz szybką i bezpieczną wymianę danych. Dzięki MSS zapewniony jest szybki synchroniczny dostęp do Internetu o prędkości minimum 100/100 Mbit/s. Sieć wyposażona jest

**Nowoczesna
infrastruktura
internetowa jako
baza transformacji
cyfrowej
administracji
miejskiej**

w centralny punkt bezpieczeństwa zapewniający zabezpieczony dostęp do sieci Internet. Wdrożone urządzenia Next Generation Firewall oferują ochronę przed szerokim spektrum zagrożeń. MSS połączona jest do Internetu przez dwóch niezależnych operatorów. Wdrożone rozwiązanie gwarantuje najwyższą możliwą dostępność usług oraz odporność na fizyczne awarie związane z przerywaniem kabli światłowodowych. Na terenie Dąbrowy Górniczej uruchomiono sieć 36 hotspotów WiFi – bezpłatnych punktów dostępu do Internetu dla mieszkańców miasta. W celu uniezależnienia się od dostawców Internetu, a jednocześnie zapewniania ciągłości świadczenia usług, Gmina uzyskała prawo dysponowania pulą 256 adresów IP, pod

którymi funkcjonuje w cyberprzestrzeni. Rozwiązanie to gwarantuje niezależność i umożliwia wybór dostawców Internetu oferujących wysoką jakość w korzystnej cenie. Jednym z atutów MSS jest możliwość dostarczania usług dla przyłączonych jednostek. Centralizacja usług wspólnych dla jednostek zabezpiecza wysoką jakość przy jednoczesnej optymalizacji kosztów ich dostarczenia. Na 104 serwerach zlokalizowanych w nowoczesnej serwerowni Gminy Dąbrowa Górnica przetwarzanych jest obecnej 30 TB danych. Urząd Miejski świadczy 179 usług w oparciu o Katalog Usług Informatycznych.

Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej wdrożył w ostatnich latach szereg aplikacji i narzędzi cyfrowych, z których mogą korzystać mieszkańcy i osoby spoza miasta. Z badań własnych Urzędu Miejskiego wynika, iż powstało 15 aplikacji cyfrowych dla mieszkańców, zaś 209 usług i czynności poszczególnych wydziałów Urzędu Miejskiego

**Niepełny proces
cyfryzacji usług
administracji
miejskiej**

jest wykonanych cyfrowo. Z oceny dojrzałości 209 usług cyfrowych w skali 1 do 5 (gdzie 1 oznacza najniższy poziom dojrzałości cyfrowej a 5 najwyższy poziom), na podstawie własnych deklaracji przez poszczególne wydziały Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej, wykonanych w kwietniu i maju 2022 roku wynika, iż:

14 czynności i usług (7%) realizowanych jest na poziomie 1, 114 czynności i usług (55%) na poziomie 2, 18 czynności i usług (9%) na poziomie 3, 36 czynności i usług (17%) na poziomie 4, zaś 27 czynności i usług (13%) na poziomie 5. Większość danych publicznych udostępnionych przez jednostki Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej cechują się poziomem otwartości 2 (w skali pięciu poziomów otwartości danych) - dane są udostępniane w postaci ustrukturyzowanej. Dane publikowane są w postaci sformatowanego arkusza kalkulacyjnego. Wydział Geodezji i Kartografii udostępnia dane również na poziomie otwartości 3, 4 i 5.

Dąbrowski samorząd od lat współpracuje z organizacjami pozarządowymi oraz z mieszkańcami, bazując na fundamentalnych dla prawidłowego rozwoju społeczeństwa obywatelskiego zasadach: pomocniczości, partnerstwie, jawności, suwerenności stron, efektywności i uczciwej konkurencji. Model współpracy samorządu

**Konsekwentne
wsparcie rozwoju
społeczeństwa
obywatelskiego**

z organizacjami pozarządowymi w Dąbrowie Górniczej bazuje na wielości zaangażowanych w obowiązujące w mieście procedury podmiotów i instytucji oraz mechanizmów i działań kształtujących relacje pomiędzy nimi. Wśród najważniejszych elementów systemu znajdziemy Dąbrowskie Forum Organizacji Pozarządowych, Radę Działalności Pożytku Publicznego Miasta Dąbrowa Górnica, Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej wraz z Centrum Aktywności Obywatelskiej.

Miasto organizuje otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych jednocześnie stosując także niefinansowe formy współpracy. W 2020 roku uruchomiono fundusz działkowy wspierający modernizację infrastruktury na terenach ROD-ów. Do młodych skierowane są: Młodzieżowa Rada Miasta Dąbrowa Górnica i Fundusz Inicjatyw Młodzieżowych, zaś do osób starszych, Rada Seniorów Miasta Dąbrowa Górnica. W ramach przyjętej w 2014 roku uchwały Rady Miejskiej w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami miasta Dąbrowa Górnica, system konsultacji społecznych obejmuje: standardowe konsultacje dokumentów strategicznych oraz programów, szerokie prace warsztatowe z grupami interesariuszy i partnerów poprzedzające upublicznienie dokumentów oraz szerokie konsultacje przestrzeni i projektów inwestycyjnych bazujące na spacerach badawczych, spotkaniach z mieszkańcami, warsztatach, punktach konsultacyjnych i geoankietach. Prowadzona jest platforma internetowa *NaprawmyTo* służąca do zgłaszania alertów przez mieszkańców. Proces konsultacyjny i współpracy z interesariuszami w ramach przedsięwzięcia „Fabryka Pełna Życia – rewitalizacja śródmieścia Dąbrowy Górniczej” stanowi dobrą praktykę systemowego podejścia do budowania warunków dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Dąbrowski Budżet Partycypacyjny 2.0 (DBP 2.0) to proces, w którym dąbrowianie każdego roku decydują o tym, na co przeznaczyć wydzieloną kwotę z budżetu miasta. Stanowi okazję do dyskusji o potrzebach miejskich osiedli oraz pomysłów na ich realizację. Średnio w jednej edycji w ramach DBP 2.0, przez animatorów osiedlowych prowadzonych jest około 135 spotkań, w których uczestniczą blisko 800 osoby.

Uchwalenie przez Radę Miejską 18 Statutów Rad Dzielnic przyczyniło się do modyfikacji modelu DBP 2.0. W wyniku nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym w 2019 roku, wprowadzono w życie Budżet Obywatelski.

Gmina Dąbrowa Górnica rozwija również partnerstwa z jednostkami samorządu terytorialnego i różnymi organizacjami na innych płaszczyznach, w tym w ramach następujących związków międzygminnych i stowarzyszeń: Związku Miast Polskich, Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, Związku Gmin Jurajskich, Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, Śląskiej Organizacji Turystycznej, Zagłębiowskiej Izby Gospodarczej. Współpraca odbywa się m.in. w postaci uzgodnienia wspólnej polityki transportowej, wymiany doświadczeń, realizacji wspólnych projektów, czy też opracowania rozwiązań dla nowych wyzwań przed którymi stoją samorządy.

4. Analiza SWOT

Poniższa analiza została przygotowana na podstawie syntezy diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej, wyników badań ankietowych oraz wyników prac warsztatowych z ekspertami.

Silne strony	Słabe strony
<p>S1. korzystne położenie geograficzne miasta umożliwiające rozwój gospodarczy</p> <p>S2. dobrze rozwinięta oferta usługowa i rekreacyjna w dzielnicach, w tym: przedszkola, szkoły podstawowe, placówki kultury, tereny sportowe</p> <p>S3. dobra oferta edukacyjna szkół średnich i wyższych</p> <p>S4. potencjał endogeniczny miasta dający możliwości stworzenia oferty rekreacji i wypoczynku nie tylko dla mieszkańców miasta, ale i regionu</p> <p>S5. interdyscyplinarne podejście wobec wsparcia osób z niepełnosprawnościami</p> <p>S6. bogata oferta w zakresie usług aktywizacji i integracji seniorów jak i usług umożliwiających jak najdłuższe funkcjonowanie w miejscu zamieszkania</p> <p>S7. systematyczna modernizacja infrastruktury w obszarze sportu, kultury i edukacji</p> <p>S8. malejący odsetek osób korzystających z pomocy społecznej</p> <p>S9. potencjał terenów inwestycyjnych oraz sprawna obsługa inwestorów</p> <p>S10. kompleksowa oferta usług wsparcia instytucji otoczenia biznesu dla różnych grup przedsiębiorstw</p> <p>S11. gospodarka w mieście silnie powiązana z gospodarką w województwie (motoryzacja, logistyka, przemysł metalowy, przemysł szkła)</p> <p>S12. skuteczna działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych</p> <p>S13. różnorodna współpraca podmiotów gospodarczych ze szkołami branżowymi i technicznymi</p> <p>S14. aktywność mieszkańców i organizacji pozarządowych w konsultacjach społecznych organizowanych przez Miasto</p> <p>S15. system współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi</p> <p>S16. wsparcie projektów mieszkańców w ramach Dąbrowskiego Budżetu Partycypacyjnego i Budżetu Obywatelskiego</p> <p>S17. proaktywne działania Miasta na rzecz zrównoważonej mobilności miejskiej</p> <p>S18. proaktywne działania Miasta na rzecz ochrony powietrza i klimatu</p> <p>S19. wysoka jakość wody pitnej, bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę dzięki dywersyfikacji źródeł dostaw</p>	<p>T1. niekorzystny spadkowy trend demograficzny</p> <p>T2. niedostatecznie rozwinięta oferta specjalistycznych usług zdrowotnych</p> <p>T3. niewystarczająca ilość organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej</p> <p>T4. długie terminy oczekiwania na wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży</p> <p>T5. niewystarczająco rozwinięty system wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych</p> <p>T6. niewystarczająca liczba inicjatyw w zakresie ekonomii społecznej i zakładów pracy chronionej</p> <p>T7. bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej oraz w miejscach publicznych</p> <p>T8. niewystarczająca oferta mieszkaniowa uwzględniająca różny status materialny mieszkańców</p> <p>T9. brak specjalistów na rynku pracy</p> <p>T10. słaba korelacja między publicznym transportem zbiorowym a przemieszczaniem się między miejscami zamieszkania i pracy</p> <p>T11. niska aktywność społeczna młodzieży i osób w wieku produkcyjnym</p> <p>T12. brak kompleksowej, bezpiecznej sieci dróg rowerowych – zwłaszcza w obszarze najgęściej zamieszkanym dzielnic miasta</p> <p>T13. znaczący udział emisji z zakładów szczególnie uciążliwych dla środowiska</p> <p>T14. zanieczyszczenia powietrza powodowane emisją komunikacyjną</p> <p>T15. ograniczone zasilanie wód podziemnych poprzez nadmierny odpływ wód deszczowych z terenu miasta</p> <p>T16. lokalne podtopienia związane z deszczami nawalnymi</p> <p>T17. wolne tempo zmiany nawyków mieszkańców związanych z selektywną zbiórką odpadów</p> <p>T18. zanieczyszczenie terenów zielonych, cennych przyrodniczo, wzrastająca liczba „dzikich wysypisk śmieci”</p> <p>T19. presja urbanizacyjna na tereny o znaczących walorach przyrodniczych i krajobrazowych, w tym</p>

<p>S20. dobrze rozwinięty system zarządzania kryzysowego</p> <p>S21. duże zróżnicowanie krajobrazu z zachowaniem cech naturalnej rzeźby terenu</p> <p>S22. bogactwo przyrodnicze miasta wynikające z dużego zróżnicowania siedlisk i gatunków</p> <p>S23. duża ilość prawnie chronionych form obszarowej ochrony przyrody, obowiązujące plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000</p> <p>S24. występowanie na terenie miasta licznych gatunków fauny i flory znajdujących się pod ścisłą ochroną</p>	<p>lokalizacja zabudowy na obszarach cennych przyrodniczo, kosztem ich ograniczania</p> <p>T20. indywidualny transport samochodowy preferowany nad publicznym transportem zbiorowym</p> <p>T21. brak wielofunkcyjnego centrum, nieatrakcyjne przestrzenie publiczne w centrum miasta</p> <p>T22. brak atrakcyjnej oferty dla młodych ludzi, aby stać się i pozostać mieszkańcem Dąbrowy Górniczej</p> <p>T23. brak atrakcyjnych przestrzeni integrujących mieszkańców w dzielnicach rodzący przekonanie o zapóźnieniu, degradacji tych dzielnic</p> <p>T24. nieład urbanizacyjny</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>O1. publiczne instrumenty wsparcia na rzecz integracji osób o szczególnych potrzebach</p> <p>O2. świadomość społeczeństwa w zakresie integracji osób z niepełnosprawnościami w życiu codziennym</p> <p>O3. rządowe instrumenty wsparcia budownictwa mieszkaniowego dla różnych grup społecznych</p> <p>O4. zmiany geopolityczne powodujące reorganizację globalnych łańcuchów wartości z większym naciskiem na samowystarczalność Europy</p> <p>O5. publiczne instrumenty wsparcia na rzecz wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym w zakresie zielonej i cyfrowej transformacji</p> <p>O6. publiczne instrumenty wsparcia na rzecz podniesienia kwalifikacji osób na rynku pracy</p> <p>O7. publiczne instrumenty wsparcia na rzecz termomodernizacji budynków i instalacji OZE</p> <p>O8. publiczne instrumenty wsparcia na rzecz małej retencji i rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury</p> <p>O9. infrastruktura 5G wspierająca swobodną transmisję danych i rozwój nowych usług</p> <p>O10. rosnąca świadomość społeczeństwa odnośnie odpowiedzialności wobec środowiska i zdrowego stylu życia</p> <p>O11. działania legislacyjne w zakresie planowania przestrzennego</p> <p>O12. zwiększająca się liczba cudzoziemców uzupełniających zasoby lokalnego rynku pracy</p> <p>O13. mieszkańcy innych gmin poszukujący atrakcyjnego miejsca do zamieszkania w miejscu o bogatej ofercie pracy i wysokiej jakości życia</p> <p>O14. inwestycje zewnętrzne w sieć dróg oraz połączenia kolejowe i nową siatkę połączeń autobusowych GZM umożliwiające poprawę obsługi logistycznej i pasażerskiej</p>	<p>T1. niekorzystne warunki zatrudnienia w sektorze społecznym</p> <p>T2. wysoka inflacja (wzrost kosztu życia) przy jednoczesnym utrzymującym się stosunkowo niskim poziomie wynagrodzeń dla niektórych grup społecznych</p> <p>T3. zmienność i niepewność co do przepisów prawa w zakresie gospodarki mieszkaniowej</p> <p>T4. starzenie się populacji, postępująca emigracja</p> <p>T5. postęp technologiczny nieuwzględniający specyficznych warunków i potrzeb niektórych grup społecznych (wykluczenie cyfrowe, wykluczenie mobilne, wykluczenie energetyczne)</p> <p>T6. nowe formy uzależnienia, izolacja społeczna w wyniku zmiany stylu życia</p> <p>T7. zmiany geopolityczne (w tym wojny) powodujące załamania łańcuchów dostaw strategicznych surowców, półproduktów i produktów z innych kontynentów do Europy</p> <p>T8. globalna recesja gospodarcza, protekcyjizm</p> <p>T9. brak warunków do przeprowadzenia transformacji zielonej i cyfrowej w małych i średnich przedsiębiorstwach</p> <p>T10. zmiana klimatu i skutki z tym związane</p> <p>T11. ograniczona dostępność tradycyjnych paliw, wzrost cen tradycyjnych paliw</p> <p>T12. scentralizowany system energetyczny oparty o paliwa kopalne</p> <p>T13. centralizacja zadań publicznych</p> <p>T14. niedostateczna współpraca między agendami rządowymi a samorządami lokalnymi w sprawach kluczowych dla jednostek samorządu terytorialnego</p>

5. Postanowienia strategiczne: Dąbrowa Górnicza 2030

5.1. Wizja – Dąbrowa Górnicza 2030

**„Dąbrowa Górnicza - miastem zrównoważonym, dostępnym, obywatelskim, dobrym do życia,
po skutecznej transformacji gospodarczej”**

***W 2030 roku Dąbrowa Górnicza jest miastem wygodnym i przyjaznym dla mieszkańców, przyjezdnych,
a także dla przedsiębiorców rozwijających tu swoją działalność. Jest to dobre miejsce do życia.***

Na przyjazną Dąbrowę Górniczą składają się:

- Bezpieczne drogi i skrzyżowania, dostępna sieć chodników i dróg rowerowych, miejsca do przechowywania i parkowania rowerów, bliskość do przystanków autobusowych i tramwajowych, intuicyjne i o odpowiedniej częstotliwości połączenia zbiorowego transportu publicznego zarówno lokalnie w mieście, jak i w relacji do innych gmin Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.
- Bogata przyroda o wysokiej bioróżnorodności, która zapewnia czyste powietrze jako naturalny pochłaniacz CO₂, miejsce do wypoczynku, pomaga w zacienieniu tras komunikacji pieszej oraz stanowi ważny element walki z miejskimi wyspami ciepła, jednocześnie służąc za naturalne magazyny wody w czasach zmieniającego się klimatu.
- Strefy rekreacyjne, różnorodna oferta wydarzeń kulturalnych i sportowych, inicjatywy m.in. organizacji pozarządowych, ciekawe propozycje usług handlowych i gastronomicznych w przekształconym centrum miasta wokół „Fabryki Pełna Życia” i ulicy 3 Maja, które przekonały mieszkańców w wieku 16-55 lat, że warto być i żyć w Dąbrowie Górniczej.
- Oferta mieszkań, która uwzględnia potrzeby młodych rodzin, osób starszych, osób o niskich dochodach i osób z niepełnosprawnością zapewnia, że każda osoba może swobodnie mieszkać. W trosce o efektywność utrzymania infrastruktury jak i bliskość oraz dostępność podstawowych usług publicznych w rozumieniu miasta kompaktowego, utrzymywana jest zwarta struktura miasta.
- Atrakcyjny rynek pracy, który kształtowany jest poprzez zróżnicowaną strukturę inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej w mieście. Dobra pozycja konkurencyjna miasta w Metropolii GZM zapewnia odpowiedni klimat inwestycyjny, zarówno dla przedsiębiorstw działających tu od lat, jak i dla tych, które upatrują swoją szansę w podejmowaniu aktywności w nowych dziedzinach gospodarki w Europie Środkowej.

Współtworząc nasze miasto kierujemy się następującymi zasadami:

- Cenimy przedsiębiorczość i kreatywność, postawy zaradności życiowej i niezobowiązujące udzielanie się na rzecz innych, które to wartości i umiejętności przekazujemy dzieciom w szkołach. Stwarzamy także przestrzeń dla tych, którzy takie umiejętności chcą wykorzystać w urzeczywistnieniu swojego pomysłu w postaci działalności biznesowej czy społecznej. Dąbrowa Górnicza jest miastem dynamicznym, w którym przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa swobodnie działają, realizują inicjatywy ze szkołami, a także współpracują między sobą. Umiejętne wykorzystanie lokalnych zasobów i możliwości kreowania synergii we współdziałaniu stanowią podstawę silnego ekosystemu gospodarczego w mieście. Podmioty sektora publicznego i sektora prywatnego wykorzystują dostępne rozwiązania techniczne, aby zwiększyć zdolność radzenia sobie z wyzwaniami demograficznymi, ekonomicznymi i środowiskowymi, czyniąc ich bardziej cyfrowymi i zrównoważonymi.
- Wspólnie pracujemy nad zaradnością miasta w zakresie dostępu do wody, żywności, energii i innych zasobów. Świadomie oszczędzamy, odzyskujemy i ponownie wykorzystujemy zasoby i dobra.
- Kształtujemy Dąbrowę Górniczą jako miasto obywatelskie stworzone w partnerstwie. Urząd Miejski współpracuje z organizacjami pozarządowymi przy realizacji swoich działań. Mieszkańcy są zachęceni do włączania się w konsultacje społeczne oraz w kształtowanie swojego najbliższego otoczenia.
- Miasto żyje dzięki swoim mieszkańcom i relacjom społecznym między nimi. Ważna jest dla nas tolerancja i otwartość tak, aby każda osoba, która już tu mieszka lub rozważa rozpoczęcie w tym miejscu dalszego etapu swojego życia, czuła się tu jak w domu.

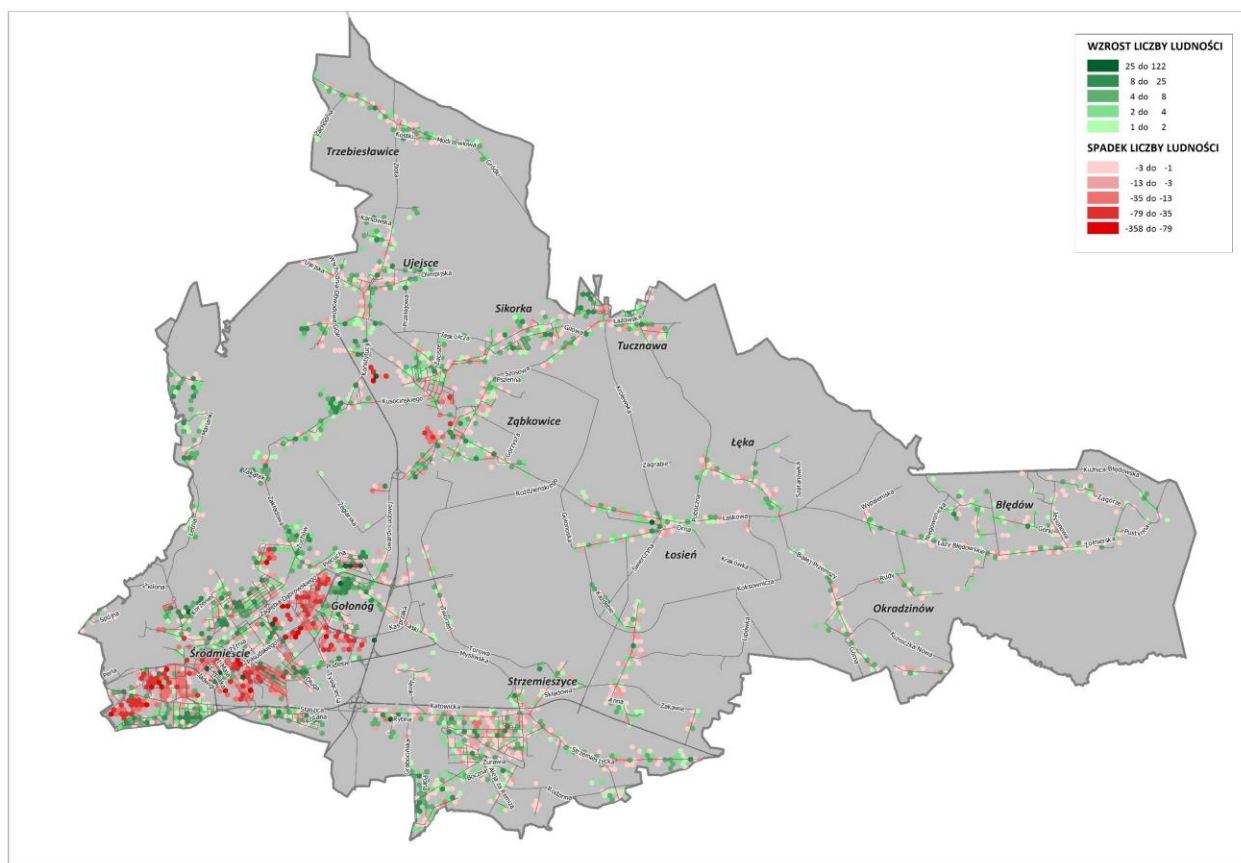
5.2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Dąbrowa Górnicza jest miastem na prawach powiatu, największym powierzchniowo miastem w województwie śląskim o powierzchni 18 873 ha (189 km²), położonym w Zagłębiu Dąbrowskim na Wyżynie Śląskiej, nad Czarną Przemszą i Białą Przemszą. Miasto Dąbrowa Górnicza jest gminą miejską położoną w środkowo-wschodniej części województwa śląskiego i stanowi część Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Historycznie miasto zalicza się do obszaru Zagłębia Dąbrowskiego, do którego należą również: Sosnowiec, powiat będziński, powiat zawierciański, powiat myszkowski, powiat olkuski oraz gmina Ożarówice. Miasto graniczy z powiatem będzińskim (Będzin, gmina Psary, gmina Mierzęcice, Siewierz, Sławków), powiatem zawierciańskim (gmina Łazy), powiatem olkuskim w województwie małopolskim (gmina Klucze, gmina Bolesław) oraz z miastem Sosnowiec.

Najważniejsze postanowienia dotyczące struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta Dąbrowa Górnicza są zawarte w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Dąbrowa Górnicza - II Edycja będącym załącznikiem nr 12 do Uchwały Nr XXXIII/706/2017 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 22 listopada 2017 r. w sprawie zmiany II edycji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbrowa Górnicza” zatwierdzonego Uchwałą Nr XXIII/374/08 Rady Miejskiej

w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 stycznia 2008 r. Pierwotne zapisy Studium powstały, kiedy miasto liczyło około 130 000 mieszkańców, co stanowiło prawie 20 000 mieszkańców więcej niż na koniec 2021 roku. Podczas prac nad Studium Komunikacyjnym w 2017 roku wykonano analizę zmian w zaludnieniu poszczególnych rejonów na terenie miasta. Analiza wskazała silną deglomerację ścisłego centrum oraz dzielnicy Gołonóg oraz powolne postępujące rozlewianie się miasta. Zjawisko rozlewiania się miasta jest również widoczne w kontekście wydanych w latach 2016-2020 decyzji o warunkach zabudowy na terenie Dąbrowy Górniczej.

Rycina [1]: Zmiany w zaludnieniu poszczególnych rejonów miasta (2017 rok)¹

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+² przewiduje określone zasady, które należy uwzględnić w procesie kształtowania modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Dąbrowy Górniczej.

¹ Aktualizacja Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Dąbrowa Górnica Studium Komunikacyjne; Przedsiębiorstwo Projektowo-Usługowe „Inkom” Sp. J. Gregorowicz, P.Trybuś, 2017 r. <https://www.bip.dabrowa-gornicza.pl/9860/dokument/113306>

² Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+, załącznik do uchwały nr V / 26 / 2 / 2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r.

Wskazuje się między innymi na konieczność: poszanowania błękitno-zielonej infrastruktury, preferowania terenów już uprzednio zagospodarowanych jako miejsca nowych inwestycji w infrastrukturę techniczną oraz zapewnienia zwartej struktury strefy mieszkaniowej i strefy aktywności gospodarczej. Idea zwartego miasta przekłada się na utrzymanie koncentracji struktur przestrzennych w oparciu o istniejące układy osadnicze, tym samym ograniczając rozlewanie się miasta. Kładzie się nacisk na wielofunkcyjność osiedli i dostępność do usług podstawowych oraz na ochronę obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym ich adaptację i wykorzystanie dla nowych funkcji, także na dostępność przestrzeni publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami.

W kontekście Dąbrowy Górniczej istotne znaczenie mają również: wzmacnianie funkcji przyrodniczej korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie ich zainwestowania, usuwanie istniejących barier oraz kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających migracji gatunków oraz zachowanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej przyrodniczych obszarów prawnie chronionych i korytarzy ekologicznych, w tym w obszarze dolin rzecznych. W obszarze zarządzania zasobami wodnymi istotnymi zasadami są między innymi: dostosowanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do potrzeb ochrony zasobów wód, ochrona zasobów wód poprzez uregulowanie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami oraz realizacja działań w zakresie małej retencji i lokalne zagospodarowanie niezanieczyszczonych wód opadowych.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ uwzględniono również listę projektów inwestycyjnych celu publicznego postulowanych przez samorząd województwa oraz inne podmioty, w tym projekty, które dotyczą bezpośrednio lub pośrednio obszaru miasta Dąbrowa Górnicza. Wśród nich:

- Budowa Szybkiej Kolei Regionalnej (gestor: PKP PLK S.A.);
- Modernizacja i rewitalizacja linii kolejowych, w tym Poprawa stanu technicznego linii kolejowej nr 1, 133, 160, 186 na odcinku Zawiercie – Dąbrowa Górnicza Żąbkowice – Jaworzno-Szczakowa (gestor: PKP PLK S.A.);
- Budowa sieci dróg/ tras rowerowych;
- Budowa centrów przesiadkowych;
- Modernizacja linii tramwajowych (gestor: Tramwaje Śląskie S.A.);
- Zagłębiowski Park Linearny (gestorzy: Dąbrowa Górnicza, Będzin, Psary, Siewierz, Sosnowiec, Sławków);
- Gazociąg Tworzeń – Tworóg – Odolanów (gestor: Operator Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A.);
- Gazociąg Tworzeń – Pogórska Wola (gestor: Operator Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A.);
- Modernizacja DK94;
- Modernizacja i przebudowa DK94/86 (gestor: GDDKiA).

Polityka przestrzenna miasta Dąbrowa Górnicza odpowiada zasadom:

- zrównoważonego rozwoju gminy rozumianego jako taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych,

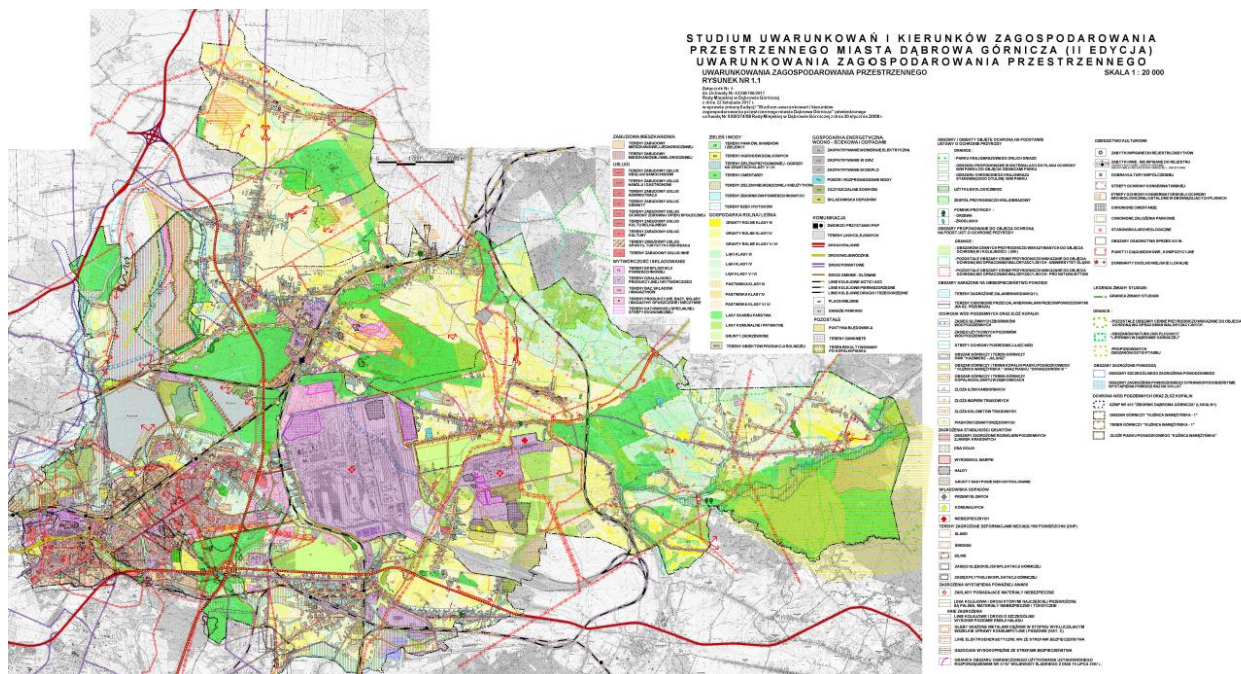
w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń;

- ładu przestrzennego w zagospodarowaniu terenów oraz strukturze użytkowania;
- nadrzędności interesu publicznego nad indywidualnymi interesami obywateli i podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy.

Obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Dąbrowa Górnica określa następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- rozwój sfery gospodarczej dotyczy głównie terenów już aktualnie wykorzystywanych dla celów wytwórczych i usługowych, w tym terenów położonych w rejonie huty i koksowni i na obszarach o tradycjach przemysłowych (tereny poprzemysłowe), a także na terenach nowych, koncentrujących się w rejonie Strzemieszyc i Tucznawy;
- odbudowa funkcji centrotwórczych historycznego centrum Dąbrowy Górniczej jako ośrodka szkolnictwa wyższego i średniego, kultury oraz innych usług publicznych i rynkowych, ukierunkowanych także na obsługę ludności funkcjonalnej;
- zwiększenie dostępności mieszkań, w tym:
 - adaptacja, rehabilitacja, modernizacja, przebudowa i rozbudowa istniejących zasobów mieszkaniowych oraz realizacja nowych zasobów, głównie w obrębie śródmieścia, drogą wypełniania luk budowlanych lub wymiany kubatury,
 - rozwój zabudowy mieszkaniowej, głównie jednorodzinnej w istniejących i projektowanych osiedlach, także w określonych rejonach dawnych wiejskich jednostek osadniczych;
- przebudowa i rozbudowa sieci uliczno-drogowej w zakresie:
 - powiązania miejskiego układu ulicznego z Drogową Trasą Średnicową,
 - uwolnienia Ząbkowic i Tucznawy od uciążliwości drogi wojewódzkiej Nr 796 przez realizację drogi obwodowej,
 - budowę odcinka drogi dojazdowej do terminala w Sławkowie,
 - powiązania Łośnia i Tucznawy dla obsługi nowych terenów inwestycyjnych,
 - modernizacji istniejących dróg i ulic;
- obsługa całego miasta rozdzielczą siecią kanalizacyjną z doprowadzeniem ścieków do oczyszczalni miejskiej. Poza ogólnomiejskim systemem pozostaną zabudowania, do których doprowadzenie sieci będzie nieefektywne technicznie i ekonomicznie. Będą one wyposażone w indywidualne urządzenia oczyszczania ścieków;
- objęcie ochroną prawną z mocy ustawy o ochronie przyrody terenów o udokumentowanych wysokich walorach środowiska przyrodniczego, a z mocy ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów o walorach warunkujących funkcjonowanie środowiska w ciągłym przestrzennie systemie ekologicznym miasta.

Rycina [2]: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego³

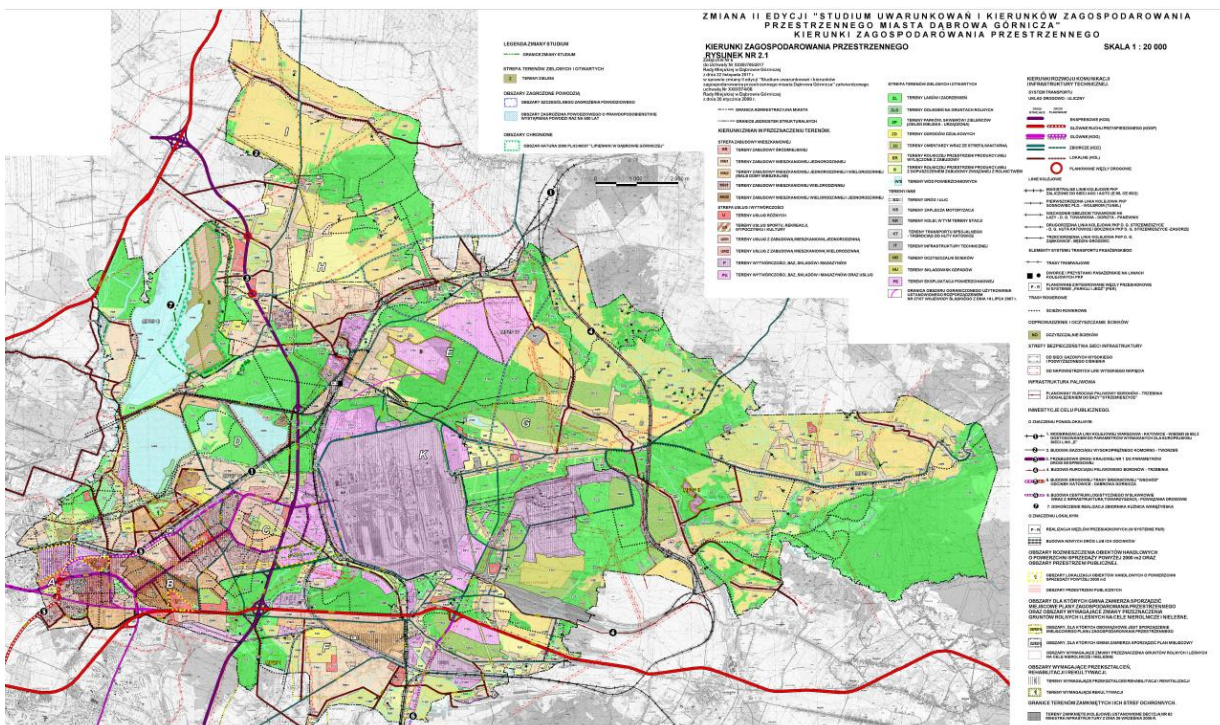
Realizacja kierunków rozwoju miasta związana jest z jakościowymi i ilościowymi przekształceniami struktury przestrzennej. W wyniku wieloletnich procesów historycznych ukształtował się obecny układ strukturalny miasta, który określić można jako pasmowo – policentryczny z wyodrębniającymi się następującymi jednostkami strukturalnymi:

- A. Śródmieście – główny ośrodek usługowy i mieszkaniowy, funkcje uzupełniające: produkcyjno-usługowe i rekreacyjno-sportowe,
- B. Reden – funkcje mieszkaniowe i usługowe,
- C. Gołonóg - funkcje mieszkaniowe i usługowe,
- D. Łęknice – Korzeniec – Pogoria – funkcja mieszkaniowa, uzupełniająco usługowa, w tym w zakresie rekreacji i wypoczynku,
- E. Ząbkowice - funkcja mieszkaniowo – usługowa, wytwórcza,
- F. Strzemieszyce – funkcja mieszkaniowo – usługowa i wytwórcza,
- G. Łosień – Łęka - funkcja mieszkaniowa oraz produkcji rolnej,
- H. Ujejsce - funkcja mieszkaniowa, usługowa w zakresie rekreacji i wypoczynku,
- I. Trzebieśławice - funkcja mieszkaniowa oraz produkcji rolnej,

³ Pakiet dokumentów związanych ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Dąbrowy Górniczej jest dostępny w BIP: <https://www.bip.dabrowa-gornicza.pl/5964/dokument/30580>

- J. Okradzionów - funkcja mieszkaniowa, obsługi turystyki oraz produkcji rolnej,
- K. Huta – Koksownia – funkcje wytwórczo – usługowe.

Rycina [3]: Kierunki zagospodarowania przestrzennego⁴

W Studium jako podstawowe kierunki ochrony środowiska i kształtowania funkcji przyrodniczych przyjęto:

- utrzymanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej obszarów o szczególnych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, także pełniących ważne funkcje klimatyczne i izolacyjne (separacji przestrzennej terenów o konfliktowych funkcjach, wymiany powietrza) oraz hydrologiczne (zasilania i retencji wód powierzchniowych i podziemnych) - w formie systemu ekologicznego miasta funkcjonującego w ramach powiązań ponadlokalnych, regionalnych i ponadregionalnych;
- ochronę prawną obszarów o wysokich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych;
- poprawę jakości środowiska życia mieszkańców;
- bezpieczeństwo ekologiczne mieszkańców.

⁴ Pakiet dokumentów związanych ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Dąbrowy Górniczej jest dostępny w BIP: <https://www.bip.dabrowa-gornicza.pl/5964/dokument/30580>

W Studium określono:

- tereny tworzące system ekologiczny miasta oraz zasady ochrony na obszarach wchodzących w skład systemu;
- obszary i obiekty chronione z mocy ustawy o ochronie przyrody i proponowane do objęcia ochroną prawną;
- zasady ochrony powierzchni ziemi, w tym terenów zdegradowanych, a także walorów krajobrazu;
- zasady ochrony przed zagrożeniami powodziowymi, związanymi z zanieczyszczeniami powietrza, hałasem komunikacyjnym i przemysłowym, polami elektromagnetycznymi i poważnymi awariami m. in. wynikającymi z występowania zakładów o dużym ryzyku i tras przewozu materiałów niebezpiecznych.

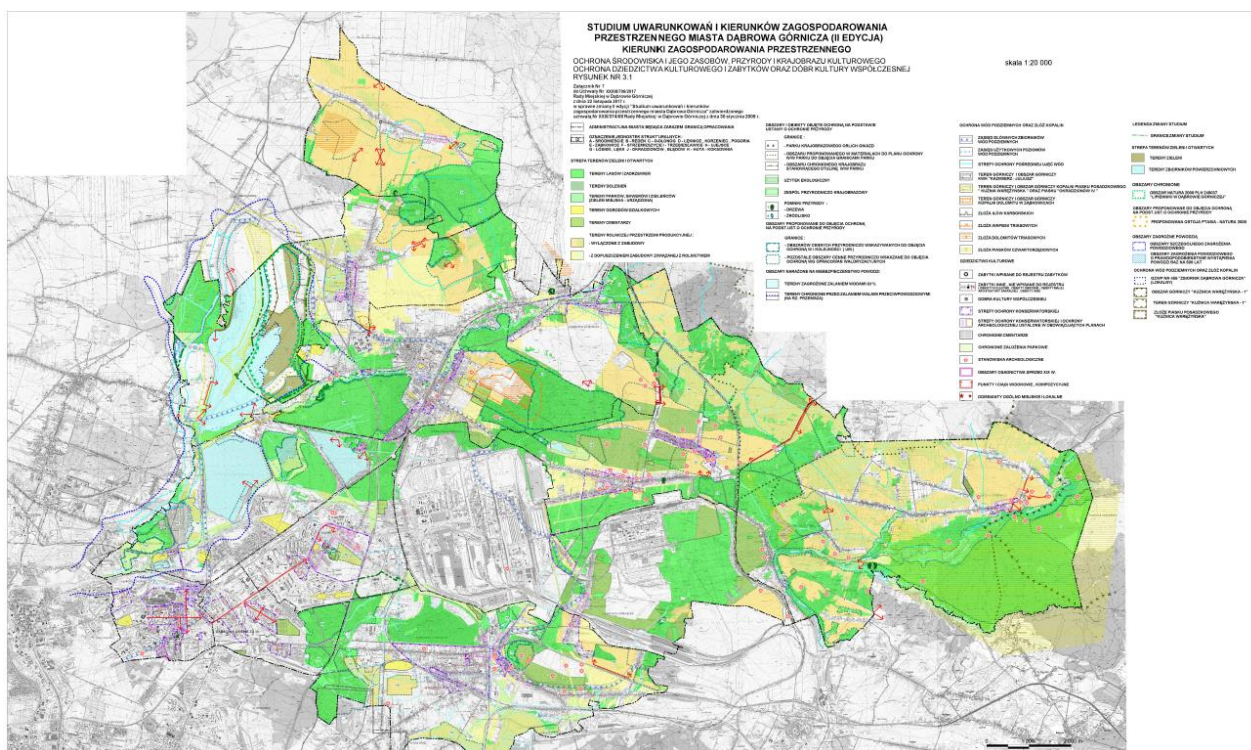
Na terenie miasta ochronie prawnej na podstawie wpisu do rejestru zabytków, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i o opiece nad zabytkami podlega 8 obiektów:

- Pałac Kultury Zagłębia, ul. Wolności 1 – Centrum,
- Kościół parafialny pw. Matki Boskiej Anielskiej, ul. Królowej Jadwigi – Centrum,
- Kościół parafialny pw. Narodzenia NMP i św. Antoniego Padewskiego, ul. Kościelna 20 – Gołonóg,
- Kaplica pw. Najświętszej Marii Panny Wspomożycielki ul. Modrzewiowa/Złota – Trzebiesławice,
- Kaplica pw. św. Katarzyny ul. Kryniczna 2d – Ujejsce,
- Młyn wodny ul. Ratanice 3 – Ratanice,
- Kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, ul. Ofiar Katynia 34a - Strzemieszyce Wielkie (wpis 23.08.2019r. dec. Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków),
- Budynek dworca kolejowego w Dąbrowie Górniczej Ząbkowicach, ul. Dworcowa 11 - Ząbkowice (wpis 01.10.2020 r. dec. Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków).

W odniesieniu do zabytków nie wpisanych do rejestru, posiadających wartość historyczną, artystyczną lub naukową, wojewódzki konserwator może przedstawić zalecenia konserwatorskie określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonania prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w zabytku.

W celu ochrony unikalnych wartości krajobrazu miasta należy kontrolować zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym, nie dopuszczając do powstania dysharmonijnych elementów krajobrazu, takich jak: obiekty o nadmiernych gabarytach, zespoły zieleni wysokiej lub zabudowy przesłaniające widoki oraz inne elementy zagospodarowania o negatywnym oddziaływaniu estetycznym.

Rycina [4]: Kierunki zagospodarowania przestrzennego – ochrona środowiska i jego zasobów, przyrody i krajobrazu kulturowego, ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej⁵

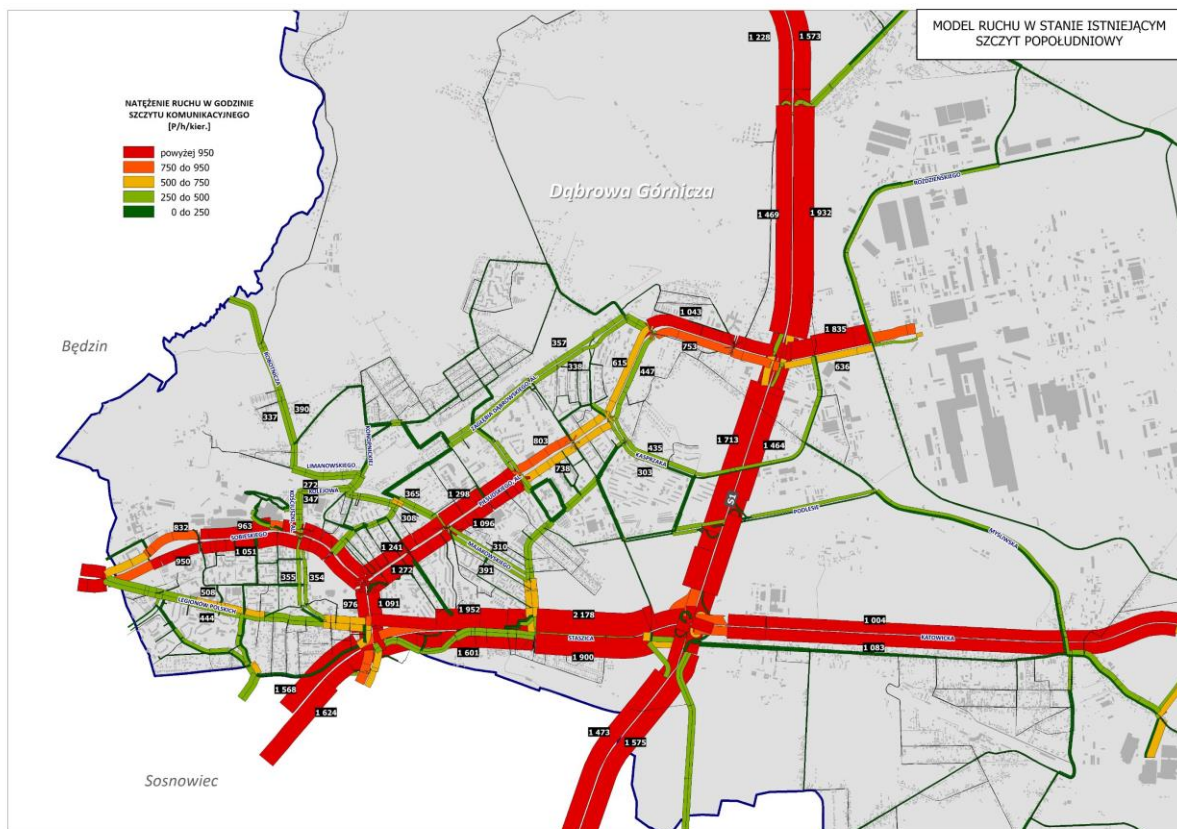
Powiązania zewnętrzne miasta zdeterminowane są położeniem Dąbrowy Górniczej na przecięciu transeuropejskich korytarzy transportowych: korytarz III (Berlin – Wrocław – Katowice – Lwów – Kijów) oraz korytarz VI (Gdańsk – Katowice – Żyliną). W korytarze te wpisują się przebiegające przez Dąbrowę Górniczą linie kolejowe „E” o głównym międzynarodowym znaczeniu (tj. C-E 65 relacji Gdynia – Warszawa – Katowice – Zebrzydowice oraz C 65/2 relacji Chorzów Siemkowice – Częstochowa – Ząbkowice Będzińskie – Jaworzno Szczakowa) oraz droga ekspresowa S1 Cieszyn – Bielsko – Tychy – Dąbrowa Górnicza – Pyrzowice/ Częstochowa. Warto zaznaczyć również drogę krajową Nr 94 zaliczoną do dróg alternatywnych autostrady A4, a zapewniającą powiązania z Krakowem i miastami Metropolii GZM. Miasto charakteryzuje się również bardzo dobrą dostępnością dwóch lotnisk komunikacji pasażerskiej, którymi są: Międzynarodowy Port Lotniczy Pyrzowice (poprzez drogę ekspresową S1) oraz Międzynarodowy Port Lotniczy Balice (poprzez drogę ekspresową S1 i autostradę A4 lub DK 94). Dąbrowa Górnicza dysponuje gęstą siatką dróg w centrum, a także infrastrukturą kolejową – przede wszystkim powiązaną z działalnością przemysłową prowadzoną na terenie miasta.

⁵ Pakiet dokumentów związanych ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Dąbrowy Górniczej jest dostępny w BIP: <https://www.bip.dabrowa-gornicza.pl/5964/dokument/30580>

Opracowane w 2017 roku w ramach procesu aktualizacji Studium, Studium Komunikacyjne wskazało na:

- znaczne – szczególnie w godzinach szczytów komunikacyjnych – obciążenie ruchem głównej osi komunikacyjnej miasta, którą stanowi ciąg ulic: Sobieskiego, Królowej Jadwigi;
- osiągnięcie przez skrzyżowania w ciągu DW 910 granicy przepustowości. Kolejki na nich mają okresowo charakter narastający. Wiąże się to ze znacznymi utrudnieniami w ruchu zbiorowego transportu publicznego, dla którego w godzinach okołoszczytowych prędkość komunikacyjna w znaczący sposób spada;
- występowanie silnych relacji lewoskrętnych na skrzyżowaniach w ciągu DW 910, co w znaczący sposób ogranicza przepustowość ciągu jako całości pomimo przekroju drogowego 2x2 albo 2x3 pasy ruchu.

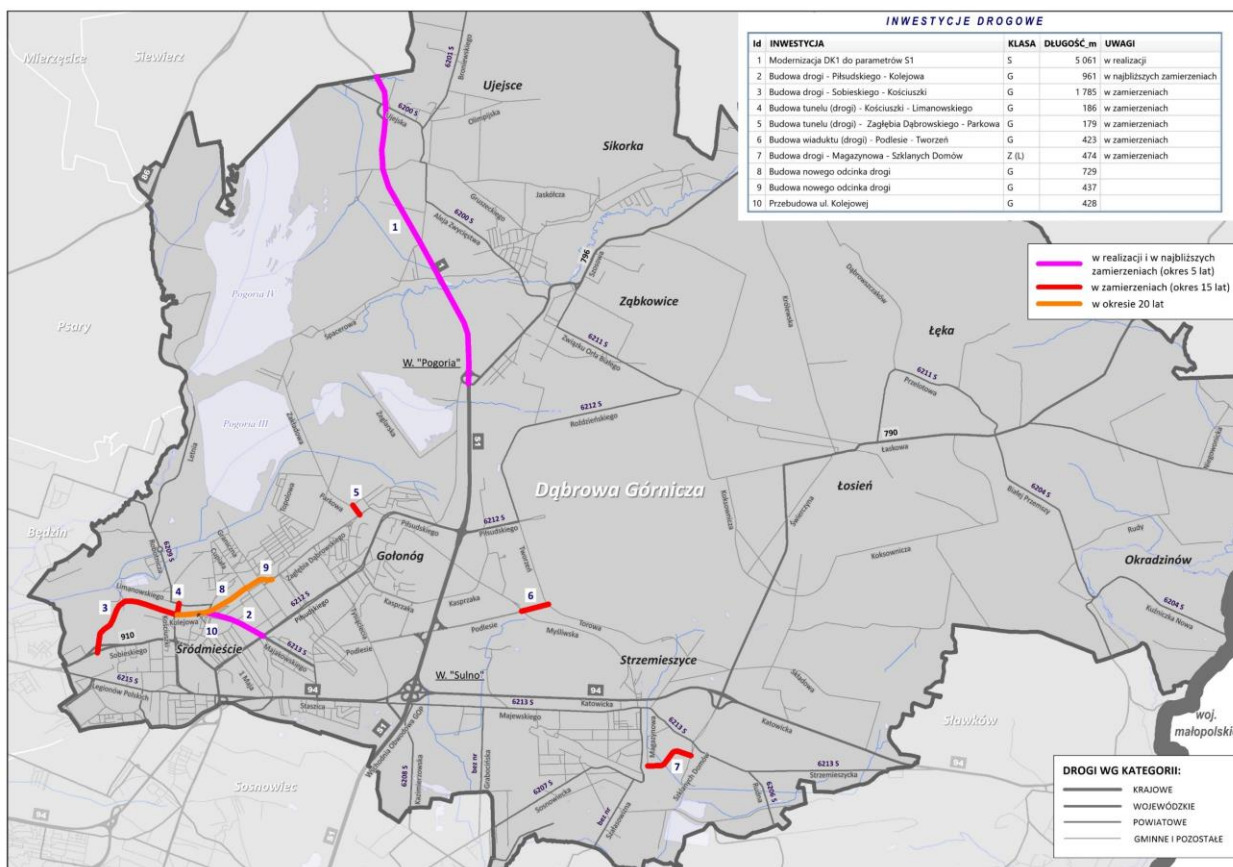
Rycina [5]: Model ruchu w stanie istniejącym (2017 rok) – szczyt popołudniowy⁶

⁶ Aktualizacja Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Dąbrowa Górnicza Studium Komunikacyjne; Przedsiębiorstwo Projektowo-Usługowe „Inkom” Sp. J. Gregorowicz, P.Trybuś, 2017 r.
<https://www.bip.dabrowa-gornicza.pl/9860/dokument/113306>

Istniejący układ drogowy miasta w jego centralnej strefie z uwagi na znaczny udział w nim dróg dwujezdniowych nie wykazuje wyczerpywania przepustowości – utrudnienia i problemy ruchowe powstają w punktach węzłowych zarówno na rondach, jak i skrzyżowaniach z sygnalizacjami świetlnymi. Oprócz kluczowej inwestycji drogowej pn. Drogowa Trasa Średnicowa Katowice – Dąbrowa Górnicza na terenie miast: Mysłowice, Sosnowiec, Jaworzno (Drogowa Trasa Średnicowa Wschód), zaplanowano na kolejne lata budowę dróg, mostów i tuneli. Zasadnym jest rozwój komunikacji szynowej (tramwaj) w komunikacji pasażerskiej na głównej osi komunikacyjnej miasta oraz budowy lokalnych węzłów integrujących poszczególne elementy układu transportowego (komunikacja indywidualna – komunikacja autobusowa – komunikacja tramwajowa – komunikacja kolejowa).

Rycina [6]: Inwestycje drogowe w perspektywie 2030+⁷

⁷ Aktualizacja Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Dąbrowa Górnicza Studium Komunikacyjne; Przedsiębiorstwo Projektowo-Usługowe „Inkom” Sp. J. Gregorowicz, P.Trybuś, 2017 r.
<https://www.bip.dabrowa-gornicza.pl/9860/dokument/113306>

Dla nowoprojektowanych dróg za zgodne z ustaleniami Studium przyjmuje się zachowanie klasy drogi i jej głównego kierunku powiązań wynikającego z jej funkcji. Za zgodną z ustaleniami studium uznaje się zmianę klasy technicznej drogi (podniesienie lub obniżenie) określonej w studium, zmianę przekroju poprzecznego jezdni (zamiast jednojezdniowego na dwujezdniowy), za wyjątkiem dróg ekspresowych, głównych ruchu przyspieszonego, jeśli jest ona zgodna z klasą wymaganą dla danej kategorii drogi. Za dopuszczalne uznaje się korekty przebiegu drogi wynikające ze skali opracowania planu miejscowego, uwzględnienia uwarunkowań lokalnych, jak również z przyjętych w nim rozwiązań przestrzennych.

Za podstawowe przesłanki realizacji docelowego układu tras rowerowych uznać należy:

- zapewnienie dostępności całego miasta dla ruchu rowerowego;
- stworzenie warunków dla poprawy warunków bezpieczeństwa i wygody ruchu rowerowego jako alternatywnego środka transportu;
- zagęszczenie tras rowerowych z wykorzystaniem nieutwardzonych dróg rolniczych na terenach o najwyższej atrakcji przyrodniczo – krajobrazowej;
- potrzebę zagęszczenia tras w obszarze śródmieścia miasta, przy czym w rejonach o największym potencjalnym ruchu zorganizować należy parkingi dla rowerów.

Dla poprawy niezawodności zaopatrzenia w wodę i zapewnienia ciągłości jej dostaw, zakłada się:

- wymianę sieci o największej awaryjności (wodociągi stalowe i żeliwne) w ulicach, w których zaplanowano budowę kanalizacji sanitarnej;
- wymianę wodociągów wykonanych z azbestocementu, szczególnie narażonych na zniszczenie w trakcie robót związanych z budową kanalizacji sanitarnej;
- budowę sieci wodociągowej łączącej istniejące końcówki;
- budowę sieciowego zbiornika wyrównawczego;
- przywrócenie do eksploatacji ujęcia w Tucznawie (po przeprowadzeniu analizy potrzeb i opłacalności modernizacji stacji uzdatniania wody).

Dla poprawy funkcjonowania systemu kanalizacji sanitarnej zakłada się między innymi:

- budowę nowych kolektorów sanitarnych na terenach silnie zurbanizowanych;
- budowę odcinków kanalizacji szczególnie istotnych dla ograniczenia napływu wód deszczowych do kanalizacji sanitarnej;
- budowę nowej sieci kanalizacji sanitarnej;
- rozdział kanalizacji ogólnospławnej.

W celu zbudowania właściwego systemu odprowadzenia wód opadowych zakłada się:

- ze względu na istniejącą konfigurację terenu oraz częściowo rozproszoną zabudowę konieczność zastosowania dwóch systemów kanalizacji deszczowej- zamkniętego i otwartego. System zamknięty (kanały) – dla terenów o intensywnej zabudowie, a otwarty polegający na wykorzystaniu istniejących rowów – dla terenów o zabudowie rozproszonej;
- budowę kolektorów grawitacyjnych;
- budowę zbiorników retencyjnych z instalacjami pompowymi umożliwiającymi sukcesywne odpompowywanie małych ilości wód projektowanymi kanałami o mniejszych średnicach do istniejącego systemu odwadniającego, przewidzianych dla terenów z odbiornikiem o małej przepustowości;
- budowę osadników i separatorów dla wód opadowych z terenów o wysokiej intensywności zabudowy, celem ich podczyszczenia przed wprowadzeniem ich do odbiornika;
- renowację rowów odbierających wody deszczowe;
- remont kanalizacji ogólnospławnej przewidzianej na zamianę jej na kanalizację deszczową.

Studium wyznacza obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i określa działania zaradcze oraz wytyczne dla zagospodarowania przestrzennego poszczególnych obszarów. W rejonach występowania podtopień ze spływu powierzchniowego pożądane są działania dla zwiększenia przepustowości kanalizacji deszczowej oraz przepustów pod urządzeniami komunikacyjnymi na ciągach cieków naturalnych. Obiekty zabudowy nie mogą utrudniać odpływu wód opadowych, a w szczególności pogarszać warunków wodnych w obrębie sąsiednich nieruchomości.

5.3. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Polityka przestrzenna miasta powinna być zgodna z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13.09.2016r., poz.4619), który wskazuje na cele takie jak:

- nowoczesna gospodarka – promocja gospodarczego wzrostu i innowacji. Dąbrowa Górnicza jest zaliczona do grupy gmin działających w ramach obszaru metropolitalnego, które powinny dążyć do nowych sieci współpracy między biznesem, światem nauki i administracją publiczną dzięki tworzeniu warunków przestrzennych rozwoju przedsiębiorczości, innowacyjności gospodarczej i transferu technologii oraz poprzez poprawę dostępności wewnętrznej w rozumieniu infrastruktury transportowej i logistycznej;
- szanse rozwojowe mieszkańców – zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych, szczególnie w zakresie ochrony zdrowia, edukacji oraz publicznego transportu, z uwzględnieniem zmian demograficznych;

- przestrzeń – zrównoważone wykorzystywanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego. Wśród istotnych zagadnień w kontekście uwarunkowań w mieście są: dążenie do utrzymywania istniejących obszarów i obiektów objętych prawnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu oraz zapewnianie ich integralności, ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, ochrona i kształtowanie terenów otwartych dla pełnienia funkcji środowiskowych i rekreacyjnych, ochrona dolin rzecznych oraz renaturalizowanie ich wybranych fragmentów, rekultywacja terenów zdegradowanych, utrzymywanie lub powiększanie powierzchni leśnej, przeciwdziałanie skutkom suszy i powodzi poprzez zmniejszanie odpływu wód opadowych, kształtowanie atrakcyjnych terenów mieszkaniowych, kreowanie przestrzeni publicznych umożliwiających wspólne spędzanie czasu i integrację społeczności lokalnych, kształtowanie systemu zielonych pierścieni wokół miast;
- relacje z otoczeniem – infrastrukturalne powiązania regionu ze zwróceniem szczególnej uwagi na: budowanie, przebudowywanie i remontowanie dróg wojewódzkich i krajowych dla zwiększenia dostępności transportowej, rozwijanie sieci multimodalnych centrów logistycznych, zwiększanie udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii, budowanie zbiorników retencyjnych, budowanie infrastruktury do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych „u źródła” oraz punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Wytyczne kształtowania ładu przestrzennego, które muszą być odwzorowane i uszczegółowione w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (po wejściu ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw - w Planie Ogólnym) oraz następnie uwzględnione w tworzonych lub aktualizowanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego są zgodne z zasadami zagospodarowania ujętymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ i obejmują, co następuje:

- struktura funkcjonalno-przestrzenna m. Dąbrowa Górnicza powinna być kształtowana zgodnie z zasadami policentryczności i hierarchiczności. Elementami tej struktury będą: centrum ze swoją wiodącą rolą oraz sieci centrów ponaddzielnicowych, dzielnicowych i subdzielnicowych (lokalnych);
- zwiększanie zwartości zabudowy niedokończonych układów urbanistycznych, z uwzględnieniem potrzeb ich rewitalizacji, re-urbanizacji oraz re-industrializacji. Stosunek powierzchni zabudowy w obszarze zurbanizowanym do obszaru zurbanizowanego powinien wzrosnąć;
- ograniczenie zjawiska „rozlewania się” miasta;
- lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej na terenach posiadających możliwość do wykształcenia przestrzeni zurbanizowanej – istnienie infrastruktury społecznej, technicznej i transportowej, w szczególności szynowej;
- planowanie przestrzenne gwarantujące współwystępowanie funkcji mieszkaniowej, usługowej oraz nieuciążliwej produkcji, wykluczające realizację nowych dzielnic monofunkcyjnych;
- planowanie przestrzenne uwzględniające wymogi rozwoju energetyki, w tym energetyki rozproszonej i odnawialnych źródeł energii;

- planowanie przestrzenne uwzględniające sieć korytarzy ekologicznych i pierścieni zieleni;
- planowanie przestrzenne uwzględniające plan zarządzania błękitno – zieloną infrastrukturą, poprzez wprowadzenie do MPZP współczynnika „BAF” (Wskaźnik powierzchni biotopu);
- planowanie przestrzenne uwzględniające rozmieszczenie elementów siatki zieleni (wyznaczenie terenów – „centrów” – zieleni o różnych funkcjach powiązanych z ich lokalizacją: w dzielnicach, osiedlach i na terenach zabudowy jednorodzinnej, tworzenie koncepcji w oparciu o standardy dostępności, ciągłości i bliskości zieleni oraz zgodnie z koncepcją miasta zwartego);
- sieci korytarzy ekologicznych i pierścieni zieleni;
- realizacja systemu przyjaznych i atrakcyjnych przestrzeni publicznych, połączonych w spójną i hierarchiczną sieć obejmującą centrum miasta, centra dzielnicowe i subdzielnicowe (lokalne) oraz inne ważne elementy, historyczne założenia urbanistyczne, główne ciągi komunikacyjne;
- likwidacja barier architektonicznych i przestrzennych, w szczególności w dostępie do przestrzeni publicznych oraz infrastruktury transportowej i społecznej;
- ochrona terenów zieleni oraz innych terenów stanowiących System Przyrodniczy Miasta, ich atrakcyjne urządzenie i zagospodarowywanie;
- zapewnienie sprawnego działania systemu przewietrzania i regeneracji powietrza;
- poszanowanie specyfiki i tożsamości dzielnic, w tym skuteczna ochrona dziedzictwa kulturowego – zabytków i dóbr kultury współczesnej;
- rewitalizacja obszarów zdegradowanych z poszanowaniem lokalnej tożsamości;
- respektowanie w stanowieniu i realizacji polityki przestrzennej relacji z otoczeniem metropolitalnym i dalszym oraz współpraca z gminami obszaru metropolitalnego.

5.4. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań

Priorytet 1.

Dąbrowa Górnicza miastem o wysokiej jakości życia dla wszystkich

Miasto to kompleksowe połączenie układów przestrzennych, zasobów naturalnych i relacji międzyludzkich. Jakość życia w mieście determinowana jest przez pryzmat subiektywnej oceny miejsca zamieszkania, bezpieczeństwa, możliwości spędzenia czasu wolnego, dostępności i jakości usług administracyjnych, społecznych, edukacyjnych i zdrowotnych, dostępu do atrakcyjnych miejsc pracy, relacji z najbliższym otoczeniem oraz możliwości poruszania się wewnątrz miasta i do innych miejsc poza miastem. Z tą świadomością w tle, łatwiej jest rozumieć, że każdy z nas – mieszkaniec, przedsiębiorca zapewniający miejsce pracy, pracownik sektora publicznego i prywatnego, obcokrajowiec, a także inna osoba przyjeżdżająca do pracy, na zakupy czy dla odpoczynku do Dąbrowy Górniczej – przyczyni się do kreowania przyszłości tego miasta.

Cel strategiczny 1.

Miasto, w którym każda osoba ma możliwość uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym oraz ma łatwy dostęp do usług publicznych

Cel operacyjny 1.1. Dobra jakość życia we wszystkich 18 dzielnicach

Powstałe w 2020 roku jednostki pomocnicze (dzielnice) ze swoimi Radami Dzielnic oraz Dąbrowski Budżet Partycypacyjny pozwalają mieszkańcom wywierać większy wpływ na inwestycje i inne projekty w najbliższym otoczeniu. W ramach hasła: „wspólnie dbamy o jakość życia w dzielnicach”, nie tylko uzgadniamy projekty, ale również uczestniczymy w konsultacjach społecznych, dbamy o czystość na ulicach i w parkach, włączamy się w wolontariat i aktywnie uczestniczymy w wydarzeniach kulturowych i sportowych. W relacji dzielnice-centrum oraz dzielnice-dzielnice stosujemy ideę „miasta kompaktowego”. Każdy mieszkaniec powinien mieć możliwość łatwego dotarcia do określonej grupy usług, w tym: punktu zbiorowego transportu publicznego (np. przystanek, centrum przesiadkowe), przestrzeni do spędzenia czasu wolnego, przedszkoli, szkoły podstawowej, sklepu pierwszej potrzeby, centrum odzyskania odpadów i recyklingu, usług podstawowej opieki zdrowotnej, centrum aktywności społecznej. Kompleksowe podejście wobec: bezpieczeństwa na drogach w dzielnicach, małej architektury oraz parków i wysp cienia ma sprawić, że przestrzeń publiczna przyczynia się do dobrej jakości życia w dzielnicach. Polityka mieszkaniowa miasta koncentruje się na promowaniu zwartej struktury budownictwa mieszkaniowego, jednocześnie wychodząc naprzeciw potrzebom różnych grup społecznych. Na bieżąco modernizowany zasób mieszkaniowy gminy stanowi bazę wsparcia słabszych grup społecznych. Szeroka oferta mieszkań na wynajem zapewnia wysoką elastyczność rynku nieruchomości. Odpowiednie reguły

udzielania pozwoleń na budowę umożliwiając budowę własnego domu oraz deweloperom stworzenie elastycznej oferty, jednak przeciwdziałając nadmiernemu rozlewaniu się miasta. Przyjęty nowy gminny program rewitalizacji pozwala w sposób kompleksowy wyprowadzać obszary zdegradowane ze stanu kryzysowego oraz tworzyć korzystne warunki ich rozwoju.

Kierunki działań

- K.1.1.1. Dążenie do zrównoważonego rozwoju przestrzeni publicznych oraz ułatwienia dostępu do usług publicznych we wszystkich 18 dzielnicach
- K.1.1.2. Rozbudowa małej architektury przy szlakach komunikacyjnych pieszych i rowerowych
- K.1.1.3. Aktywny udział wszystkich grup społecznych w życiu publicznym i współtworzeniu miasta
- K.1.1.4. Poprawa bezpieczeństwa dla wszystkich użytkowników dróg w dzielnicach
- K.1.1.5. Kreowanie oferty rynku mieszkaniowego na wynajem i sprzedaż
- K.1.1.6. Zróżnicowane i efektywne gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy
- K.1.1.7. Kompleksowa rewitalizacja miasta, w tym obszarów zdegradowanych

Cel operacyjny 1.2. Młodzież z perspektywami życia w mieście

W erze starzenia się społeczeństwa i zmniejszania się liczby osób w wieku produkcyjnym przyszłość miasta jest w rękach młodzieży. Chcemy być miastem, które daje młodym ludziom szanse odkrywania swoich talentów kulturowych, sportowych, jak i zawodowych. Chcemy zapewnić im miejsce zarówno dla kształtowania swoich umiejętności technicznych i kompetencji społecznych, jak i dla podjęcia ciekawej pracy, zakładania rodziny, spędzenia czasu wolnego oraz nawiązania przyjacielskich relacji. Utalentowaną młodzież wspieramy programem stypendialnym. Współpraca szkół zawodowych i technicznych oraz szkół wyższych z przedsiębiorstwami i instytucjami publicznymi daje młodzieży możliwość zetknięcia się z praktyką na wczesnym etapie rozwoju. Razem z młodzieżą chcemy nadać miastu treść i kolor. Doceniamy głos młodych osób, ich świeże nietuzinkowe pomysły, w konsultacjach odnośnie ważnych projektów dla dzielnic i dla miasta. Młodzieżowa Rada Miasta, samorządy uczniowskie szkół, zrzeszenia młodzieży, grupy nieformalne w mediach społecznościowych – zachęcane są do włączenia się w procesy kreowania miasta odpowiadającego na nowe wyzwania. Wspieramy ciekawe pomysły w ramach Funduszu Inicjatyw Młodzieżowych. Zachęcamy młodzież do aktywnego działania na rzecz społeczności lokalnej. Będąc świadkami głębokich zmian technologicznych, społecznych, środowiskowych i gospodarczych, rozumiemy, że nie każda osoba radzi sobie z niepewnością. Dlatego zapewnimy kompleksowe wsparcie, w tym wsparcie psychologiczno-psychiatryczne i wsparcie społeczne dla młodych będących w trudnej sytuacji i ich najbliższych. W naszym mieście młodzież nie pozostaje niezauważona. Dobry życiowy start zapewniają jej: edukacja, łatwy dostęp do mieszkania, wachlarz możliwości swobodnego poruszania się po mieście różnymi środkami transportu, przyjemne spędzanie czasu wolnego w nowym centrum miasta czy w strefach rekreacyjnych.

Kierunki działań

- K.1.2.1. Zapewnienie atrakcyjnej oferty edukacyjnej
- K.1.2.2. Stworzenie atrakcyjnej oferty mieszkaniowej dla młodzieży i młodych rodzin
- K.1.2.3. Wspieranie aktywności zawodowej osób młodych do 30 roku życia
- K.1.2.4. Umożliwienie rozwijania indywidualnych talentów i pasji w ramach edukacji szkolnej i pozaszkolnej
- K.1.2.5. Wielowymiarowe wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym
- K.1.2.6. Zapewnienie kompleksowego poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego oraz doradztwa zawodowego

Cel operacyjny 1.3. Seniorzy aktywni i zaangażowani

Większość seniorów w kilku nadchodzących latach będzie w wieku 60-69 lat. Prawdopodobnie będą oni jeszcze aktywni zawodowo. 80 procent seniorów mieszka w dzielnicach: Reden, Gołonóg Południowy, Mydlice, Gołonóg Północny, Ząbkowice, Zielona-Pogoria, Strzemieszyce Wielkie. Jednak w kolejnych latach liczba seniorów będzie dalej rosła, a liczba osób w wieku produkcyjnym malała. Przy stosunkowo umiarkowanych dochodach seniorów i znacznym obciążeniu sektora zdrowia, koniecznym staje się, aby osoby starsze były zdrowe, aktywne i zaradne. Zdrowy senior to przede wszystkim senior, który uczestniczy w życiu społecznym, spotyka się z innymi, uprawia sport według własnych możliwości, a także ma dostęp do usług medycznych. Stawiamy w mieście na profilaktykę, a kiedy zachodzi potrzeba na regularną lub stałą opiekę. Nie pozostawiamy seniorów i ich rodzin samym sobie. Zapewniamy kompleksowy system opieki dziennej, wsparcie wytchnieniowe, teleopiekę i wsparcie wolontariuszy w ramach Korpusu Wsparcia Seniora. Przeciwdziałamy izolacji i wykluczeniu. Zaradny i aktywny senior nie pozostaje w tyle jeśli chodzi o postęp technologiczny, zmiany społeczne czy też aktywne korzystanie z oferty usług kulturowych, sportowych czy społecznych. W ramach centrów aktywności społecznej, klubów seniorów, uniwersytetu trzeciego wieku, czy też innych działań organizowanych przez organizacje pozarządowe i jednostki miejskie seniorzy mają możliwość spotkać się z innymi, pomagać sobie nawzajem oraz nabywać nową wiedzę i umiejętności potrzebne w codziennym życiu. Choć każdy zasługuje w pewnym wieku na emeryturę, rozumiemy, że wielu spośród nas chce nadal pozostać aktywnymi zawodowo. Razem z jednostkami miejskimi, organizacjami pozarządowymi i specjalistami z różnych branż zachęcamy przedsiębiorstwa w mieście, aby wypracować i wdrażać rozwiązania pozwalające ludziom w wieku 60+ kontynuować pracę. Nowe formy zatrudnienia, automatyzacja procesów w codziennym funkcjonowaniu osób starszych oraz kultura organizacyjna oparta na wymianie doświadczeń między pokoleniem starszym i młodym są filarami zrównoważonego biznesu, do których namawiamy.

Kierunki działań

- K.1.3.1. Opracowanie i wdrażanie oferty w ramach obszaru „Senior zdrowy i zaopiekowany”
- K.1.3.2. Opracowanie i wdrażanie oferty w ramach obszaru „Senior zaangażowany społecznie i aktywny zawodowo”
- K.1.3.3. Opracowanie i wdrażanie oferty w ramach obszaru „Senior aktywny w kulturze, sporcie i czasie wolnym”

Cel operacyjny 1.4. Dobra jakość życia osób ze szczególnymi potrzebami, ich rodzin i opiekunów

Zapewniamy kompleksowe wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami w ramach systemu pomocy społecznej przy udziale jednostek miejskich i organizacji pozarządowych. Ponad połowa grupy osób z niepełnosprawnościami w mieście jest w wieku 60+. W grupie tej rośnie ryzyko izolacji i wykluczenia. Podejmowane przez nas działania mają temu zapobiec. Istotne są również działania wychwytowe, stanowiące wsparcie dla bliskich. Konieczne są również dalsze inwestycje w kadrę i infrastrukturę zapewniające wsparcie i opiekę w przypadku bliskich osoby z niepełnosprawnością. Osobom młodym, jak i osobom w wieku produkcyjnym oferowane jest wsparcie, w tym szkolenia, aby mogli stać się bardziej zaradni i samodzielni w życiu społecznym i zawodowym. Wykorzystanie nowych technologii stwarza szanse na łatwiejszą integrację. Ważne jest, aby zapewnić dostępność do rozwiązań cyfrowych, technicznych i mobilnych. Wspólnie z partnerami prowadzone będą dedykowane działania w tym kontekście. Łatwy dostęp do publicznego transportu zbiorowego, do budynków publicznych i stref rekreacyjnych, a także odpowiedni standard infrastruktury drogowej opartej na przyjętych standardach dostępności (chodniki, drogi, skrzyżowania) poprawi komfort życia osób z niepełnosprawnością. Życie razem bez uprzedzeń, to również tolerancja i empatia ze strony innych, czy to w szkole, w pracy czy w sklepie. Kampanie świadomościowe przypominają nam, że każda osoba jest ważna. Przedsiębiorstwa, jednostki miejskie i organizacje pozarządowe są włączane w działania przygotowujące osoby z niepełnosprawnościami do podjęcia pracy. Instytucje kulturowe i sportowe swoim działaniem zapewniają, że każda osoba ma dostęp do szerokiej oferty spędzania czasu wolnego.

Kierunki działań

- K.1.4.1. Wzmacnianie zintegrowanego systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami
- K.1.4.2. Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami
- K.1.4.3. Stworzenie standardów dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami w przestrzeniach publicznych

Cel operacyjny 1.5. Bogata oferta spędzania czasu wolnego odpowiadająca oczekiwaniom mieszkańców

Urząd Miejski dokonał w ostatnich latach wielu inwestycji w infrastrukturę sportową i rekreacyjną w oparciu o założenia Programu rozwoju sportu i rekreacji wraz z modernizacją niezbędnej infrastruktury na terenie

Dąbrowy Górniczej. Instytucje miejskie współpracują z organizacjami pozarządowymi i z grupami nieformalnymi przy organizacji licznych wydarzeń. Zmodernizowane obiekty i przestrzenie publiczne zachęcają nie tylko mieszkańców Dąbrowy Górniczej, ale również innych mieszkańców Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do aktywnego spędzania czasu w parkach, lasach czy przy akwenach, uprawiając sport, ale też odpoczywając w ciszy natury. Na uwagę zasługuje również konieczność rozwijania oferty usług gastronomicznych i rekreacyjnych w centrum miasta, tak żeby różne grupy społeczne mogły tam spędzać czas wolny wieczorem i w weekendy. Aby wykorzystać potencjał miasta potrzebna jest zintensyfikowana współpraca między interesariuszami w sektorze usług czasu wolnego. Dlatego Dąbrowska Strefa Czasu Wolnego stanowi spójny system ofert, który wykorzystuje synergii potencjałów podmiotów, przestrzeni i osób, co przekłada się na wysoką jakość życia w aktywnej wspólnocie. Dodatkowo dążymy do rozwoju modelowych stref rekreacyjnych, takich jak: zrewitalizowane obszary wokół zbiorników wodnych, Dolina Białej Przemszy i Pustynia Błędowska (Brama do Jury), Park Zielona, Park Podlesie czy Góra Bukowa. Doceniamy ludzi, którzy odkrywają swoje talenty. Stwarzamy możliwości zapewniając system wsparcia dla zdolnych artystycznie i sportowo dzieci i młodzieży.

Kierunki działań

K.1.5.1. Poprawa jakości i atrakcyjności miejskich stref rekreacyjnych

K.1.5.2. Modernizacja infrastruktury sportowej i kulturalnej

K.1.5.3. Zapewnianie możliwości rozwoju uzdolnionych artystycznie/sportowo mieszkańców

K.1.5.4. Rozwijanie oferty kulturalnej dostępnej oraz odpowiadającej na potrzeby i oczekiwania mieszkańców

Cel operacyjny 1.6. Problemy społeczne rozwiązywane w sposób kompleksowy

W ostatnich latach stopniowo zmniejszała się liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej. Wzrost wynagrodzeń minimalnych, instrument 500+, 13. emerytura i inne działania podjęte lokalnie i krajowo przyczyniły się do tego, że kolejna grupa osób stała się zaradna finansowo. Jednakże inflacja, która wystąpiła w 2022 roku może skutkować zjawiskiem biedy wśród ludzi mało zarabiających. Z drugiej zaś strony coraz więcej osób nie radzi sobie z postępem technologicznym, czy z nagłymi zmianami w otoczeniu, co przekłada się na przemoc, uzależnienia czy też izolację. Nowe style życia negatywnie rzutują na zdrowie, przyczyniają się do nadwagi, wypalenia zawodowego i chorób. Wzrost kosztów życia w wyniku inflacji, przepisy prawne wspierające zieloną transformację i postęp technologiczny mogą doprowadzić w kolejnych latach do wykluczenia niektórych grup mieszkańców. Szczególnie wrażliwe są środowiska cechujące się dziedziczeniem ubóstwa i kumulujące różne problemy społeczne. Dąbrowa Górnicza od lat prowadzi kompleksową politykę rozwiązywania problemów społecznych. Wspólnie z jednostkami miejskimi Urząd Miejski dąży do wielostronnego wsparcia osób w trudnych sytuacjach. Również w szerszym kontekście stawiamy na profilaktykę zdrowotną, aktywny i zdrowy styl życia. Działalności w zakresie ekonomii społecznej wspierają

integrację społeczną i zawodową tych, którzy nie mogą się odnaleźć w regularnym zatrudnieniu. Jednocześnie budują nowe więzi społeczne w lokalnych środowiskach.

Kierunki działań

K.1.6.1. Promowanie zdrowego stylu życia mieszkańców i profilaktyki zdrowotnej

K.1.6.2. Wielowymiarowe wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel operacyjny 1.7. Mieszkańcy Dąbrowy Górniczej aktywni zawodowo

Wśród osób bezrobotnych w Dąbrowie Górniczej, istotną grupę stanowią długotrwale bezrobotni, w tym chronicznie bezrobotni. Osoby te wymagają specyficznego wsparcia, nie tylko ze strony Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej, lecz również ze strony organizacji społecznych. Powiatowy Urząd Pracy realizuje swoje zadania ustawowe w ramach Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy. Oprócz oferty dla osób bezrobotnych i osób poszukujących pracy, jednostka ta współpracuje z pracodawcami i przedsiębiorcami troszcząc się o to, by każda osoba miała szansę wrócić na rynek pracy z odpowiednimi społecznymi kwalifikacjami i kompetencjami oraz znalazła pracę pasującą do jej własnych możliwości oraz potrzeb rynku pracy.

Kierunki działań

K.1.7.1. Aktywizacja zawodowa dla wszystkich osób poszukujących pracy – w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo

K.1.7.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród osób bezrobotnych i biernych zawodowo

K.1.7.3. Wpieranie pracodawców i przedsiębiorców w reakcji na problemy rynku pracy

Priorytet 2.

Dąbrowa Górnicza miastem skutecznej transformacji gospodarczej i zaradnej przedsiębiorczości

Dla wielu przedsiębiorców świat staje się coraz mniej przewidywalny. Wahania kursów walutowych i cen surowców, wzrost kosztów zatrudnienia i mediów, zerwane łańcuchy dostaw i nowi gracze w branżach, którzy zmieniają reguły gry z dnia na dzień. Dlatego ważne jest, aby lokalne otoczenie, w którym przedsiębiorcy rozwijają swój biznes, było dla nich przychylne. Dąbrowa Górnicza od lat stwarza atrakcyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej zarówno dla nowych inwestorów, jaki i rozpoczynających działalność biznesową. Korzystne położenie oraz konsekwentna polityka wzmacniania atrakcyjności inwestycyjnej spowodowały, że miasto jest silne majątkiem inwestycyjnym funkcjonujących firm. Miasto prowadzi projekty ułatwiające przedsiębiorcom dużym, średnim, małym i mikro współpracę w ramach spójnego i wspierającego się ekosystemu gospodarczego. Efektywna działalność i przede wszystkim współpraca Dąbrowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości, Zagłębiowskiej Izby Gospodarczej, Cechu Rzemiosł Różnych wraz z regionalnymi i ogólnopolskimi instytucjami otoczenia biznesu przynosi konkretne rezultaty w zwiększającej się liczbie otwieranych działalności gospodarczych oraz zagospodarowaniu lokali miejskich przez młode biznesy w ramach Programu Lokal na start. Przygotowane w ubiegłych latach tereny inwestycyjne przyciągnęły projekty o zasięgu międzynarodowym jak teren Tuczawa czy umożliwiły rozwój małych i średnich firm na Kazdębii. Symbolem ekonomicznej przemiany Dąbrowy Górniczej jest nowe centrum miasta, gdzie w symbiozie działają organizacje tzw. trzeciego sektora, spółdzielnie rozwojowe oraz firmy prywatne z sektora usługowego, w tym usług biznesowych, edukacji, kultury i rozrywki. Dzięki funkcjonującym na terenie miasta prywatnym uczelniom wyższym tj. Akademii WSB oraz Wyższej Szkole Planowania Strategicznego Dąbrowa Górnicza jest znaczącym ośrodkiem akademickim w regionie.

Cel strategiczny 2.

Silna, dynamicznie rozwijająca się gospodarka odporna na wstrząsy koniunkturalne

Cel operacyjny 2.1. Wysoka atrakcyjność inwestycyjna

Miasto ma za sobą udane procesy przyciągania zagranicznych inwestorów do uzbrojonych terenów inwestycyjnych. Konsekwentne działania promocyjne, odpowiednia infrastruktura techniczna, współpraca ze szkołami i z instytucjami otoczenia biznesu, takimi jak: Polska Agencja Inwestycji i Handlu, Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna, sprawiają, że inwestorzy dostrzegają w Urzędzie Miejskim godnego partnera. Oprócz terenów przemysłowych, istotnym składnikiem atrakcyjnej oferty inwestycyjnej jest dostęp do pracowników i specjalistów oraz dostawców. Koncernom międzynarodowym, które wysyłają swoich pracowników do naszego miasta musimy zapewnić odpowiednią ofertę mieszkaniową i ofertę edukacyjną dla ich dzieci. Również obcokrajowców, którzy w mieście studiują czy poszukują pracy, należy odpowiednio przygotować językowo

i zawodowo. Musimy zinwentaryzować tereny i nieruchomości, które w wyniku zmian gospodarczych mogą stracić swoją dotychczasową funkcję i przygotować dla nich odpowiednie koncepcje rewitalizacyjne. Z drugiej strony zaś, chcemy naszych mieszkańców przygotować zawodowo, kulturowo i językowo do podjęcia pracy u inwestorów zagranicznych.

Kierunki działań

K.2.1.1. Rozwijanie oferty dostępnych, odpowiednio uzbrojonych terenów inwestycyjnych

K.2.1.2. Promocja inwestycyjna we współpracy z partnerami na poziomie regionalnym i krajowym

K.2.1.3. Rozwijanie biznesowej i technologicznej współpracy w ramach nowych form wsparcia przedsiębiorczości

K.2.1.4. Wielowymiarowe wsparcie osób przybywających do pracy w dąbrowskich firmach w zakresie ich przyjęcia, szkolenia i integracji społecznej i zawodowej

K.2.1.5. Wypracowanie różnorodnych form wsparcia obcokrajowców w integracji społeczno-kulturowo-gospodarczej oraz zawodowej, również poprzez zapewnienie dla nich kompleksowej oferty mieszkaniowej i edukacyjnej

Cel operacyjny 2.2. Sieciowane, zaradne, zrównoważone i cyfrowo rozwinięte przedsiębiorstwa

Zróżnicowana struktura gospodarcza w mieście oparta jest na wieloletnich działaniach przedsiębiorstw, które zapewniają miejsce pracy dla mieszkańców Dąbrowy Górniczej, jak i dla mieszkańców innych gmin. Przyczyniają się one do istotnej części przychodów miasta w postaci wpływów z podatku od osób fizycznych i osób prawnych oraz z podatku od nieruchomości. Codziennie kolejne osoby rozważają uruchomienie własnej działalności. Inne podmioty podejmują odważne inwestycje w zakresie nowych technologii, innowacji biznesowych czy produktowych, wzmacniając swoją przewagę konkurencyjną na arenie międzynarodowej. Urząd Miejski wraz z instytucjami otoczenia biznesu wspierają tych którzy dopiero zaczynają, jak i tych, którzy działają od lat na rynku, zarówno mikro, małych, jak i średnich przedsiębiorstw. Siłę gospodarki w mieście stanowią przedsiębiorstwa, które dokonują transformacji cyfrowej i zielonej oraz które podejmują współpracę lokalną. Zależy nam na budowaniu silnego ekosystemu przedsiębiorstw. W porozumieniu z instytucjami otoczenia biznesu rozwijamy usługi doradcze i szkoleniowe w zakresie przekształcenia, konsolidacji i sukcesji oraz dotyczące reguł współpracy między lokalnymi dostawcami a międzynarodowymi koncernami. Zachęcamy i wspieramy skuteczne wykorzystanie środków europejskich. Zapewniamy przestrzeń do nawiązania nowych relacji biznesowych oraz wsparcie w przypadku dokonania inwestycji proekologicznych i prospołecznych.

Kierunki działań

K.2.2.1. Rozwijanie systemu wsparcia dla nowych przedsiębiorstw w okresie od ich powstania do pięciu lat prowadzenia działalności

K.2.2.2. Wzmacnianie współpracy istniejących firm oraz instytucji otoczenia biznesu, w tym uczelni wyższych w ramach spójnego ekosystemu gospodarczego

K.2.2.3. Promocja zielonej i cyfrowej transformacji przedsiębiorstw we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu

Cel operacyjny 2.3. Silna postawa przedsiębiorczości w społeczeństwie zapewniająca zaradność biznesową

Osoby urodzone po 2000 roku dość wcześnie w swoim życiu mają dostęp do urządzeń cyfrowych, porozumiewają się w inny sposób, mają dostęp do informacji wszędzie i zawsze. Poznają świat w inny sposób, a także dostrzegają szanse na podejmowanie działań w inny sposób. Wychowały się one w relatywnie stabilnym otoczeniu, które podlegało przeobrażeniom w 2020 roku (COVID) oraz w 2022 roku (wojna na Ukrainie, inflacja, odczuwalne skutki zmian klimatu). Dąbrowa Górnicza dąży do wykształcenia u każdego odpowiednich postaw przedsiębiorczości, kreatywności i zaradności. Inwestujemy w rozwój kompetencji nauczycieli odpowiedzialnych za edukację przedsiębiorczości. Włączamy przedstawicieli przedsiębiorstw w kampanię promocji przedsiębiorczości w procesie edukacji.

Kierunki działań

K.2.3.1. Kształcenie postaw przedsiębiorczych na każdym etapie edukacji, w tym oferta pozaszkolna

K.2.3.2. Budowanie kompetencji nauczycieli w zakresie edukacji przedsiębiorczości

Cel operacyjny 2.4. Srebrna gospodarka jako szansa dywersyfikacji struktury gospodarczej w segmencie mikro i małych przedsiębiorstw

W naszym społeczeństwie, w przeciwieństwie do krajów zachodnich, siła nabywczą wśród znacznej grupy emerytów w Polsce jest ograniczona. Wprowadzono 13. emeryturę i różne instrumenty ulgowe. Mimo tego, osoby w wieku emerytalnym decydują się pozostać u pracodawcy, czy to na zasadach kontynuacji umowy o pracę czy umowy cywilno-prawnej. Dostępne są technologie, które mogą ułatwiać pracę osób starszych w miejscu pracy. Można również rozważać nowe modele zatrudnienia, które uwzględniają ograniczenia osób starszych, lecz w pełni wykorzystują ich doświadczenia i umiejętności techniczne w zespołach z młodymi pracownikami. Będziemy aktywnie wspierać i promować zatrudnienie osób w wieku 60+. Osobom, które decydują się na emeryturę, ale chcą nadal być aktywne, proponujemy włączanie się w inicjatywy ekonomii społecznej organizowane w dzielnicach. Rozwijamy działalności usługowe, które inne firmy niechętnie wykonują z uwagi na brak ludzi, brak czasu czy też brak opłacalności danego zlecenia. Jako miasto współpracujemy z uczelniami, organizacjami pozarządowymi i z innymi zrzeszeniami osób starszych przy identyfikowaniu problemów i wyzwań, dla których warto opracować nowe rozwiązania w dziedzinie innowacji społecznych. Zachęcamy zespoły studentów do opracowania i testowania nowych rozwiązań informatycznych i produktów

w środowisku współpracujących z nami seniorów. Nagradzamy dobre pomysły na biznes i wspieramy ich rozwój.

Kierunki działań

K.2.4.1. Działania na rzecz zwiększania aktywności zawodowej osób 60+

K.2.4.2. Wsparcie w zakresie zmian pokoleniowych w przedsiębiorstwach

K.2.4.3. Promocja innowacji społecznych na rzecz srebrnej gospodarki

Cel operacyjny 2.5. Dynamiczny lokalny handel i usługi

W czasie pandemii COVID i wynikających z niej ograniczonych kontaktów, e-handel odnotował dynamiczny wzrost. Jednocześnie lokalny handel stacjonarny i mobilny został ograniczony, a relacje bezpośrednie między handlowcami i klientami stały się niemożliwe. Ożywienie lokalnego handlu pojawiło się w końcu 2021 roku. Liczne inicjatywy organizowane na terenie Fabryki Pełnej Życia stymulują rozwój strefy gastronomicznej i usługowej. Liczymy na to, że wraz z kompleksowym zagospodarowaniem centrum miasta wzrośnie zainteresowanie mieszkańców spędzaniem czasu w tej strefie. Ważne dla lokalnej społeczności i relacji międzyludzkich są targowiska i ryneczki, organizowane w taki sposób, że odpowiadają oczekiwaniom mieszkańców i nie zakłócają porządku publicznego. Stanowią one nieraz inkubator dla nowych działalności handlowych i usługowych. Również tereny wokół centrów przesiadkowych wymagają rozwoju usług handlowych i gastronomicznych. Przygotowywane będą kampanie promocyjne skierowane do przedsiębiorców prowadzących już podobne działalności w mieście. Chcemy, aby mimo obecności centrów handlowych i rozwoju e-handlu, lokalny mały handel i usługi miały się dobrze w Dąbrowie Górniczej, a mieszkańcy cenili możliwość spędzania czasu w tych strefach.

Kierunki działań

K.2.5.1. Sprawne zarządzanie strefami lokalnego handlu i usług

K.2.5.2. Atrakcyjne i zróżnicowane zagospodarowanie terenów wokół centrów przesiadkowych

Cel operacyjny 2.6. Kompetentne i dobrze wykwalifikowane kadry dla gospodarki

Dąbrowa Górnicza gości na swoim terenie szereg średnich i dużych firm przemysłowych i usługowych. Również rzemieślników o wysokich kompetencjach technicznych. Każde przedsiębiorstwo, mikro, małe, średnie czy duże, odczuwa skutki zmian demograficznych. Z jednej strony brakuje rąk do pracy, z drugiej zaś strony młodzi mieszkańcy o wykształceniu zawodowym, technicznym czy po studiach szukają pracy poza miastem. Ważna jest wiedza o atrakcyjnych ofertach lokalnego rynku pracy. Dlatego już na poziomie szkół podstawowych i ponadpodstawowych musimy informować młodzież o nowych zawodach i ciekawych miejscach pracy w przedsiębiorstwach. Szkoły średnie, a także szkoły wyższe w mieście współpracują intensywnie

z przedsiębiorstwami. Organizowane są staże i praktyki, prowadzona jest edukacja dualna, nauczyciele mają możliwość dokształcania się u boku specjalistów w firmach, a oni z kolei włączają się w lekcje w szkołach. Również oferta edukacyjna dla dorosłych jest stale rozwijana zgodnie z zapotrzebowaniem na nowe kompetencje na rynku pracy. Dzięki temu nasi mieszkańcy są mobilni zawodowo, poinformowani o możliwościach rozwoju zawodowego i nabywania nowych kompetencji. Powiatowy Urząd Pracy, centra szkoleniowe, organizacje pozarządowe i instytucje otoczenia biznesu i uczelnie wyższe zapewniają kompleksowe wsparcie. Ponadto Powiatowy Urząd Pracy aktywnie wspiera kształcenie ustawiczne osób dorosłych poprzez finansowanie pracodawcom, w tym przedsiębiorcom, szkoleń i studiów podyplomowych dla ich pracowników w ramach tzw. Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Dobra edukacja nie jest możliwa bez odwoływania się do wyników badań naukowych. Dlatego miastu zależy na rozwijaniu infrastruktury badawczej zarówno w uczelniach, jak i w działach badawczo-rozwojowych firm.

Kierunki działań

- K.2.6.1. Promowanie zawodów i oferty edukacyjnej odpowiadającej potrzebom rynku pracy
- K.2.6.2. Kreowanie współpracy szkół branżowych, technicznych i wyższych z przedsiębiorstwami na rzecz nowoczesnej edukacji
- K.2.6.3. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji mieszkańców Dąbrowy Górniczej
- K.2.6.4. Modernizacja infrastruktury edukacyjnej
- K.2.6.5. Wspieranie tworzenia i modernizowania infrastruktury badawczej i badawczo-rozwojowej

Priorytet 3.

Dąbrowa Górnicza zrównoważonym miastem współtworzonym

Zmiany demograficzne, klimatyczne, geopolityczne i gospodarcze mają tak znaczący wpływ na lokalne społeczności, że wymagają kompleksowego podejścia wszystkich interesariuszy miasta.

Polityka zarządzania miastem w oparciu o partnerstwo z innymi podmiotami i społeczeństwem obywatelskim czyni miasto Dąbrowa Górnicza miastem współtworzonym. Nowoczesne technologie są wykorzystywane, aby zmierzyć się z wyzwaniami w obszarze środowiskowym, społecznym i gospodarczym. Wspierają one miasto w procesach transformacji, pomagają mu stać się bardziej zrównoważonym, bardziej odpornym na kryzysy. Sprawne usługi zapewnione przez Urząd Miejski i jednostki podległe, w tym również usługi cyfrowe, pozwalają mieszkańcom załatwić sprawy urzędowe w sposób intuicyjny bez większych wysiłków. Miasto systematycznie rozwija infrastrukturę informatyczną w przestrzeni publicznej, umożliwia dostęp do ponownego wykorzystania danych publicznych.

Cel strategiczny 3.

**Miasto, w którym procesy transformacji i zrównoważonego rozwoju
wspierane są technologiami, dialogiem i współpracą**

Cel operacyjny 3.1. Zrównoważona przestrzeń miasta

Dąbrowa Górnicza obszarowo jest miastem dużym. Jednakże liczba mieszkańców z roku na rok maleje. Liczba nowych budynków jednorodzinnych wzrasta i przyczynia się do rozlewania się miasta. Dodatkowo niski standard niektórych budynków wielorodzinnych skutkuje ich opuszczaniem przez dotychczasowych mieszkańców, których zastępują osoby mniej majątne. Miasto dysponuje bogatymi zasobami przyrodniczymi, odgrywającymi istotną rolę w ekosystemie miasta, ma stworzoną sieć korytarzy zieleni łączącą istniejącą i planowaną zieleń miejską. Zmiany gospodarcze powodują, że z jednej strony pojawiają się nowe potrzeby na tereny inwestycyjne, zaś w innych sytuacjach uwalniają się tereny i budynki po zakończeniu działalności, co skutkuje potrzebą zwiększenia zwartości niedokończonych lub przerwanych układów urbanistycznych z uwzględnieniem potrzeb rewitalizacji, re-urbanizacji oraz re-industrializacji. Nowy ład przestrzenny zakłada kształtowanie miasta zgodnie z zasadami miasta kompaktowego przy jednoczesnym oparciu o policentryczność, gdzie centra okołomiejskie oraz sieć centrów dzielnicowych i lokalnych będą ze sobą powiązane przestrzennie i strukturalnie. Struktura przestrzenna szanuje specyfikę i tożsamość dzielnic. Realizuje system przyjaznych i atrakcyjnych przestrzeni publicznych połączonych w spójną sieć obejmującą centrum miasta centra lokalne, historyczne założenia urbanistyczne, zabytki, ważne elementy lokalne oraz główne ciągi komunikacyjne. Uwzględniono plan zarządzania błękitno-zieloną infrastrukturą oraz wymogi rozwoju energetyki rozproszonej i odnawialnych źródeł energii.

Kierunki działań

- K 3.1.1. Stworzenie cyfrowego zasobu przestrzennego miasta
- K.3.1.2. Zrównoważone planowanie przestrzenne z uwzględnieniem stref funkcjonalnych
- K.3.1.3. Racjonalna przemiana struktury przestrzennej miasta i odnowienie tkanki miejskiej
- K.3.1.4. Poprawa jakości i atrakcyjności miejskich przestrzeni publicznych
- K.3.1.5. Stworzenie systemu zieleni miejskiej, wspierającego rozwój błękitno-zielonej infrastruktury

Cel operacyjny 3.2. Zrównoważona mobilność miejska

Dąbrowa Górnicza jest częścią Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (GZM). Związek Metropolitalny odpowiedzialny jest za planowanie, koordynację, integrację i rozwój publicznego transportu zbiorowego, w tym transportu drogowego, kolejowego oraz innego transportu szynowego, a także za zrównoważoną mobilność miejską. W tym kontekście miasto musi w swoich działaniach uwzględniać politykę zrównoważonej mobilności miejskiej na poziomie GZM. Główny kręgosłup to Kolej Metropolitalna zintegrowana odpowiednio z innymi

środkami transportu publicznego i indywidualnego. Jednolite bilety i aplikacja mobilna ułatwiają podróżowanie po Metropolii. Dąbrowa Górnicza włącza się w rozwój metropolitalnej sieci tras rowerowych (tzw. velostrada) oraz w rozwój zintegrowanej sieci dróg o znaczeniu metropolitalnym. W relacji dzielnica-centrum, dzielnica-miejsce pracy dbamy o dużą dostępność do środków transportu (autobus, tramwaj, tradycyjny rower, elektryczne pojazdy) i do infrastruktury (budowa dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, budowa chodników, dróg rowerowych, wiat i parkingów oraz centrów przesiadkowych), rozwijając jednocześnie usługi publiczne w ramach określonego ładu przestrzennego. Promujemy przez to nowy styl przemieszczania się po mieście.

Kierunki działań

- K.3.2.1. Stworzenie sprawnego układu publicznego transportu uzupełnionego o infrastrukturę lokalną
- K.3.2.2. Organizowanie centrów przesiadkowych park-ride-bike
- K.3.2.3. Dbłość o spójną sieć dróg rowerowych i infrastrukturę towarzyszącą
- K.3.2.4. Dbłość o spójną sieć tras ruchu pieszego
- K.3.2.5. Działania na rzecz powstawania infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych i wodorowych
- K.3.2.6. Nadanie priorytetu ruchowi niezmotoryzowanemu w układzie drogowym w centrum miasta

Cel operacyjny 3.3. Adaptacja do zmian klimatu i odporność na kryzysy

Dąbrowa Górnicza ma zróżnicowany niebieski i zielony ekosystem. Strumyki, rzeki i akweny wraz z różnorodnością i bogactwem fauny i flory łąk, lasów i terenów o wysokich walorach przyrodniczych to potencjał endogeniczny miasta, o który należy dbać. Każdy z nas korzysta codziennie z wody, gazu, energii elektrycznej i ciepłej. Także z produktów spożywczych i z innych produktów często wielokrotnie opakowanych. Coraz więcej osób świadomie korzysta z zasobów, tym samym dbając o środowisko naturalne. Jednak potrzebne są dalsze działania promujące ekologiczny i oszczędny tryb życia. Wysoka jakość życia w mieście, to również czyste powietrze, dobra jakość wody pitnej oraz jakość środowiska zamieszkania. W kolejnych latach będziemy nadal podejmować działania skutkujące zmniejszeniem zanieczyszczenia powietrza, ograniczać emisję hałasu, likwidować zagrożenia zanieczyszczenia wód i utrzymać wysoką jakość wody pitnej. Stawiamy na lokalną zaradność energetyczną i zwiększenie efektywności energetycznej budynków. W kontekście zmian klimatycznych musimy podjąć niezbędne inwestycje i inicjatywy, aby zwiększyć odporność miasta na ekstremalne termiczne zjawiska meteorologiczne i ekstremalne zjawiska hydrologiczne. W tym w zakresie m.in.: małej retencji wody, zielonych osad, zielonych pierścieni wzdłuż głównych arterii ruchu oraz nasadzenia drzew.

Kierunki działań

- K.3.3.1. Poprawa jakości powietrza
- K.3.3.2. Racjonalne prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej w sposób zapewniający ochronę wód oraz stałą poprawę jakości wody pitnej
- K.3.3.3. Skuteczna adaptacja miasta do zmian klimatu, w tym ochrona przed powodzią i suszą w kontekście zrównoważonego gospodarowania wodami
- K.3.3.4. Sprawne i efektywne gospodarowanie odpadami
- K.3.3.5. Szanowanie bioróżnorodności i ochrona zasobów przyrodniczych
- K.3.3.6. Działania na rzecz tworzenia korzystnego klimatu akustycznego miasta
- K.3.3.7. Poprawa efektywności energetycznej miasta

Cel operacyjny 3.4. Sprawna i dostępna administracja

Usługi realizowane przez Urząd Miejski i jednostki podległe powinny być łatwo dostępne i sprawnie wykonane. Coraz więcej usług będzie oferowanych cyfrowo. Urząd Miejski prowadzi proces ciągłego doskonalenia usług. Zwiększamy dostępność usług i budynków dla osób o szczególnych potrzebach. Upraszczamy procesy administracyjne i procesy podejmowania decyzji oraz skupiamy usługi w ramach centrum usług wspólnych i centrum usług informatycznych. Tam, gdzie to możliwe dokonujemy transformacji cyfrowej w kierunku automatyzacji powtarzalnych czynności, wykorzystywania rozwiązań sztucznej inteligencji oraz digitalizacji zasobów danych (otwarte dane). Rozwijamy kompetencje cyfrowe wszystkich pracowników, likwidujemy cyfrowe podziały. Ujednolicamy infrastrukturę IT w mieście i prowadzimy odpowiednie działania przez centrum zarządzania operacjami bezpieczeństwa cyfrowego. Dbamy o dostępność do wysokiej jakości połączeń internetowych wprowadzając odpowiednią politykę przestrzenną w zakresie rozmieszczenia nadajników. Wspólnie z organizacjami pozarządowymi identyfikujemy obszary zagrożenia wykluczenia cyfrowego i organizujemy odpowiednie działania zaradcze.

Kierunki działań

- K.3.4.1. Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych zorientowanych na klienta, w tym standaryzacja i cyfryzacja usług
- K.3.4.2. Poprawa dostępności przestrzeni i budynków publicznych dla osób o szczególnych potrzebach
- K.3.4.3. Konsekwentne udostępnianie otwartych danych

Cel operacyjny 3.5. Silna podmiotowość mieszkańców Dąbrowy Górniczej jako wspólnoty

Dąbrowa Górnica to miasto, w którym fundamentalną wartością jest samorządność. Kultura bycia obywatelem towarzyszy mieszkańcom od najmłodszych lat przez różne programy edukacji obywatelskiej. Przejawem Dąbrowy Obywatelskiej są silne i sprawcze Rady Dzielnic, umiejętnie współpracujące z Radą Miejską i Urzędem

Miejskim oraz rozwinięty system konsultacji społecznych prowadzonych zarówno w procesach programowania działań i zadań samorządu, planów przestrzennych, jak i konkretnych inwestycji. Procesy te są wspierane przez działające w różnych obszarach ciała i organy doradczo-opiniujące m.in. takie jak Młodzieżowa Rada Miasta, Rada Seniorów, Rada Działalności Pożytku Publicznego. Funkcjonujący od 2013 roku Dąbrowski Budżet Partycypacyjny wraz z rozwijającym się od roku 2022 Funduszem Inicjatyw Młodzieżowych i Funduszem Inicjatyw Senioralnych pozwalają mieszkańcom w sposób bezpośredni i partycypacyjny angażować się w rozwój swojej wspólnoty i tej dzielnicowej i tej miejskiej.

Kierunki działań

K.3.5.1. Kształtowanie i współdecydowanie o rozwoju dzielnic poprzez działania podejmowane w jednostkach pomocniczych oraz rozwiniętych procesach partycypacji

K.3.5.2. Dalsze rozwijanie systemu konsultacji społecznych w oparciu o nowoczesne techniki cyfrowe oraz innowacyjne metody prowadzenia dialogu

Cel operacyjny 3.6. Silne instytucje społeczeństwa obywatelskiego

Dąbrowski samorząd realizację swoich zadań publicznych opiera o współpracę z instytucjami społeczeństwa obywatelskiego. Fundamentem tej współpracy opartej na zasadach: pomocniczości, partnerstwa, jawności, suwerenności stron, efektywności i uczciwej konkurencji jest zainicjowany w 2007 roku system współpracy międzysektorowej. Jego najsilniejszym elementem jest Dąbrowskie Forum Organizacji Pozarządowych, które oficjalnie reprezentuje podmioty tzw. trzeciego sektora w kontaktach z samorządem. Rozwinięty system wsparcia przez Centrum Aktywności Obywatelskiej wraz z zapewnieniem odpowiednich przestrzeni i zasobów miejskich pozwala rokrocznie zlecać lub powierzać stowarzyszeniom, fundacjom, spółkom non-profit, spółdzielniom socjalnym czy przedsiębiorstwom społecznym coraz więcej zadań gminy. Dzięki rozwiniętej trójsektorowej współpracy sektora pozarządowego, gospodarczego i samorządowego, w mieście rozwija się ekonomia społeczna – zapewniając pracę osobom zagrożonym wykluczeniem oraz zrównoważony rozwój miasta. Sieci klubów wolontariusza oraz klubów seniora wraz z organizacjami pozarządowymi tworzą system wymiany usług sąsiedzkich i samopomocy. Koordynacje, inicjowanie, planowanie i monitoring tych działań zapewnia Dąbrowska Rada Działalności Pożytku Publicznego, stanowiąca ciało dialogu opiniująco-doradczego dla Prezydenta Miasta.

Kierunki działań

K.3.6.1. Rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pozarządowych i podmiotów społecznych

K.3.6.2 Realizacja zadań własnych gminy poprzez dobrze zorganizowany system zlecania i powierzania zadań organizacjom pozarządowym

5.5. Obszar strategicznej interwencji w Dąbrowie Górniczej

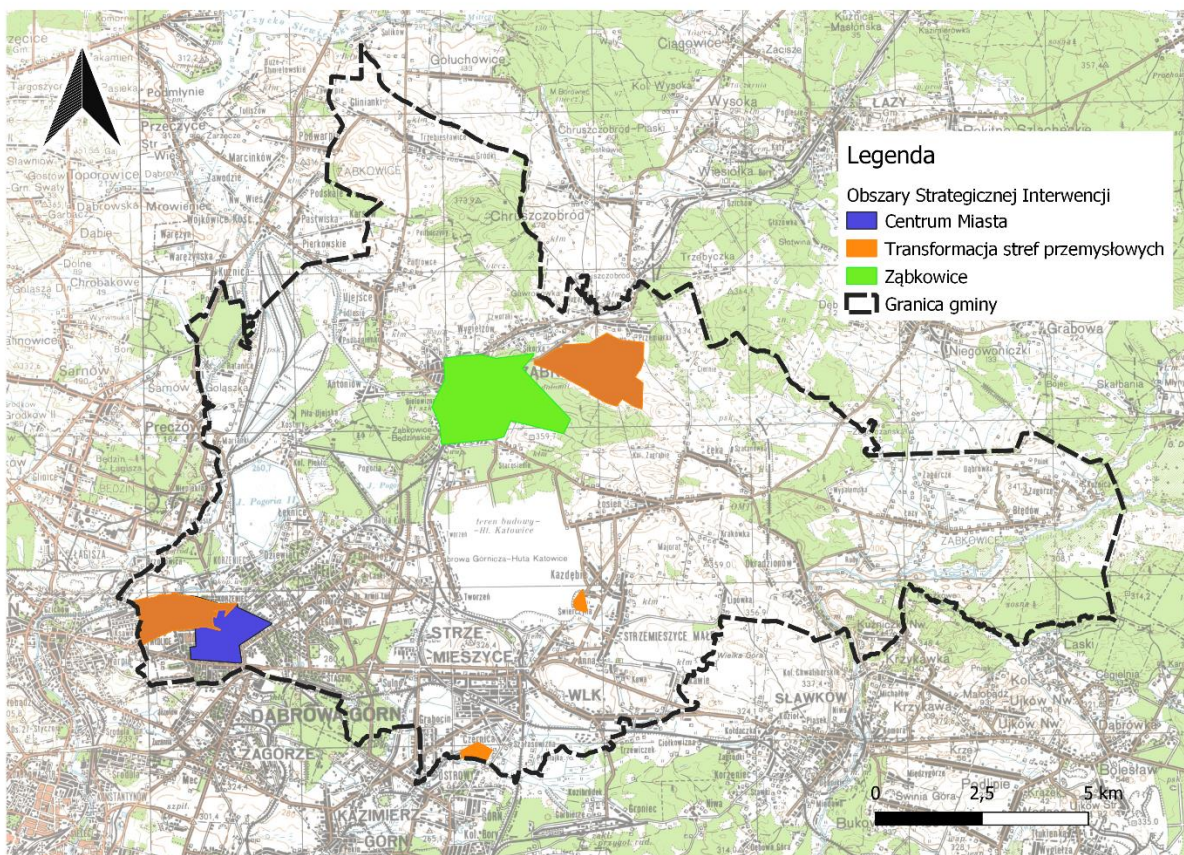
Na terenie miasta wyróżnia się następujące obszary strategicznej interwencji:

- OSI – Centrum Miasta, podobszar Śródmieście.** Obejmuje następujące ulice: 3 Maja, Aleja Róż, Księdza Grzegorza. Augustynika, Cieplaka (fragment od ul. Górników Redenu do ul. Ks. G. Augustynika, w tym: nr 1B, 1C, 1D, 1E itd., bez numerów po przeciwnej stronie ul. Ks. G. Augustynika tj.: nieparzyste od 1A do 23, parzyste: od 4 do 24 i 24A), Dąbrowskiego (fragment od nr 1 do nr 22), Dojazdowa, Górnica, Górników Redenu, Juliusza Kadena-Bandrowskiego, Kolejowa, Kołtąta, Konopnickiej (fragment od nr 1, przez nr 40 i 40A do skrzyżowania z ul. Limanowskiego, ostatnim budynkiem z numerów nieparzystych jest: 23, a z numerów parzystych: 48), Kopernika (fragment: od numeru 2 do nr 40), Aleja Tadeusza Kościuszki, Królowej Jadwigi (fragment: od nr 1 do nr 21D – numery nieparzyste, a z parzystych do nr 12 włącznie), Limanowskiego, Nowa, Okrzei, Paryska, Plac Wolności, Przybyłaka, Sienkiewicza, Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Jana III Sobieskiego (fragment: numery nieparzyste od nr 1 do 25), Spokojna, Stara, Wąska, Wierzbowa. Dla tego OSI priorytetem jest rozwój funkcji nowoczesnego miejskiego centrum, w tym usług handlowych i usług czasu wolnego. Na obszarze mieszczą się najistotniejsze z punktu widzenia wizerunku miasta reprezentacyjne przestrzenie publiczne. W szczególności są to: ulica Kościuszki skupiająca instytucje i obiekty kultury (m.in. Miejską Bibliotekę Publiczną i wymagający rewitalizacji przemysłowy obszar po dawnej fabryce DEFUM – obecnie teren Fabryki Pełnej Życia, budynek po kinie „Ars”, Plac Wolności ze zmodernizowanym Pałacem Kultury Zagłębia oraz ulica 3 Maja, która pełniła kiedyś funkcję tradycyjnej głównej ulicy handlowej.

W tej części miasta znajdują się obiekty pełniące istotne funkcje symboliczno-historyczne dla jego mieszkańców. Są to: min. Muzeum Miejskie „Sztęgarka” wraz z Kopalnią Ćwiczebną, Zespół Szkół Zawodowych „Sztęgarka” (obecnie należący do Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego), Młodzieżowy Ośrodek Pracy Twórczej.
- OSI – Ząbkowice,** obejmujący obszar który tworzą ulice: Aleja Zwycięstwa, Armii Krajowej, Chemiczna, Marii Dąbrowskiej, Dolomitowa, Dreszera, Dworcowa, Aleksandra Fredry, Gospodarcza, Stanisława Kontkiewicza (dawna Korczyńskiego), Bielowizna (dawna Langego), Łąkowa, Jana Mizerkiewicza, Młynarska, Zofii Nałkowskiej, Osiedle Robotnicze, Oświecenia, Piastowska, Projektowana, Adama Rapackiego, Władysława Sikorskiego, Marii Skłodowskiej-Curie, Szosowa, Targowa, Kazimierza Przerwy-Tetmajera, Tulipanowa, Wapienna, Willowa, Franciszka Zabłockiego, Zagłębiowska, Zdrojowa, Pogoria, Żeglarska. Priorytetem dla tego obszaru jest przekształcenie infrastrukturalne i przestrzenne w kierunku zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej, wykreowania przestrzeni publicznych oraz nowych usług, a także poprawa jakości życia.

- **OSI – Transformacja stref przemysłowych**, w którego skład wchodzi teren przemysłowy i tereny zdegradowane w tym: teren inwestycyjny Tucznawa, Kazdębie, tereny po oczyszczalni Strzemieszyce, tereny po KWK „Paryż” wraz z hałdą przemysłową Jadwiga. Priorytetem dla tych terenów jest z jednej strony zabezpieczenie walorów bioróżnorodności w mieście i zabezpieczenie niebieskiej infrastruktury, ale także ponowne włączenie w krwiobieg gospodarczy terenów o szczególnej wartości, poprawiających atrakcyjność inwestycyjną miasta.

Rycina [7]: Obszary strategicznej interwencji na lata 2023-2030 w Dąbrowie Górniczej

5.6. Przedsięwzięcia strategiczne

Poniżej przedstawiona lista przedsięwzięć strategicznych zawiera projekty, które cechują się wartością ponad 10 mln zł (dotyczy projektów inwestycyjnych) lub/i wielowymiarowością oraz wieloletnim wdrożeniem. Projekty inwestycyjne będą podlegać szczególnej analizie wykonalności, w tym w kontekście oddziaływania na środowisko, na etapie ich przygotowania.

Lp.	Przedsięwzięcie strategiczne	Zgodność z celami operacyjnymi	Jednostka odpowiedzialna za koordynację
1.	Budowa 3 budynków mieszkalnych (168 mieszkań) w formule TBS przy ul. Kwiatkowskiego	1.1.	Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia Regionalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Chorzowie
2.	Modernizacja Domu Kultury Ząbkowice wraz z otoczeniem	1.1. 3.1.	Jednostka odpowiedzialna Wydział Marki Miasta, Wydział Inwestycji i Remontów, Wydział Rozwoju Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów
3.	Renaturalizacja zbiorników wodnych Pojezierza Dąbrowskiego wraz z budową infrastruktury rekreacyjno-turystycznej	1.5.	Wydział Marki Miasta, Kultury i Sportu
4.	Rozwój Zagłębiowskiego Centrum Onkologii	1.6.	Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia Zagłębiowskie Centrum Onkologii Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza w Dąbrowie Górniczej
5.	Kompleksowe przygotowanie terenu inwestycyjnego w Tucznawie: Etap IV	2.1.	Wydział Inwestycji Drogowych Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora
6.	Połączenie drogowe terenu inwestycyjnego Tucznawa w Dąbrowie Górniczej z drogą ekspresową S-1 oraz Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice w Pyrzowicach (Budowa obwodnicy Ząbkowic)	1.1. 2.1.	Wydział Inwestycji Drogowych Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora

Lp.	Przedsięwzięcie strategiczne	Zgodność z celami operacyjnymi	Jednostka odpowiedzialna za koordynację
7.	Utworzenie szkoły międzynarodowej	2.1.	Katowicka Specjalna Strefa Gospodarcza S.A. Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora
8.	Modernizacja infrastruktury stref lokalnego handlu na targowiskach i ryneczku	2.5.	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora
9.	Fabryka Pełna Życia – nowe centrum Dąbrowy Górniczej	2.5.	Fabryka Pełna Życia Sp. z o.o.
10.	Zagospodarowanie budynków dworcowych Centrum, Żabkowice, Gołonóg w wyniku ich kompleksowej modernizacji wraz z poprawą atrakcyjności przyległych przestrzeni publicznych	2.5.	PKP SA Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora Wydział Urbanistyki i Architektury
11.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego „Nowa Szttygarka” wraz z wypracowaniem nowych funkcji	2.6.	Wydział Inwestycji i Remontów Wydział Oświaty
12.	„Dąbrowski Ład Przestrzenny” – działania związane z poprawą ładu przestrzennego w zakresie planowania przestrzennego, gospodarki wodnej oraz zrównoważonej mobilności miejskiej	3.1.	Wydział Urbanistyki i Architektury
13.	URBAN LAB – stworzenie narzędzia do współtworzenia i współplanowania miasta wraz z mieszkańcami i innymi interesariuszami	3.1.	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. ładu przestrzennego Wydział Architektury i Urbanistyki
14.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Dąbrowa Górnicza - etap II	3.3.	Wydział Inwestycji i Remontów
15.	Program inwestycyjny - poprawa efektywności energetycznej w obiektach użyteczności publicznej w Dąbrowie Górniczej	3.4.	Wydział Inwestycji i Remontów
16.	Program wdrożenia oraz funkcjonowania jednostek pomocniczych w Dąbrowie Górniczej	3.5.	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej
17.	Mechanizm współpracy finansowej między JST - NGO – Efektywny system zlecania i powierzania zadań organizacjom pozarządowym	3.6.	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej
18.	Tworzenie warunków dla lokalnych działań obywatelskich	3.6.	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

5.7. Zgodność postanowień strategicznych

W Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” uwzględniono regionalne obszary strategicznej interwencji w ujęciu funkcjonalnym, wskazując na układ czterech subregionów w województwie. Dąbrowa Górnicza znajduje się w Subregionie Centralnym. Dąbrowa Górnicza jest członkiem Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, który zrzesza 81 jednostki samorządu terytorialnego. W strategii województwa określono następujące wyzwania z którymi miasta z Subregionu Centralnego powinny się zmierzyć:

- wzmocnienie procesu wewnętrznej integracji Metropolii GZM,
- wzmacnianie dywersyfikacji gospodarczej bazy ekonomicznej obszaru,
- poprawa jakości środowiska, w tym w szczególności jakości powietrza, wód powierzchniowych i klimatu akustycznego,
- kształtowanie racjonalnej gospodarki wodnej w związku z nadmiernym wykorzystaniem wód podziemnych,
- poprawa bezpieczeństwa powodziowego oraz przeciwdziałanie skutkom suszy,
- skuteczniejsze wykorzystywanie potencjałów przyrodniczych i kulturowych w rozwoju produktów turystycznych, w tym rozwój infrastruktury turystycznej,
- wyhamowanie niekorzystnych procesów demograficznych,
- ograniczanie zjawiska suburbanizacji,
- rekultywacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych, w tym terenów i obiektów przemysłowych,
- harmonizacja rozwoju infrastruktury oraz organizacji transportu publicznego,
- wzmocnienie działań na rzecz sprawiedliwej transformacji.

Także odnosząc się do specyfiki problemów, z którymi konfrontowane są obszary miejskie w województwie, w tym: starzenie się społeczeństwa, depopulacja, migracja, „kurczenie się” miast i suburbanizacja, degradacja przestrzeni publicznych i z tym związane negatywne zjawiska społeczne, problemy środowiskowe, obciążenie i zagęszczenie infrastruktury technicznej i transportowej, dla rozwoju miast i poprawy jakości życia wskazano w strategii województwa na:

- poprawę jakości i efektywności transportu publicznego oraz promocję transportu przyjaznego środowisku,
- poprawę jakości powietrza,
- zwiększenie zdolności adaptacyjnych do zagrożeń wynikających ze zmian klimatu, w tym kształtowanie systemu przyrodniczego miast województwa,
- podejmowanie inicjatyw hamujących proces utraty dotychczasowych funkcji społeczno-gospodarczych miast poprzez rozwój ich bazy ekonomicznej, usług publicznych oraz poprawę jakości przestrzeni.

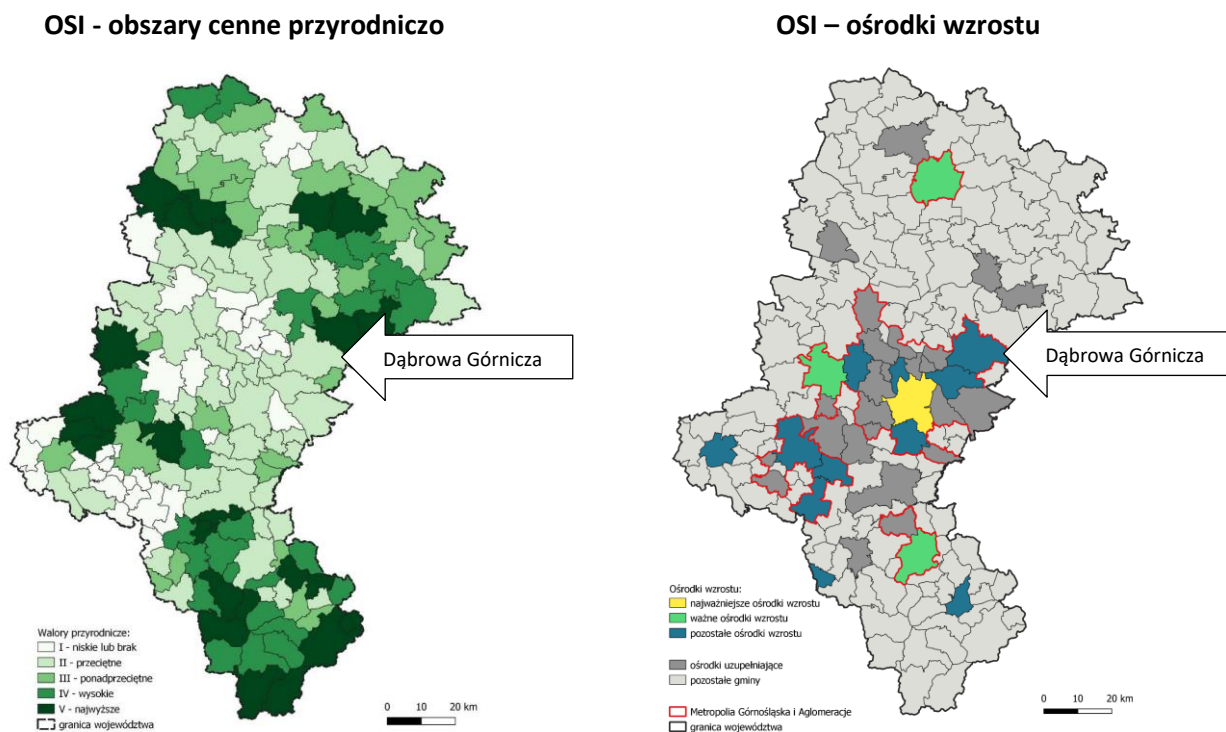
Obszary Strategicznej Interwencji w ujęciu tematycznym w województwie śląskim (OSI) dotyczą OSI konkurencyjnych (obszary cenne przyrodniczo i ośrodki wzrostu) oraz OSI problemowych (gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze, gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza, gminy w transformacji górniczej).

- **OSI - obszary cenne przyrodniczo** zostały wyznaczone w oparciu o udział scalonej powierzchni cennej przyrodniczo w powierzchni całej gminy. Kategoryzacja terenów cennych przyrodniczo została oparta o powierzchniowe formy ochrony przyrody (rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe) oraz korytarze ekologiczne (korytarze dla ssaków kopytnych i drapieżnych oraz korytarze spójności). Dobór powyższych kategorii opierał się na założeniu, że są to najważniejsze obszary dla zachowania walorów przyrodniczych regionu. Wyzwaniem dla tego obszaru OSI jest ochrona różnorodności biologicznej i georóżnorodności, poprawa stosunków wodnych i ochrona siedlisk wodno-błotnych na obszarach chronionych oraz zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych. Istotne będzie również programowanie i prowadzenie na tych terenach zrównoważonej polityki rozwoju, godzącej interesy ochrony przyrody z rozwojem gospodarczym tych obszarów, ukierunkowanym na wykorzystanie lokalnych potencjałów. Dąbrowa Górnicza znajduje się w kategorii II walorów przyrodniczych – przeciętne.
- **OSI – ośrodki wzrostu** identyfikują obszary predystynowane do pełnienia wiodących funkcji gospodarczych i społecznych w regionie, które w najwyższym stopniu przyczyniają się do rozwoju województwa jako całości oraz wpływają na jego pozycję w kraju i Europie. Najważniejszym wyzwaniem dla tego obszaru będzie podniesienie poziomu innowacyjności w sektorze przedsiębiorstw, wzmocnienie potencjału i skali oddziaływania oraz pozycji na arenie międzynarodowej ośrodków akademickich oraz sektora B+R, a także utrzymanie pozycji ośrodka wzrostu. Istotny będzie również rozwój funkcji metropolitalnych, poprawa jakości środowiska i przestrzeni, tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy poprzez rozwój potencjału gospodarczego i zwiększenie poziomu inwestycji, pozwalających na zatrzymanie procesu „drenażu mózgów” przez inne atrakcyjne ośrodki metropolitalne. Dąbrowa Górnicza znajduje się wśród pozostałych ośrodków wzrostu.
- **OSI – gminy z problemami środowiskowymi** w zakresie jakości powietrza zostały wyznaczone na podstawie danych według stanu na rok 2018 pozyskanych z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakresie średniorocznych przekroczeń norm jakości powietrza w województwie śląskim pod względem: pyłów zawieszonych PM_{2,5}, pyłów zawieszonych PM₁₀ oraz benzo(α)pirenu. Dąbrowa Górnicza zaliczona jest do grupy III obszaru problemowego, tj. grupa gmin, na terenie których wystąpiło w 2018 roku przekroczenie średniorocznych norm powietrza dla wszystkich wskaźników. Największym wyzwaniem stojącym przed województwem na najbliższe lata jest ograniczenie niskiej emisji, gdyż to ona w największym stopniu odpowiada za przekroczenia norm jakości powietrza. Pożądane jest wsparcie rozbudowy sieci ciepłowniczej oraz włączenie w nią możliwie największej liczby budynków

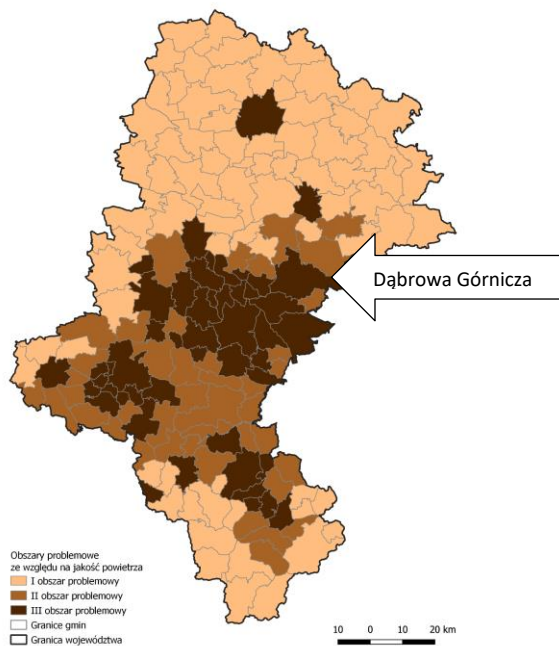
mieszkalnych, jak również generowania i wdrażania innowacji ograniczających negatywny wpływ na środowisko. Gminy ze swojej strony muszą podjąć wyzwanie egzekwowania przepisów tzw. „uchwały antysmogowej”.

- **OSI – gminy w transformacji górniczej** odnosi się do gmin dotkniętych lub mogących zostać dotkniętymi przez skutki procesów restrukturyzacyjnych w obszarze sektora górniczego. Dąbrowa Górnicza zaliczana jest do typu gmin odczuwających negatywne aspekty przestrzenne w związku z procesami restrukturyzacyjnymi. W planowaniu rozwoju gospodarczego zaleca się uwzględnienie rekultywacji terenów poprzemysłowych, przekwalifikowania pracowników odchodzących z sektora górniczego, wsparcie firm związanych z działalnościami okołogórnictwem w zakresie przebranżowienia oraz zapewnienie warunków dla tworzenia i rozwoju firm w innych branżach (rozwój nowej bazy ekonomicznej). Należy również ukierunkować wsparcie na poprawę jakości środowiska, rozwój usług publicznych, poprawę jakości przestrzeni publicznych, zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców oraz rozwój oferty czasu wolnego.

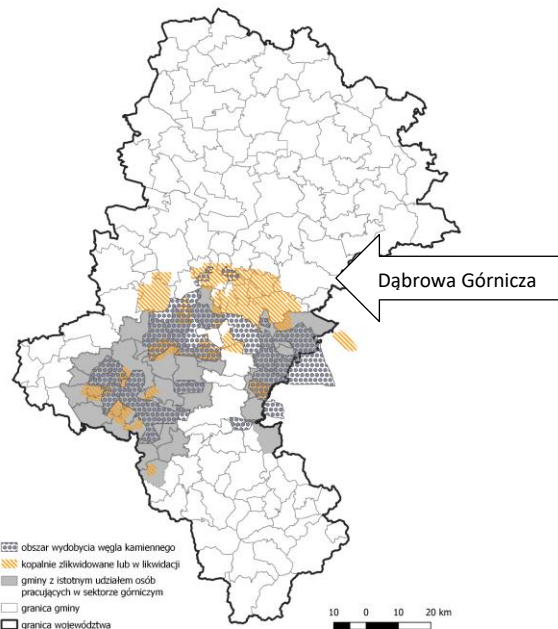
Rycina [8]: Obszary Strategicznej Interwencji w ujęciu tematycznym w województwie śląskim

OSI – gminy z problemami środowiskowymi

OSI – gminy w transformacji górniczej

Zgodność celów operacyjnych z obszarami strategicznej interwencji określonymi w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2094) oraz z obszarami strategicznej interwencji kluczowymi dla Dąbrowy Górniczej przedstawia poniższa tabela.

Tabela [1]: Oddziaływanie celów operacyjnych na obszary strategicznej interwencji

Cele operacyjne	Obszar Strategicznej Interwencji						
	Regionalne				Lokalne		
	Cenne przyrodniczo	Ośrodki wzrostu	Problemy jakości powietrza	Transformacja górnicza	Centrum	Ząbkowice	Transformacja stref przemysłowych
Cel operacyjny 1.1. Dobra jakość życia we wszystkich 18 dzielnicach	•		•		•	•	
Cel operacyjny 1.2. Młodzież z perspektywami życia w mieście		•		•	•	•	•
Cel operacyjny 1.3. Seniorzy aktywni i zaangażowani		•			•	•	
Cel operacyjny 1.4. Dobra jakość życia osób ze szczególnymi potrzebami, ich rodzin i opiekunów					•	•	
Cel operacyjny 1.5. Bogata oferta spędzania czasu wolnego odpowiadająca oczekiwaniom mieszkańców	•		•		•	•	
Cel operacyjny 1.6. Problemy społeczne rozwiązywane w sposób kompleksowy				•			•
Cel operacyjny 1.7. Mieszkańcy Dąbrowy Górniczej aktywni zawodowo		•		•			•
Cel operacyjny 2.1.: Wysoka atrakcyjność inwestycyjna		•		•			•
Cel operacyjny 2.2. Sieciowane, zaradne, zrównoważone i cyfrowo rozwinięte przedsiębiorstwa		•		•			•
Cel operacyjny 2.3. Silna postawa przedsiębiorczości w społeczeństwie zapewniająca zaradność biznesową		•		•	•	•	•

Cele operacyjne	Obszar Strategicznej Interwencji						
	Regionalne				Lokalne		
	Cenne przyrodniczo	Ośrodki wzrostu	Problemy jakości powietrza	Transformacja górnicza	Centrum	Ząbkowice	Transformacja stref przemysłowych
Cel operacyjny 2.4. Srebrna gospodarka jako szansa dywersyfikacji struktury gospodarczej w segmencie mikro i małych przedsiębiorstw		•			•	•	•
Cel operacyjny 2.5. Dynamiczny lokalny handel i usługi					•	•	•
Cel operacyjny 2.6. Kompetentne i dobrze wykwalifikowane kadry dla gospodarki		•		•			•
Cel operacyjny 3.1. Zrównoważona przestrzeń miasta	•	•	•	•	•	•	•
Cel operacyjny 3.2. Zrównoważona mobilność miejska	•		•		•	•	•
Cel operacyjny 3.3. Adaptacja do zmian klimatu i odporność na kryzysy	•		•				
Cel operacyjny 3.4. Sprawna i dostępna administracja					•	•	•
Cel operacyjny 3.5. Silna podmiotowość mieszkańców Dąbrowy Górniczej jako wspólnoty					•	•	•
Cel operacyjny 3.6. Silne instytucje społeczeństwa obywatelskiego					•	•	•
Cel operacyjny 3.7.: Sprawna współpraca miasta z otoczeniem zewnętrznym	•	•	•	•			

Źródło: opracowanie własne

Poniższa tabela wskazuje na zgodność Strategii z dokumentami strategicznymi na poziomie ponadgminnym (w tym Górnośląska-Zagłębiowska Metropolia) regionalnym (województwo śląskie) i krajowym (Polska).

W tabeli poniżej wykazano wyłącznie powiązania z dokumentami, które zostały formalnie przyjęte i które ich aktualność jest niekwestionowana.

Tabela [2]: Zgodność celów strategicznych z dokumentami o znaczeniu strategicznym

Dokumenty o znaczeniu strategicznym na poziomie krajowym, regionalnym	Cele strategiczne Dąbrowa Górnicza 2030		
	CS1.	CS2.	CS3.
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)			
Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną		•	
Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	•		
Cel szczegółowy III - Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu			•
Polski Ład			
Plan na zdrowie	•		
Uczciwa praca – godna płaca	•	•	
Dekada rozwoju	•		•
Rodzina i dom w centrum życia	•		
Polska – nasza ziemia			•
Przyjazna szkoła i kultura na nowy wiek	•		
Dobry klimat dla firm		•	
Czysta energia, czyste powietrze			•
CyberPoland 2025		•	•
Złota jesień życia	•		
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030			
1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo	•	•	
1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze			
1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska		•	•
1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych	•		•
1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	•		•
2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	•	•	
2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym		•	
2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach		•	

Dokumenty o znaczeniu strategicznym na poziomie krajowym, regionalnym	Cele strategiczne Dąbrowa Górnicza 2030		
	CS1.	CS2.	CS3.
3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem			•
3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym	•	•	•
3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych	•	•	•
3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej			
Krajowa Polityka Miejska 2030			
Wyzwanie I: Dbłość o ład przestrzenny i estetyczny			•
Wyzwanie II: Niwelowanie procesów chaotycznej suburbanizacji			•
Wyzwanie III: Wzmocnienie współpracy samorządowej w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych			•
Wyzwanie IV: Niwelowanie negatywnych skutków zmian klimatu w miastach			•
Wyzwanie V: Poprawa jakości środowiska przyrodniczego w miastach			•
Wyzwanie VI: Zapewnienie zrównoważonego i zintegrowanego systemu mobilności miejskiej w miejskich obszarach funkcjonalnych			•
Wyzwanie VII: Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym			•
Wyzwanie VIII: Poprawa dostępności mieszkaniowej	•		•
Wyzwanie IX: Poprawa zdolności inwestycyjnych miast			•
Wyzwanie X: Zwiększenie wykorzystania potencjału społecznego	•		•
Wyzwanie XI: Przyspieszenie tempa transformacji cyfrowej miast			•
Polityka Ekologiczna Państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej			
Cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego			•
Cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska		•	•
Cel szczegółowy III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych			•
Cel horyzontalny: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa	•	•	•
Cel horyzontalny: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska			•
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu 2030			
Kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce			•
Kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym			•

Dokumenty o znaczeniu strategicznym na poziomie krajowym, regionalnym	Cele strategiczne Dąbrowa Górnicza 2030		
	CS1.	CS2.	CS3.
Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności			•
Kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów			•
Kierunek interwencji 5: ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko			•
Kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe			•
Strategia Produktyności 2030			
Obszar I. Zasoby naturalne (ziemia i surowce): (a) Wzrost wydajności surowcowej gospodarki, (b) Wzrost wykorzystania surowców odnawialnych i biomasy w gospodarce		•	
Obszar II. Praca i kapitał ludzki: (a) Szybki rozwój praktycznego kształcenia przez całe życie, (b) Przygotowanie kompetentnych kadr na potrzeby scyfryzowanej gospodarki	•	•	
Obszar III. Inwestycje (kapitał trwały i finansowy): (a) Trwałe zwiększenie stopy inwestycji prywatnych, (b) Automatyzacja, robotyzacja i cyfryzacja przedsiębiorstw		•	
Obszar IV. Organizacja i instytucje: (a) Podniesienie jakości zarządzania w przedsiębiorstwach i instytucjach publicznych, (b) Stymulowanie mechanizmów współpracy pomiędzy podmiotami gospodarczymi		•	•
Obszar V. Wiedza: Wzrost intensywności wykorzystania wiedzy i nowych technologii w gospodarce		•	
Obszar VI. Dane: Szybki rozwój algorytmicznej gospodarki opartej na danych		•	
Obszar VII. Umiedzynarodowienie: (a) Zwiększenie liczby eksporterów, w szczególności na rynki pozaeuropejskie, (b) Zwiększenie eksportu towarów w obszarze wysokich technologii i kanałami e-commerce		•	
Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.			
Cel szczegółowy 1: Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych			•
Cel szczegółowy 2: Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej			•
Cel szczegółowy 3: Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych			•
Cel szczegółowy 4: Rozwój rynków energii			
Cel szczegółowy 5: Wdrożenie energetyki jądrowej			
Cel szczegółowy 6: Rozwój odnawialnych źródeł energii			•
Cel szczegółowy 7: Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji			•
Cel szczegółowy 8: Poprawa efektywności energetycznej			•

Dokumenty o znaczeniu strategicznym na poziomie krajowym, regionalnym	Cele strategiczne Dąbrowa Górnicza 2030		
	CS1.	CS2.	CS3.
Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030			
Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne	•	•	
Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich	•	•	
Cel szczegółowy 3: Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju	•	•	
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030			
Cel szczegółowy 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych	•	•	
Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej	•		
Cel szczegółowy 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy	•	•	
Cel szczegółowy 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne	•		
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”			
A.1. Konkurencyjna gospodarka		•	
A.2. Innowacyjna gospodarka		•	
A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość		•	
B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych	•		
B.2. Aktywny mieszkani	•		
B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki	•		
C.1. Wysoka jakość środowiska			•
C.2. Efektywna infrastruktura			•
C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu	•		•
D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny			•
D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu			•
D.3. Nowoczesna administracja publiczna			•
Strategia Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r.			
[do uzupełnienia po uchwaleniu tej strategii]			

6. System realizacji Strategii

6.1. Zasady wdrażania strategii

Strategia rozwoju gminy stanowi dokument nadrzędny w stosunku do dokumentów wykonawczych.

W Dąbrowie Górniczej, oprócz strategii rozwoju gminy, stosuje się dokumenty wykonawcze o randze dokumentów dziedzinowych i dokumentów operacyjnych. Do dokumentów dziedzinowych o randze strategii sektorowej lub programu zalicza się przykładowo:

- strategię rozwiązywania problemów społecznych wraz z programem promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy;
- program ochrony środowiska;
- program rozwoju gospodarczego;
- program rozwoju branż czasu wolnego – kultury, sportu, turystyki i rekreacji Dąbrowy Górniczej;
- program rozwoju społeczeństwa obywatelskiego;
- politykę mieszkaniową gminy Dąbrowa Górnica.

Polityki horyzontalne mają charakter przekrojowy i określają podstawowe uwarunkowania oraz ramowe zasady postępowania w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym (wymiar przekrojowo-kompleksowy) w danej dziedzinie lub na danym obszarze, zgodnie z założeniami strategii rozwoju. Dokumenty operacyjne są dokumentami rocznymi lub kilkuletnimi, które zawierają konkretne działania, budżety i sprecyzowane wartości wskaźników w odniesieniu do alokowanego budżetu.

Wydziały Urzędu Miejskiego oraz jednostki podległe w ramach swoich kompetencji i obowiązków, w tym także w związku z postanowieniami przepisów prawa, opracują programy wykonawcze w zgodności z niniejszą strategią. Przez zgodność tę należy rozumieć uwzględnienie w programach wykonawczych założonych w strategii celów operacyjnych i kierunków działań jako podstawy określenia szczegółowych planów działań.

Za opracowanie i zarządzanie procesem wdrażania Strategii Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnica 2030 odpowiedzialny jest Prezydent Miasta. Za koordynację prac nad Strategią i późniejszy monitoring postępu jej wdrażania odpowiedzialny jest Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej.

W okresie obowiązywania Strategii, Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej jest odpowiedzialny za koordynację prac przy:

- opracowaniu i aktualizacji diagnozy stanu miasta Dąbrowy Górniczej;
- ocenie spójności między dokumentami wykonawczymi a dokumentem Strategii;
- aktualizacji zapisów Strategii.

Harmonogram aktualizacji lub opracowania dokumentów wykonawczych w okresie obowiązywania Strategii uwzględnia termin aktualizacji treści lub opracowania nowego dokumentu. Niektóre terminy obowiązywania dokumentów są określone ustawowo, niektóre zaś można określić na poziomie jednostki samorządu terytorialnego. Tam, gdzie to możliwe terminy obowiązywania dokumentów wykonawczych w stosunku do Strategii nie powinny przekraczać 31 grudnia 2030 r roku.

Prace nad aktualizacją Strategii podejmowane będą po przeprowadzeniu ewaluacji uzasadniającej potrzebę takich działań, w tym w wyniku np.: zmian w mieście, zmian w otoczeniu miasta, zmian przepisów prawa. Przewiduje się okresową (średnio co 3 lata) ocenę aktualności zapisów strategicznych. Proces aktualizacji Strategii prowadzony jest w ramach ustawowych kompetencji Rady Miejskiej. Wnioskowanie do Rady Miejskiej w tym zakresie przysługuje Prezydentowi Miasta, który uwzględnia rekomendacje zgłaszane przez komórkę organizacyjną zajmującą się koordynacją wszelkich działań w ramach zarządzania strategicznego, tj. przez Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów.

Sposób koordynacji prac w poszczególnych dziedzinach określony jest na poniżej przedstawionym schemacie odpowiedzialności poszczególnych jednostek w Urzędzie Miejskim i jednostkach podległych.

Tabela [3]: Schemat odpowiedzialności w procesie wdrażania Strategii – kierunki działań

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
K.1.1.1. Dążenie do zrównoważonego rozwoju przestrzeni publicznych oraz ułatwienia dostępu do usług publicznych we wszystkich 18 dzielnicach	Wydział Urbanistyki i Architektury	Instytucje kultury Centrum Sportu i Rekreacji, Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej Koordynator ds. dostępności (Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia)	Standardy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami Standardy zieleni miejskiej Uchwała krajobrazowa Standardy urbanistyczne Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Pakiet Dąbrowski Ład Przestrzenny
K.1.1.2. Rozbudowa małej architektury przy szlakach komunikacyjnych pieszych i rowerowych	Wydział Infrastruktury Miejskiej	Wydział Urbanistyki i Architektury Wydział Marki Miasta, Kultury i Sportu	Standardy rowerowe (GZM) Standardy ruchu pieszego Standardy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
		Koordinator ds. dostępności (Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia)	
K.1.1.3. Aktywny udział wszystkich grup społecznych w życiu publicznym i współtworzeniu miasta	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	Wydział Urbanistyki i Architektury – UrbanLab Wydział Marki Miasta, Kultury i Sportu Wydział Oświaty	
K.1.1.4. Poprawa bezpieczeństwa dla wszystkich użytkowników dróg w dzielnicach	Wydział Infrastruktury Miejskiej	Wydział Inwestycji Drogowych	
K.1.1.5. Kreowanie oferty rynku mieszkaniowego na wynajem i sprzedaż	Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia	Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych Wydział Gospodarki Nieruchomościami	
K.1.1.6. Zróżnicowane i efektywne gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy	Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia	Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych	
K.1.1.7. Kompleksowa rewitalizacja miasta, w tym obszarów zdegradowanych	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Wydział Urbanistyki i Architektury Wydział Gospodarki Nieruchomościami Wydział Inwestycji i Remontów Fabryka Pełna Życia	Program Rewitalizacji: Dąbrowa Górnica 2023 (aktualizacja - 2020)
K.1.2.1. Zapewnienie atrakcyjnej oferty edukacyjnej	Wydział Oświaty	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów Poradnie psychologiczno-pedagogiczne Szkoly branżowe i techniczne	

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
K.1.2.2. Stworzenie atrakcyjnej oferty mieszkaniowej dla młodzieży i młodych rodzin	Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia	Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych	Polityka mieszkaniowa gminy Dąbrowa Górnicza na lata 2018-2027 Wieloletni programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Dąbrowa Górnicza na lata 2022-2026
K.1.2.3. Wspieranie aktywności zawodowej osób młodych do 30 roku życia	Wydział Oświaty	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów Szkoly branżowe i techniczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Ochotnicze Hufce Pracy Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej	
K.1.2.4. Umożliwienie rozwijania indywidualnych talentów i pasji w ramach edukacji szkolnej i pozaszkolnej	Wydział Oświaty	Młodzieżowy Ośrodek Pracy Twórczej Szkoly Zagłębiowska Izba Gospodarcza Instytucje kultury Centrum Sportu i Rekreacji	
K.1.2.5. Wielowymiarowe wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym	Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia	Wydział Oświaty Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Poradnie psychologiczno-pedagogiczne Wydział Marki Miasta, Kultury i Sportu Instytucje kultury Centrum Sportu i Rekreacji Organizacje pozarządowe	Gminny Program Wspierania Rodziny w Dąbrowie Górniczej na lata 2021 – 2023 Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Dąbrowie Górniczej na lata 2021-2023

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
K.1.2.6. Zapewnienie kompleksowego poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego oraz doradztwa zawodowego	Wydział Oświaty	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej	Gminny Program Wspierania Rodziny w Dąbrowie Górniczej na lata 2021 – 2023 Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Dąbrowie Górniczej na lata 2021-2023
K.1.3.1. Opracowanie i wdrażanie oferty w ramach obszaru „Senior zdrowy i zaopiekowany”	Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Jednostki pomocy społecznej Instytucje kultury Centrum Sportu i Rekreacji Organizacje pozarządowe Wydział Infrastruktury Miejskiej Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych	Program Dąbrowski Senior 2030 Program Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego 2030
K.1.3.2. Opracowanie i wdrażanie oferty w ramach obszaru „Senior zaangażowany społecznie i aktywny zawodowo”	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej, Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Jednostki pomocy społecznej Instytucje kultury Centrum Sportu i Rekreacji Organizacje pozarządowe	Program Dąbrowski Senior 2030 Program Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego 2030
K.1.3.3. Opracowanie i wdrażanie oferty w ramach obszaru „Senior aktywny w kulturze, sporcie i czasie wolnym”	Wydział Marki Miasta, Kultury i Sportu	Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Program Dąbrowski Senior 2030 Program Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego 2030 Standardy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
		Jednostki pomocy społecznej Instytucje kultury Centrum Sportu i Rekreacji Organizacje pozarządowe Wydział Urbanistyki i Architektury	
K.1.4.1. Wzmacnianie zintegrowanego systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami	Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Organizacje pozarządowe Jednostki pomocy społecznej Wydział Oświaty Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Dąbrowie Górniczej
K.1.4.2. Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami	Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Środowiskowy Dom Samopomocy Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej Organizacje pozarządowe Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Dąbrowie Górniczej
K.1.4.3. Stworzenie standardów dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami w przestrzeniach publicznych	Koordinator ds. dostępności (Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia)	Wydziały Urzędu Miejskiego Jednostki podległe Szkoły	Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Dąbrowie Górniczej

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
K.1.5.1. Poprawa jakości i atrakcyjności miejskich stref rekreacyjnych	Wydział Marki Miasta, Kultury i Sportu	Wydział Inwestycji i Remontów Wydział Infrastruktury Miejskiej Wydział Urbanistyki i Architektury (etap planowania przestrzennego) Instytucje kultury Centrum Sportu i Rekreacji	Uchwała krajobrazowa Standardy zieleni miejskiej
K.1.5.2. Modernizacja infrastruktury sportowej i kulturalnej	Wydział Marki Miasta, Kultury i Sportu	Wydział Inwestycji i Remontów Wydział Urbanistyki i Architektury Instytucje kultury Centrum Sportu i Rekreacji	Wieloletnia Prognoza Finansowa
K.1.5.3. Zapewnianie możliwości rozwoju uzdolnionych artystycznie/sportowo mieszkańców	Wydział Marki Miasta, Kultury i Sportu	Wydział Oświaty Młodzieżowy Ośrodek Pracy Twórczej Instytucje kultury Centrum Sportu i Rekreacji	
K.1.5.4. Rozwijanie oferty kulturalnej dostępnej oraz odpowiadającej na potrzeby i oczekiwania mieszkańców	Wydział Marki Miasta, Kultury i Sportu	Pałac Kultury Zagłębia Muzeum Miejskie Sztygarka Organizacje pozarządowe	
K.1.6.1. Promowanie zdrowego stylu życia mieszkańców i profilaktyki zdrowotnej	Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Jednostki pomocy społecznej Wydział Oświaty Wydział Marki Miasta, Kultury i Sportu, Instytucje kultury Centrum Sportu i Rekreacji Organizacje pozarządowe	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście Dąbrowa Górnica Gminny Program Wspierania Rodziny w Dąbrowie Górniczej Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
			Rodzinie dla Miasta Dąbrowa Górnica
K.1.6.2. Wielowymiarowe wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej Pałac Kultury Zagłębia	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście Dąbrowa Górnica Gminny Program Wspierania Rodziny w Dąbrowie Górniczej Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Dąbrowa Górnica
K.1.7.1. Aktywizacja zawodowa dla wszystkich osób poszukujących pracy – w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo	Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia	Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Dąbrowie Górniczej
K.1.7.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród osób bezrobotnych i biernych zawodowo	Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia Dąbrowski Inkubator Przedsiębiorczości Zagłębiowska Izba Gospodarcza	Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
		Agencja Rozwoju Lokalnego	
K.1.7.3. Wpieranie pracodawców i przedsiębiorców w reakcji na problemy rynku pracy	Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów Dąbrowski Inkubator Przedsiębiorczości Zagłębiowska Izba Gospodarcza Agencja Rozwoju Lokalnego	Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy
K.2.1.1. Rozwijanie oferty dostępnych, odpowiednio uzbrojonych terenów inwestycyjnych	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Wydział Gospodarki Nieruchomościami Wydział Urbanistyki i Architektury (etap planowania przestrzennego) Wydział Inwestycji Drogowych, Wydział Inwestycji i Remontów	Program Rozwoju Gospodarczego Plan ogólny Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
K.2.1.2. Promocja inwestycyjna przy współpracy z partnerami na poziomie regionalnym i krajowym	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna Śląskie Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera Polska Agencja Inwestycji i Handlu Górnośląsko- Zagłębiowska Metropolia	Program Rozwoju Gospodarczego
K.2.1.3. Rozwijanie biznesowej i technologicznej współpracy w ramach nowych form wsparcia przedsiębiorczości	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Zagłębiowska Izba Gospodarcza Dąbrowski Inkubator Przedsiębiorczości Agencja Rozwoju Lokalnego Regionalna Izba Gospodarcza Akademia WSB SPIN-US	Program Rozwoju Gospodarczego

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
K.2.1.4. Wielowymiarowe wsparcie osób przybywających do pracy w dąbrowskich firmach w zakresie ich przyjęcia, szkolenia i integracji społecznej i zawodowej	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Wydział Oświaty Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej Akademia WSB Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna	Program Rozwoju Gospodarczego Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Dąbrowy Górniczej wraz z Powiatowym Programem Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy
K.2.1.5. Wypracowanie różnorodnych form wsparcia obcokrajowców w integracji społeczno-kulturowo- gospodarczej, również poprzez zapewnienie dla nich kompleksowej oferty mieszkaniowej i edukacyjnej	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Fabryka Pełna Życia Wydział Oświaty Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej Akademia WSB Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna Instytucje kultury Centrum Sportu i Rekreacji	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Dąbrowy Górniczej
K.2.2.1. Rozwijanie systemu wsparcia dla nowych przedsiębiorstw w okresie od ich powstania do pięciu lat prowadzenia działalności	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Dąbrowski Inkubator Przedsiębiorczości Agencja Rozwoju Lokalnego Zagłębiowska Izba Gospodarcza	Program Rozwoju Gospodarczego
K.2.2.2. Wzmacnianie współpracy istniejących firm oraz instytucji otoczenia biznesu, w tym uczelni wyższych w ramach spójnego ekosystemu gospodarczego	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Zagłębiowska Izba Gospodarcza Dąbrowski Inkubator Przedsiębiorczości Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna Stowarzyszenie Kupców Targowych	Program Rozwoju Gospodarczego

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
K.2.2.3. Promocja zielonej i cyfrowej transformacji przedsiębiorstw we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Wydział Ochrony Środowiska Wydział Urbanistyki i Architektury (na etapie planowania) Zagłębiowska Izba Gospodarcza Dąbrowski Inkubator Przedsiębiorczości Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna	Program Rozwoju Gospodarczego
K.2.3.1. Kształcenie postaw przedsiębiorczych na każdym etapie edukacji, w tym oferta pozaszkolna	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Wydział Oświaty Dąbrowski Inkubator Przedsiębiorczości Zagłębiowska Izba Gospodarcza Akademia WSB Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej Fabryka Pełna Życia Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Szkoly Organizacje pozarządowe Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej	Program Rozwoju Gospodarczego
K.2.3.2. Budowanie kompetencji nauczycieli w zakresie edukacji przedsiębiorczości	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Wydział Oświaty Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Szkoly	Program Rozwoju Gospodarczego

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
		Dąbrowski Inkubator Przedsiębiorczości	
K.2.4.1. Działania na rzecz zwiększania aktywności zawodowej osób 60+	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Zagłębiowska Izba Gospodarcza Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej Organizacje pozarządowe	Program Rozwoju Gospodarczego
K.2.4.2. Wsparcie w zakresie zmian pokoleniowych w przedsiębiorstwach	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Zagłębiowska Izba Gospodarcza Organizacje pozarządowe Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Program Rozwoju Gospodarczego
K.2.4.3. Promocja innowacji społecznych na rzecz srebrnej gospodarki	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Dąbrowski Inkubator Przedsiębiorczości Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia Wydział Rozwoju Organizacje pozarządowe	Program Rozwoju Gospodarczego
K.2.5.1. Sprawne zarządzanie strefami lokalnego handlu i usług	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych Fabryka Pełna Życia Wydział Urbanistyki i Architektury (etap planowania przestrzennego) Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia Wydział Gospodarki Nieruchomościami	Program Rozwoju Gospodarczego Plan ogólny Miejskowe plany zagospodarowania przestrzennego
K.2.5.2. Atrakcyjne i zróżnicowane zagospodarowanie	Wydział Infrastruktury Miejskiej	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Plan ogólny Miejskowe plany zagospodarowania przestrzennego

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
terenów wokół centrów przesiadkowych		Wydział Urbanistyki i Architektury (etap planowania przestrzennego) Przedsiębiorcy Organizacje pozarządowe Wydział Inwestycji i Remontów Wydział Inwestycji Drogowych Fabryka Pełna Życia Polskie Koleje Państwowe	Standardy zieleni miejskiej Uchwała krajobrazowa Standardy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami Standardy urbanistyczne
K.2.6.1. Promowanie zawodów i oferty edukacyjnej odpowiadającej potrzebom rynku pracy	Wydział Oświaty	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Poradnie psychologiczno-pedagogiczne Akademia WSB Zagłębiowska Izba Gospodarcza Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna Dąbrowski Inkubator Przedsiębiorczości Cech Rzemiosł Różnych Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Program Rozwoju Gospodarczego
K.2.6.2. Kreowanie współpracy szkół branżowych, technicznych i wyższych z przedsiębiorstwami na rzecz nowoczesnej edukacji	Wydział Oświaty	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Zagłębiowska Izba Gospodarcza Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna	Program Rozwoju Gospodarczego

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
		Cech Rzemiosł Różnych Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	
K.2.6.3. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji mieszkańców Dąbrowy Górniczej	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	Wydział Oświaty Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej	Program Rozwoju Gospodarczego Powiatowego Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy
K.2.6.4. Modernizacja infrastruktury edukacyjnej	Wydział Inwestycji i Remontów	Wydział Oświaty Centrum Usług Wspólnych	Wieloletnia Prognoza Finansowa
K.2.6.5. Wspieranie tworzenia i modernizowania infrastruktury badawczej i badawczo-rozwojowej	Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów	Szkoły wyższe	
K 3.1.1. Stworzenie cyfrowego zasobu przestrzennego miasta	Wydział Geodezji i Kartografii	Wydział Informatyki Wydział Urbanistyki i Architektury	
K.3.1.2. Zrównoważone planowanie przestrzenne z uwzględnieniem stref funkcjonalnych	Wydział Urbanistyki i Architektury	Wydział Gospodarki Nieruchomościami Wydział Geodezji i Kartografii Wydział Inwestycji i Remontów Wydział Infrastruktury Miejskiej	Plan ogólny Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Pakiet Dąbrowski Ład Przestrzenny
K.3.1.3. Racjonalna przemiana struktury przestrzennej miasta i odnowienie tkanki miejskiej	Wydział Urbanistyki i Architektury	Wydział Gospodarki Nieruchomościami Wydział Geodezji i Kartografii Wydział Inwestycji i Remontów Wydział Infrastruktury Miejskiej	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Gminna Ewidencja Zabytków Standardy zieleni miejskiej Standardy urbanistyczne Pakiet Dąbrowski Ład Przestrzenny

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
		Wydział Inwestycji Drogowych	
K.3.1.4. Poprawa jakości i atrakcyjności miejskich przestrzeni publicznych	Wydział Urbanistyki i Architektury	Wydział Gospodarki Nieruchomościami Wydział Geodezji i Kartografii Wydział Inwestycji i Remontów Wydział Infrastruktury Miejskiej Wydział Inwestycji Drogowych Wydział Ochrony Środowiska	Miejskowe plany zagospodarowania przestrzennego Uchwała krajobrazowa Standardy urbanistyczne Standardy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami Pakiet Dąbrowski Ład Przestrzenny
K.3.1.5. Stworzenie systemu zieleni miejskiej i występującej w mieście infrastruktury wodnej, wspierającego rozwój błękitno-zielonej infrastruktury	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. ładu przestrzennego - Wydział Urbanistyki i Architektury	Wydział Gospodarki Nieruchomościami Wydział Geodezji i Kartografii Wydział Inwestycji i Remontów Wydział Infrastruktury Miejskiej Wydział Ochrony Środowiska	Plan ogólny Miejskowe plany zagospodarowania przestrzennego Standardy zieleni miejskiej Standardy urbanistyczne Plan zarządzania błękitno-zieloną infrastrukturą
K.3.2.1. Stworzenie sprawnego układu publicznego transportu uzupełnionego o infrastrukturę lokalną	Zarząd Transportu Metropolitalnego	Wydział Infrastruktury Miejskiej Wydział Inwestycji Drogowych	
K.3.2.2. Organizowanie centrów przesiadkowych <i>park-ride-bike</i>	Wydział Inwestycji Drogowych	Wydział Urbanistyki i Architektury Wydział Inwestycji i Remontów Wydział Infrastruktury Miejskiej	Standardy zieleni miejskiej Uchwała krajobrazowa Standardy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
K.3.2.3. Dbłość o spójną sieć dróg rowerowych i infrastrukturę towarzyszącą	Wydział Inwestycji Drogowych Wydział Infrastruktury Miejskiej	Wydział Urbanistyki i Architektury Wydział Inwestycji i Remontów Wydział Marki Miasta, Kultury i Sportu	Plan ogólny Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Standardy zieleni Standardy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami
K.3.2.4. Dbłość o spójną sieć tras ruchu pieszego	Wydział Inwestycji Drogowych Wydział Infrastruktury Miejskiej	Wydział Urbanistyki i Architektury	Standardy zieleni Standardy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami Uchwała krajobrazowa Koncepcja korytarzy i pierścieni zieleni
K.3.2.5. Działania na rzecz powstawania infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych i wodorowych	Wydział Infrastruktury Miejskiej	Wydział Urbanistyki i Architektury Wydział Inwestycji Drogowych	Plan ogólny Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
K.3.2.6. Nadanie priorytetu ruchowi niezmotoryzowanemu w układzie drogowym w centrum miasta	Wydział Infrastruktury Miejskiej	Wydział Urbanistyki i Architektury	
K.3.3.1. Poprawa jakości powietrza	Wydział Ochrony Środowiska	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Wydział Inwestycji Drogowych	Programu Ograniczenia Niskiej Emisji na lata 2021-2023 Program Ochrony Środowiska dla miasta Dąbrowa Górnica na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026 - 2030
K.3.3.2. Racjonalne prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej w sposób zapewniający ochronę wód oraz stałą poprawę jakości wody pitnej	Wydział Inwestycji i Remontów	Dąbrowskie Wodociągi Wydział Ochrony Środowiska	Uchwała Nr XIX/346/2020 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej z budżetu miasta Dąbrowa Górnica na zadania związane z gospodarką wodno-ściekową oraz na demontaż

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
			wyrobów zawierających azbest z późn. zm.
K.3.3.3. Skuteczna adaptacja miasta do zmian klimatu, w tym ochrona przed powodzią i suszą w kontekście zrównoważonego gospodarowania wodami	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. ładu przestrzennego (Wydział Urbanistyki i Architektury)	Wydział Ochrony Środowiska Wydział Infrastruktury Miejskiej Wydział Inwestycji i Remontów	Plan adaptacji miasta Dąbrowa Górnica do zmian klimatu do roku 2030" Plan zarządzania błękitno-zieloną infrastrukturą Plan ogólny Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Koncepcja korytarzy i pierścieni zieleni Standardy urbanistyczne Standardy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami Wskaźnik BAF
K.3.3.4. Sprawne i efektywne gospodarowanie odpadami	Miejski Zakład Gospodarowania Odpadami	Wydział Infrastruktury Miejskiej Wydział Urbanistyki i Architektury	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Akty prawa miejscowego
K.3.3.5. Szanowanie bioróżnorodności i ochrona zasobów przyrodniczych	Wydział Ochrony Środowiska	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska Wydział Urbanistyki i Architektury (na etapie planowania przestrzennego)	Program Ochrony Środowiska dla miasta Dąbrowa Górnica na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2030 Plan ogólny Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Koncepcja korytarzy i pierścieni zieleni Wskaźnik BAF
K.3.3.6. Działania na rzecz tworzenia korzystnego klimatu akustycznego miasta	Wydział Ochrony Środowiska	Jednostki wskazane w programie ochrony przed hałasem sporządzonym przez Marszałka	Strategiczna Mapa Hałasu

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
		Województwa na podstawie Strategicznej Mapy Hałasu	
K.3.3.7. Poprawa efektywności energetycznej miasta	Wydział Inwestycji i Remontów	Wydział Infrastruktury Miejskiej	
K.3.4.1. Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych zorientowanych na klienta, w tym standaryzacja i cyfryzacja usług	Dyrektor Departamentu Zarządzania Kadrami i Urzędem	Wydział Informatyki oraz pozostałe komórki Urzędu Miejskiego	
K.3.4.2. Poprawa dostępności przestrzeni i budynków publicznych dla osób o szczególnych potrzebach	Koordinator ds. dostępności (Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia)	Wydział Urbanistyki i Architektury Rada Seniorów Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych Wydział Inwestycji i Remontów Wydział Marki Miasta, Kultury i Sportu Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej Instytucje kultury Centrum Sportu i Rekreacji Wydział Oświaty Szkoly	Standardy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami
K.3.4.3. Konsekwentne udostępnianie danych publicznych	Dyrektor Departamentu Zarządzania Kadrami i Urzędem	Wydziały Urzędu Miejskiego	
K.3.5.1. Kształtowanie i współdecydowanie o rozwoju dzielnic poprzez działania podejmowane w jednostkach	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej	Wydziały Urzędu Miejskiego Jednostki podległe Instytucje kultury Centrum Sportu i Rekreacji Organizacje pozarządowe	Program Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego 2030

Kierunek działań	Jednostka wiodąca lub/i odpowiedzialna za koordynację	Jednostki wspierające	Powiązanie z dokumentem wykonawczym (istniejącym/planowanym)
<p>pomocniczych oraz rozwiniętych procesach partycypacji</p>			
<p>K.3.5.2. Dalsze rozwijanie systemu konsultacji społecznych w oparciu o nowoczesne techniki cyfrowe oraz innowacyjne metody prowadzenia dialogu</p>	<p>Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej</p>	<p>Wydziały Urzędu Miejskiego Jednostki podległe Organizacje pozarządowe</p>	<p>Program Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego 2030</p>
<p>K.3.6.1. Rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pozarządowych i podmiotów społecznych</p>	<p>Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej</p>	<p>Urząd Miejski Jednostki podległe Fabryka Pełna Życia</p>	<p>Program Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego 2030</p> <p>Roczne programy współpracy Gminy Dąbrowa Górnicza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego</p>
<p>K.3.6.2. Realizacja zadań własnych gminy poprzez dobrze zorganizowany system zlecania i powierzania zadań organizacjom pozarządowym</p>	<p>Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej</p>	<p>Wydziały Urzędu Miejskiego Jednostki podległe Organizacje pozarządowe</p>	<p>Program Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego 2030</p> <p>Roczne programy współpracy Gminy Dąbrowa Górnicza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego</p>

6.2. Monitoring rezultatów i ewaluacja Strategii

W Strategii przejęto wskaźniki (mierniki), które wyznaczono do monitorowania celów strategicznych. Monitoring i ewaluacja występują w odniesieniu do wartości bazowych danych dostępnych na moment opracowania Strategii, tj. danych według stanu na koniec 2020/2021 roku (według dostępności danych). Dla poszczególnych wskaźników (mierników) określono trend lub konkretne wartości do osiągnięcia do końca 2030

roku. Coroczne zgromadzenie danych, ich analiza oraz interpretacja pozwolą oceniać stopień realizacji celów strategicznych oraz podejmować ewentualne decyzje odnośnie aktualizacji Strategii.

Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsług Inwestorów jest odpowiedzialny za koordynację procesu gromadzenia danych i oceny wskaźników (mierników) dla poszczególnych celów strategicznych. Poszczególne wydziały i jednostki podległe zobowiązane są do przekazania do Wydziału Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsług Inwestorów danych będących w ich zakresie merytorycznym za rok ubiegły (w niektórych przypadkach za „rok -2” z uwagi na upublicznienie tych danych z opóźnieniem). Przekazanie danych powinno nastąpić niezwłocznie po zakończeniu roku kalendarzowego lub tak szybko jak będą dostępne. Na podstawie przedłożonych danych, do 31 sierpnia każdego roku Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów sporządza raport pomiaru wskaźników (mierników) monitorujących cele strategiczne.

Niniejsza tabela zawiera listę wskaźników dla poszczególnych celów strategicznych. Część wskaźników (mierników) dotyczy wyłącznie miasta Dąbrowa Górnica. Część wskaźników (mierników) zaprezentowana jest w układzie porównawczym w odniesieniu do wybranej grupy gmin. Wytyczne dotyczące metody obliczenia wartości niektórych wskaźników (mierników) są dostępne w Wydziale Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów i będą przekazane osobom odpowiedzialnym za zbieranie danych w poszczególnych komórkach organizacyjnych.

Tabela [4]: Lista wskaźników (mierników)

Cel strategiczny Wskaźnik (miernik)	Raport otwarcia (2021)	Wartość zakładana	Źródło danych/ dodatkowe informacje
Cel strategiczny 1.: Miasto, w którym każda osoba ma możliwość uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym oraz ma łatwy dostęp do usług publicznych			
Liczba mieszkańców (pobyt stały i czasowy) na grudzień danego roku.	111 481 (różnica 2020-2021 = 1 920)	Zmniejszenie rocznego spadku liczby mieszkańców miasta do średniego spadku z lat 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021 tj. 1 739 osób	Urząd Miejski
Saldo migracji ogółem. Saldo migracji na 1000 osób ogółem.	Saldo -249 Saldo na 1 000 osób -2,1	Ograniczenie i zatrzymanie tendencji spadkowej, poprawienie wyniku, zahamowanie procesu migracji - w stosunku do 2021 r.	GUS Bank Danych Lokalnych
Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym.	69 284	Minimum utrzymanie, wskazany wzrost	GUS Bank Danych Lokalnych

Cel strategiczny Wskaźnik (miernik)	Raport otwarcia (2021)	Wartość zakładana	Źródło danych/ dodatkowe informacje
Stopa bezrobocia w mieście Stopa bezrobocia dla województwa śląskiego (dane XII danego roku).	województwo śląskie: 4,2% Dąbrowa Górnicza 4,8%	Minimum utrzymanie, wskazany spadek w stosunku do 2021 r.	Powiatowy Urząd Pracy (PUP) na podstawie danych pozyskanych od GUS
Bezrobotni zarejestrowani ogółem, w tym powyżej 50 roku życia ogółem (XII danego roku).	Bezrobotni ogółem: 2 655 bezrobotni powyżej 50 roku życia: 744 bezrobotni	Spadek liczby bezrobotnych, w tym bezrobotnych pow. 50 roku życia w stosunku do 2021 r.	Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy na 31 grudnia danego roku - rejestr bezrobotnych PUP
Beneficjenci pomocy społecznej na 10 000 mieszkańców.	187	<200 osób	GUS Bank Danych Lokalnych
Liczba lokali tworzących zasób mieszkaniowy gminy	3 028	Utrzymanie, wzrost	Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia
Liczba oczekujących na lokal mieszkalny	273	Spadek	Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia
Zdawalność egzaminów maturalnych w mieście na tle województwa i kraju (sesja główna)	DG – 72% w sesji głównej (woj. śląskie – 73,00%; kraj – 74,50%)	Min. + 2 % w stosunku do średnich województwa i kraju	Dane z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej Ilość uczniów, którzy zdali egzamin maturalny do zdających ogółem
Zdawalność egzaminów ósmoklasisty w mieście na tle województwa i kraju	Rok szkolny 2021/22 - j. polski – DG 58%, woj. śląskie 60,57% - matematyka – DG 46%, woj. śląskie 46,74% - j. angielski – DG 67%, woj. śląskie 66,98%	Min. średnia w województwie Min. na tym samym poziomie lub wyższe	Dane z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej porównanie do średnich województwa i kraju
Liczba studentów w mieście, w danym roku akademickim.	12.207	Utrzymanie poziomu min. 90 % z roku akademickiego 2021/2022	Dane dot. ilości studentów w Dąbrowie Górniczej przekazane WO z uczelni funkcjonujących na terenie miasta
Liczba imprez kulturalnych i sportowych organizowanych przez jednostki podległe	11 038	Min. utrzymanie poziomu + / - 10 % z 2021 r.	Pałac Kultury Zagłębia Fabryka Pełna Życia Świetlice Dom Kultury Ząbkowice

Cel strategiczny Wskaźnik (miernik)	Raport otwarcia (2021)	Wartość zakładana	Źródło danych/ dodatkowe informacje
			Miejska Biblioteka Publiczna Muzeum Miejskie „Szttygarka” Centrum Sportu i Rekreacji
Liczba funkcjonujących Rad Dzielnic	0	Powołanie 18 Rad	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej
Liczba funkcjonujących zespołów doradczo- opiniujących i inicjatywnych/ciał dialogu	29	Utrzymanie poziomu z 2021 r	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej
Cel strategiczny 2.: Silna, dynamiczna rozwijająca się gospodarka odporna na wstrząsy koniunkturalne			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem wpisane do rejestru REGON, w tym spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (sektor prywatny i publiczny).	13.156, w tym 131	Wzrost w stosunku do 2021 r.	GUS Bank Danych Lokalnych
Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej.	878	Wzrost w stosunku do 2021 r.	GUS Bank Danych Lokalnych
Wyrejestrowane z rejestru REGON Podmioty gospodarki narodowej ogółem.	574	Spadek w stosunku do 2021 r.	GUS Bank Danych Lokalnych
Różnica: Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej ogółem / Wyrejestrowane z rejestru REGON Podmioty gospodarki narodowej ogółem.	304 (bo 878-574)	Utrzymanie dodatniego wyniku na poziomie większym niż 100.	GUS Bank Danych Lokalnych

Cel strategiczny Wskaźnik (miernik)	Raport otwarcia (2021)	Wartość zakładana	Źródło danych/ dodatkowe informacje
Produkcja sprzedana przemysłu ogółem na 1 mieszkańca w zł (podmioty o liczbie pracowników > 9).	2020 r. - 170 982170 982 (brak danych 2021)	Utrzymanie +/-15 % wartości w stosunku do wartości z roku 2021 r.	GUS Bank Danych Lokalnych
Udział bezrobotnych zarejestrowanych poniżej 30 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem w % (XII danego roku).	16,3%	Spadek udziału bezrobotnych poniżej 30 roku życia w liczbie ogólnej w stosunku do 2021 r.	PUP Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy na 31 grudnia danego roku - rejestr bezrobotnych
Liczba osób objętych kształceniem ustawicznym dorosłych przez PUP	315,4 (średnia z lat 2017-2021)	Wzrost (średnia z lat 2023-2027 w stosunku do średniej z lat 2017-2021)	Dane Powiatowego Urzędu Pracy na 31 grudnia danego roku za okres 2023-2027
Dochody podatkowe z tytułu podatków i opłat lokalnych wg faktycznego wykonania.	202 240 453,49 zł	Wzrost dochodów podatkowych w stosunku do 2021 r.	Dochody na podstawie wykonania zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27S (osoby fizyczne i prawne)
Podatek od nieruchomości – osoby prawne (stanowi składową dochodów podatkowych z tytułu podatków i opłat lokalnych wg faktycznego wykonania.	179 356 128,77 zł	Wzrost wartości podatku od nieruchomości (osoby prawne) stosunku do 2021 r.	Dochody na podstawie wykonania zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27S (osoby prawne)
Dochody budżetu JST na 1 mieszkańca w mieście / dochody budżetu JST na 1 mieszkańca - średnia w województwie (dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu).	Dane 2020 r. Dąbrowa Górnicza - 7 788,75 zł woj. śląskie - 7 171,56 zł Dane 2021 – b.d.	Kwota wyższa niż średnia wojewódzka	GUS Bank Danych Lokalnych
Cel strategiczny 3.: Miasto, w którym procesy transformacji i zrównoważonego rozwoju wspierane są technologiami, dialogiem i współpracą			
Liczba wypadków i kolizji drogowych.	1 871	Spadek w relacji do 2021 r.	Dane na podstawie informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku

Cel strategiczny Wskaźnik (miernik)	Raport otwarcia (2021)	Wartość zakładana	Źródło danych/ dodatkowe informacje
			publicznego - KMP Dąbrowa Górnica.
Poziom PM10 w powietrzu (wg raportu rocznego).	33 µg / m ³	Poziom niższy niż poziom dopuszczalny dla okresu równego rok. Poziom dopuszczalny 40 µg / m ³	Dane uzyskuje WOŚ z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, który posiada stałe stacje pomiaru zanieczyszczeń.
Ilość udzielonych dofinansowań przez gminę Dąbrowa Górnica dla najemców lub właścicieli mieszkań, którzy dokonali zmiany systemu ogrzewania poprzez likwidację tradycyjnych pieców węglowych i kotłów c.o. na ogrzewanie proekologiczne.	663 dotacje na kwotę 3 823 119, 97zł	2000 udzielonych dotacji do zmiany systemu ogrzewania	Dofinansowania udzielane są przez Wydział Ochrony Środowiska - dane pochodzą z rejestru dofinansowań przyznanych przez wydział
Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	25,17 %	Osiągnięcie wymaganych poziomów na dany rok zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	Wydział Infrastruktury Miejskiej
Liczba organizacji pozarządowych i podmiotów społecznych zarejestrowanych na terenie Dąbrowy Górniczej, w tym liczba organizacji w Dąbrowskim Forum Organizacji Pozarządowych.	288, w tym DFOP - 88	Wzrost w relacji do 2021 r.	Dane na podstawie złożonych deklaracji przystąpienia do Dąbrowskiego Forum Organizacji Pozarządowych.
Liczba zadań zleconych przez JST podmiotom społecznym	119	Wzrost liczby zadań w stosunku do 2021 r.	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

Cel strategiczny Wskaźnik (miernik)	Raport otwarcia (2021)	Wartość zakładana	Źródło danych/ dodatkowe informacje
Liczba konsultacji społecznych przeprowadzonych przez Gminę Dąbrowa Górnicza.	8 procesów formalnych + 3 procesy nieformalne	Wzrost ilości w stosunku do 2021 r.	Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej
Liczba mieszkańców Dąbrowy Górniczej zaangażowanych w różne formy partycypacji (osoby głosujące w BO, uczestników DBP, liczba alertów zgłoszonych w danym roku w portalu naprawmyTo.pl, liczba osób biorących udział w konsultacjach).	9 845	Wzrost ilości w stosunku do 2021 r.	Dane własne Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej

6.3. Ramy finansowe i źródła finansowania

Podstawą realizacji postanowień Strategii jest wydatkowanie środków pochodzących z budżetu miasta Dąbrowa Górnicza oraz z budżetów spółek miejskich. W zarządzaniu środkami budżetowymi Miasto posługuje się wieloletnią prognozą finansową. Jej aktualizowanie w związku z postępem prac nad wdrażaniem Strategii jest przedmiotem wniosków składanych przez Prezydenta Miasta i decyzji Rady Miejskiej. Zadania realizowane przez pozostałych interesariuszy Strategii są finansowane ze środków będących w ich dyspozycji.

Mając na względzie różne programy pomocowe w perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2021-2027 oraz programy rządowe, samorząd lokalny oraz inni interesariusze Strategii będą dokładali wszelkich starań, aby sfinansować działania w ramach postanowień niniejszej strategii w części czy w całości ze środków zewnętrznych. Przewiduje się współfinansowanie i finansowanie wybranych przedsięwzięć ze środków dotacji i subwencji pochodzących z budżetu państwa, a także w ramach wspólnych inicjatyw podejmowanych przez władze samorządowe (z samorządem regionalnym, samorządem powiatowym oraz innymi samorządami gminnymi).

6.4. Ryzyko i zarządzanie ryzykiem

Regulamin Kontroli Zarządczej w Urzędzie Miejskim w Dąbrowie Górniczej (Załącznik do Zarządzenia Nr 416.2019 Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza z dnia 21.06.2019 r.) ustanawia zasady i procedury kontroli zarządczej oraz działania podejmowane dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy we wszystkich aspektach funkcjonowania Urzędu Miejskiego. Kontrola zarządcza obejmuje między innymi zarządzanie ryzykiem i odnosi się do aspektów ryzyka, które mogą wystąpić na poziomie poszczególnych wydziałów przy określaniu celów oraz realizacji działań. Zgodnie z paragrafem 8. regulaminu należy zidentyfikować ryzyka, wykonać analizę, a następnie określić działania zapobiegawcze i zaradcze.

Na etapie wdrażania Strategii, każdy wydział i każda jednostka podległa, w swoim zakresie odpowiedzialności, w odniesieniu do celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań Strategii, wyznacza własne cele (w ramach planów rocznych, planów wieloletnich, dokumentów wykonawczych), działania i wskaźniki, którymi zarządza i które monitoruje. Każdy wydział i każda jednostka podległa zachowuje w tych procesach zgodność z postanowieniami Strategii. Zgodnie z paragrafem 8. powyższego regulaminu identyfikują ryzyka, wykonują analizę ryzyka, a następnie określają działania zapobiegawcze i zaradcze. Zapisy niniejszej Strategii mogą wymagać ponownej weryfikacji wcześniej zatwierdzonych wydziałowych rejestrów ryzyka.

7. Zespół redakcyjny dokumentu

Rada Konsultacyjna ds. Strategii Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2030

- Marcin Bazylak – Prezydent Miasta,
- Agnieszka Pasternak – Przewodnicząca Rady Miejskiej,
- dr hab. Zdzisława Dacko-Pikiewicz, prof. AWSB – Rektor, Akademia WSB,
- Mateusz Rykała – Wiceprezes Zarządu, Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.,
- Danuta Kamińska - Wiceprzewodnicząca Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii,
- Piotr Gil - Prezes Zarządu, Zagłębiowska Izba Gospodarcza,
- Zbigniew Łukasik – Przewodniczący Rady Seniorów,
- Piotr Seremet – Przewodniczący Rady Działalności Pożytku Publicznego, Przedstawiciel Dąbrowskiego Forum Organizacji Pozarządowych – Stowarzyszenie Aktywna Dąbrowa,
- Aleksandra Borzęcka - Przewodnicząca Młodzieżowej Rady Miasta Dąbrowa Górnicza.

Wewnętrzny Zespół Konsultacyjny

- Damian Rutkowski – I Zastępca Prezydenta Miasta,
- Bożena Borowiec – II Zastępca Prezydenta Miasta,
- Wojciech Kędzia – III Zastępca Prezydenta Miasta,
- Iwona Bednarska- Sekretarz Miasta,
- Janina Bronikowska- Radosz – Skarbnik Miasta,
- Patryk Kuzior – Naczelnik Wydziału Nadzoru i Kontroli,
- Katarzyna Jurczak – Kłoczek- Kierownik, Biuro Funduszy i Projektów Unijnych,
- Monika Dzikowska - Biuro Funduszy i Projektów Unijnych,

Zespół Koordynujący Prace nad Strategią

- Luk Palmen – Ekspert, Prezes Zarządu Innoco Sp. z o.o.,
- Ewa Fudali – Bondel - Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. rozwoju gospodarczego, Naczelnik Wydziału Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów,
- Paweł Zygmunt – Kierownik, Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów,
- Anna Saltarska-Stachura - Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów,

Zespół ds. obszaru społecznego

- Magdalena Mike - Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, Zastępca Wydziału Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej, Lider obszaru,
- Michał Syska - Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. marki miasta, kultury i sportu,
- Artur Borowicz – Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej,
- Agata Róg - Dyrektor, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Wojciech Czyżewski – Prezes, Fabryka Pełna Życia Sp. z o.o.,
- Wojciech Juroff- Naczelnik, Wydział Marki, Kultury i Sportu,
- Joanna Rogala - Rada Seniorów,
- Małgorzata Gradzik – Dyrektor, Powiatowy Urzędu Pracy,
- Natalia Wierzelewska - Naczelnik, Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia,
- Anna Zubko - Koordynator Dostępności, Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia,
- Łukasz Kolber - Rada Działalności Pożytku Publicznego, Przedstawiciel Dąbrowskiego Forum Organizacji Pozarządowych – Fundacja Godne Życie,
- Arkadiusz Rybak - Dyrektor, Muzeum Miejskie "Szttygarka",
- dr Beata Langer - Dyrektor, Miejska Biblioteka Publiczna im. Hugona Kołłątaja,
- Grzegorz Drygała - Dyrektor, Pałac Kultury Zagłębia,
- Dagmara Molicka – Dyrektor, Centrum Sportu i Rekreacji,
- Barbara Tometczak - Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Agnieszka Szostak - Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Prodziekan ds. Kształcenia, Akademia WSB
- Marek Węgrzynowicz – Radny Rady Miejskiej,
- Agnieszka Grobelna – Zastępca Naczelnika, Wydział Polityki Społecznej, Mieszkaniowej i Zdrowia,
- Edyta Piekoszewska – Zastępca Dyrektora, Pałac Kultury Zagłębia,
- Joanna Gajowiec – Zastępca Dyrektora, Powiatowy Urząd Pracy.

Zespół ds. obszaru gospodarczego

- Ewa Fudali – Bondel - Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. rozwoju gospodarczego, Naczelnik Wydziału Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów, Lider obszaru,
- Elżbieta Modrzevska – Kierownik Działu Rozwoju Rynku Pracy, KSSE S.A.,
- dr hab. Marcin Lis, prof. AWSB – Prorektor ds. Studenckich i Współpracy z Otoczeniem, Akademia WSB
- Tomasz Kowalski – Prezes Zarządu, Nemo - Wodny Świat Dąbrowa Górnicza Sp. z o.o.,
- Robert Witecki – Radny Rady Miejskiej,
- Grzegorz Szymański - Optkom Outdoor Media, Przedstawiciel Przedsiębiorców,

- Jacek Uroda – JacoPro, Przedstawiciel Przedsiębiorców,
- Ewa Adamczyk – English Club, Przedstawicielka Przedsiębiorców,
- Mateusz Maik – Stowarzyszenie „Przedsiębiorcy z wyboru”,
- Paweł Zygmunt - Kierownik, Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów,
- Paweł Lelas - Kierownik, Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów,
- Tomasz Woźniak – Dyrektor, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego,
- Wioletta Maślak – Kierownik, Powiatowy Urząd Pracy,
- Paweł Nykiel- Kierownik Targowiska, Stowarzyszenie Kupców Targowych,
- Tomasz Laszczak – Menedżer Jakości, SK hi-tech battery materials Poland sp. z o. o.,
- Piotr Zieliński – Radny Rady Miejskiej, przedsiębiorca, Prezes Zarządu Elektro Omega S.A.,
- dr Krzysztof Wrana, Zastępca Dyrektora Centrum Rozwoju Regionalnego, Akademia WSB,
- dr Mariusz Raczek, ekspert Centrum Rozwoju Regionalnego Akademii WSB.

Zespół ds. obszaru przestrzennego

- Aleksander Tuczyński - Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. ładu przestrzennego, Zastępca Naczelnika Wydziału Urbanistyki i Architektury, Lider obszaru,
- Anna Zadroga – Kierownik, Wydział Ochrony Środowiska,
- Agnieszka Raus – Kierownik, Wydział Infrastruktury Miejskiej,
- Wioletta Sawicka – Naczelnik, Wydział Nieruchomości,
- Bartosz Szewczyk - Wydział Infrastruktury Miejskiej,
- Zwoliński Rafał – Naczelnik Wydział Inwestycji i Remontów,
- Agnieszka Niedbała – Wydział Urbanistyki i Architektury,
- Sara Malicka – Skrzek – Wydział Urbanistyki i Architektury,
- Andrzej Oleksiak - Wydział Urbanistyki i Architektury,
- Arkadiusz Grządziel- Naczelnik, Wydział Infrastruktury Miejskiej,
- Krzysztof Serafiński – Zastępca Naczelnika, Wydział Infrastruktury Drogowej,
- Marcin Górski – Zastępca Naczelnika, Wydział Polityki Społecznej,
- Aneta Pajor - Wydział Polityki Społecznej,
- Krystian Zagródka – PRAZA architektki Sp. z o.o.,
- Agnieszka Wajda, Zastępca Naczelnika, Wydział Gospodarki Nieruchomościami.

Zespół ds. obszaru zarządzania miastem

- Piotr Drygała - Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. społeczeństwa obywatelskiego, Naczelnik Wydziału Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej, Lider obszaru,

- Kamil Dybich - Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej,
- Agata Kemona – Dyrektor Departamentu Zarządzania Kadrami i Urzędem, Naczelnik, Wydział Kadr i Płac,
- Beata Pisarczyk - Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. polityki współpracy z otoczeniem, Zastępca Naczelnika, Wydział Marki, Kultury i Sportu,
- Marta Bobrowska -Juroff – Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. polityki młodzieżowej i równości szans, Zastępca Naczelnika, Wydział Oświaty,
- Michał Rabka -Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. transformacji cyfrowej, Naczelnik, Wydział Informatyki,
- Renata Solipiwo – Rada Działalności Pożytku Publicznego, Przedstawicielka Dąbrowskiego Forum Organizacji Pozarządowych, OSP Ujejsce,
- Łukasz Niewiadomy – Kierownik, Centrum Zarządzania Kryzysowego,
- Łukasz Ciastoń - Zastępca Dyrektora, Centrum Usług Wspólnych,
- Zbigniew Leksowski - Rada Seniorów,
- Lidia Wypchał – Zastępca Naczelnika, Wydział Budżetu i Sprawozdawczości,
- Mateusz Ligenza – Urząd Miejski, Wydział Oświaty,